

Luka **Yesu kala kuwa lalo Lukakafo** **lufuwa wiyami** **Komu Ka**

Yesu folaiguti nedito kosinau itibito wito, aiga buku ama ya Giliki we ma kuliya Lukakafo lufuwa wiyami ne. Wewa ya lusa we minoto, Giliki wenenaki ailo feka wenena ma muki yaki Yesu kala kuwa koliti, koli kikito umunagilae, loto buku ama ya lufuwa wiyami ne. Ido buku ma kuliya Aposolo yaki lufuwa wiyami ne. Lufuwa wiyaiyau yau Yesu ya olu omude kenae, loto aiye, loto api gilibami ne.

Lukakafo Yesu kala kuwa ya Tiyofilusidoka ya lufuwa wi fulo edami ka

¹⁻² Wenabane Tiyofilusiyo, namo lufuwa ama lufuwa wi fulo kedowe. Kato. Lamo minonigu ya neta oloto pi lomami neta ya kana apito oloto piyaido akaimati ya wenena omunikafo eyeti ka monolo kouba-naba lono olamo wenena lo oloto lomamo ka ayawa ya wenena mukite kawa kuwa wife loto lufuwa winune, loti kolamo ya moda kolane. ³⁻⁴ Eti loto kolaninako, namo moda ayaida oto netawa muki kana apito oloto piyaidoti ya mama oto kolimo idomoma nenako, loto ya kamomu kolito olu efe-efe loto lufuwa wiyomo ya katoto kolito ka mono api kilibamo ya ona kula ne, loto kolife lenane, loto kane kito ya lufuwa ama ya wiyowe. Eyo.

Enisole makafu Sekalaiya loumami ka

⁵ Ena Yudia wenena kiyabani we wenaba Heloti kamenalalo yalo Goti yokila ki umamo wenena ma lono kulini naba ya Abiya wenena yauti we ma nemo kuliya Sekalaiya ya olonafo kuliya Elisabeti yaki ya Goti yokila ki umami we wenaba Aloni ufa fiyami yauti wena ne. ⁶ Etito minami ya olonafo wanafo lele ya Goti omunalo ya luni-kani laloko oti minoti, Wekola lo melami ka muki ya olu meyalo mele-mele o minaito, lifimani minámaiye. ⁷ Eti o minaifa, ido Elisabeti ya keni-wena nenako, nomilipanina minámaito, we kilofo wena kilofo melaiye.

⁸ Ena wewa Sekalaiya yokila ki umamo wenenalaki lono kamenani fedaito, Goti omunalo lono olu minaiye. Lono olu minaito, yokila kiyamo wenenawa yate ki-ki amo monanina olu meyalo meleti, ⁹ ido ladanuwa imo kinami we kuliya olu oloto pinune, loto olu mebe-maba oto noka kedogeto kuliya oloto pinami we yamo ya lonowa olunaiye, loti kedamo ya Sekalaiya kuliya oloto piyaiye. Oloto piyaito, ladanuwa imo neta kinae, loto Wekola felegaga kuliyai numuna nabau yau lulau idaiye. ¹⁰ Lulau dito ladanuwa imo neta kinami kamena yalo ya wenena muki mau minamo wenena ya feka minoti Goti loumuti minae.

¹¹ Eti o minato, ladanuwa imo neta ki-ki amo folomo onaleka yalo ya Wekola enisolela ma oloto pi umaiye. ¹² Oloto pi umaito Sekalaiyakafu eyeto ukana ololo oto koli naba-naba umaiye. ¹³ Koli naba-naba umaito, enisolekafo eti loumami, Sekalaiyao, koli komámaneyo. Goti ka loumanimo ka ya koli minainako, ologafu Elisabeti ya

kipa ma kedenagoliye. Kedageto ya kuliya Yonile, loto melo. ¹⁴ Ido oloto pinami yamu seka-muluga moda idageto alikani ageto wenena muki alikani naba-naba enagilae. ¹⁵ Eti ato, Wekola omunalo wenaba minoto, no wainife ido olu omuni moninami no mafe ya áno, loto lo fuko edo. Amo ya olafo mulunau minenaigu ya Goti Ouna Felegaga mino edeto siya-mulunau faitoto mino edenagoliye. ¹⁶ Etito minageto yakafo aiga Isilaeli wenena so loti ya itibito olu Wekola Gotinidoka giliminagoliye. ¹⁷ Ido Ouna Felegagakafo Elaiya mino edeto olu auma wi edami yaidana oto amo ya mino edageto, Wekola u komu mele edenami we minenagoliye. Wewa ya wenena seni-muluni olu eleyapa wi gedageto nomilipaniki luni-kani lawoko melenagilae. Ido ka koliti kolámoti amo wenena yaki luni oluwe o gedageto ya wenena mona efe limoko melamo yaidana oti ka mono mona ya efe loti mele minenagilae. Etito ya wenena olufe lo gedageto ya moda efe loti minoti Wekola kiyabala o minenagilae, loto loumaiye.

¹⁸ Eti loumaito, Sekalaiyakafo ka itibito eti loumami, Egaidana oto ka ona lane, loto kolinae? Namu we kilofo meloneto olonefoki ayaidana oto moda kilofo melainao, loto liye.

¹⁹ Enisolekafo ka itibito loumami, Namu ya Gebiliyeli, Goti omunalo nedito mino-mino owe. Eti oneto, amo yakafo, Kawa kuwa lalo loumo, loto kamodoka nilifi melaito, lumuto lokomowe.

²⁰ Ya koli mino. Kawa lokomomo kame-nala ageto ya moda kulawa enami ne. Nefa, kawa lokomomo ya koli kiki ádanimo yamu oiya amalekati ka ádoto minenagolane. Ka ádoto

minageto ya kawa kulawa enami kamenalo ya kofa ka lenagolane, loto loumaiye.

²¹ Etiti lo minaito, feka mau minoti Sekalaiya kiyabala minamo wenena yate felegaga kuliyai numuna naba lulau yau kamena fana minaiye, loti kani ligi-ligi ki minae. ²² Eti o minato, aiga lumuto, ka lenami ogoufámaiye. Ka lenami ogoufámoto mebe-maba yako o gimainako, wenenawa ya eti loti kolamo, Felegaga kuliyai numuna nabau yau neta ma oloto pi umaiye, loti kolae.

²³ Ena yokila kiyami lono kamenala fuli lito ya aimola numunaleka itibito wiye. ²⁴ Uto minaito, aiga olonafu Elisabeti nomilipala mulunau nemo ne. Nomilipala mulunau neto ya ikana faifu (5) yalo falukuto minoto eti loto limo, ²⁵ Namu keniwena minomo yamu wenena omunido ukanelo koli minofa, oiya ya Wekolakafo neyami kamenalo ya ukanelo kolomo ka ya olu fulu nedena, loto ya eti o nedami ne, loto liye.

Enisolekafo Malia oloto pi umami ka

²⁶ Ena ikanala sikisi (6) yalo ya Gotikafo enisolela Gebiliyeli ilifi melaito, Galili mikalo Nasalete numudo wiye. ²⁷ Uto yalo ya nomili we olámamo nomili kuliya Malia ya adeina wekudi Defiti ufa fiyami we ma kuliya Yosefe ko mele edamo nomili nedo o fedaiye. ²⁸ Oto oloto pi umuto eti loumami, Siyane, Wekolakafo siya-mulunau lalo naba keyeto mino kedaiye, loto loumaiye. ²⁹ Eti loto loumaito, ka limo yamu ya siya-mulunau keina naba-naba ito, Nena kama ne? loto kala ligi-ligi kiyaiye.

³⁰ Kala ligi-ligi kiyaito, enisolekafo eti loto louloumami, Maliao, koli komámányo. Goti siya-mulunau lalo naba keyaiye. ³¹ Ena ka ma lokumunae. Koli mino. Aiga ya nomilipaka mulugau minageto ya nakafo kedenanimo ya kuliya Yesule, loto melo. ³² Amo ya kuliya we minenami ya akaiya nemo we Nalafole, loti lenawamo ne. Ido Wekola Gotikafo aulafo kolofala Defiti kiyaba we lonolama umunagoliye. ³³ Ido Yekopu ufa fiyami wenena kiyabani we wekudi minowaminowa oto minoto kiyaba omo dinami ya ma fuli ádenami ne, loto louloumaiye.

³⁴ Loumaito, Maliakafo ka itibito eti loto louloumami, Namo we makafo olu ono nedámaito minomoma nenako, ka lanimo ya egaida oto gedenaie? loto loga o edaiye.

³⁵ Loga o edaito, enisolekafo ka itibito eti loto louloumami, Ouna Felegagakafo kamodoka ageto ya akaiya nemo we aumala yakafo kamamuna yaidana oto olu fito kedenagolinako, nomilipaka kedenanimo ya Gotikafo felegagale, loto ido Nanefole, loto lenagoliye.

³⁶ Ido yako minámáiye. Wenenaka Elisabeti wena kilofa meletami ya keni-wena ne, loti lo edamoma nefa, oiya nalafu mulunau nemo ya ikanala sikisi (6) ya utaiye. ³⁷ Yamu Goti yakafu neta-mata muki eti enami ya moda ogofunami ne, loto louloumaiye.

³⁸ Eti loto loumaito, Maliakafo ka itibito eti loto louloumami, Namo Wekola kouba-nabala nomili minomo ya neyane. Yamu ka lanimo ya eti o nedenaie, loto lito ya enisolekafo fulu edeito wiye.

Malia ya Elisabeti nedo wimo ka

³⁹ Ena kamena yalo ya Malia nedito mowalo Yuda wenena numuni meya yalo alako uto ⁴⁰ fedeto Sekalaiya numunau dito ya, Siyane, loto Elisabeti loumaiye. ⁴¹ Eti loto loumaito, Elisabeti kolami kamenalo ayalo ya mulunau nomilipala nemo ya satito, Ouna Felegagakafo Elisabeti siya-mulunau faitoto mino edaito ⁴² Elisabetikafo lu aumawai eti loto fiyami, Aiyo, moiyo, wenaipa muki yauti kamo Gotikafo keyeto olu lalo o kedami ne. Ido nomilipaka mulugau nemo kedenanimo yaki olu lalo o edenami ne. ⁴³ Ido Wekolane olafokafo namo minodo animo ya namo faifa wena ma minonako, nedito oto eti o nedane? ⁴⁴ Yamu kolo. Kamo siyane, loto lonomanimo ya noka lebona kolodo ayalo ya muluneu nomilipane alikani oto satiye. ⁴⁵ Ido kamo Wekoladokati ka lokomami ka ya kulawa enaiye, loto koli kikito umanimo wena ya moda lalo alikani o-o animo ne, loto Elisabetikafo eti loumaiye.

Maliakafo limo ka

⁴⁶ Ena Maliakafo eti loto limo, Nanimo oune-lune-kane yakafo Wekola kuliya olu faka loto ebola lo minowe. ⁴⁷ Ido Goti ya olu omune kami we minainako, yamu ouneu ya alikani o-o minowe. ⁴⁸ Namu ya fa neta kouba-nabala nomili efema ya minofa, ido neye lalo melainako, yamu oiya amaloti wenena muki kofawa minamoki ido oloto pinawamoki yate namomu koliti ya wenawa lalo koli minomo unami mona

ya Gotikafo umaiye, loti lo-lo o nede-nawamo ne.

⁴⁹ Aumafofo aboga yakafo neta naba namodoka olu oloto piyaito, kuliya felegaga nemo ne.

⁵⁰ Wenena muki kofawa minamoki ido aiga oloto pinawamoki ya wewa koliya kolinawado milumanina koli-koli enami ne. ⁵¹ Ido wewa anakafu auma wiyami lono oluto ya wenena ouni-luni-kanigu inanimu kulini olu faka lamo wenena ya olu upato gedaito wamo ne. ⁵² Kulinigi wenena minoti wenena kiyaba o gedamo we ya kulini olu waka o gedeto, ido kulini minámami wenena efe yako ya kulini olu faka lo gedami ne.

⁵³ Ido kadunamu folamo wenena ya neta lalo gimaito muni ifa, ido neta ko namo wenena ya amodokati gilifi melaito, anigu neta ma olámoti wamo ne. ⁵⁴ Isilaeli wenena kouba-nabala wenena minonimo ya ade olu faka loto milumate kolami ya minowa-minowa oto kala melámami ne. ⁵⁵ Etito milumate kolito Abalahamu yaki, ufa fiyami wenenala yaki ka lo mele ledami yamu u ayalo wiyami ya minowa-minowa oto nemo ne, loto eti limo ne.

⁵⁶ Ena ikana lelei-lawokoi (3) yalo Malia ya Elisabetite lakoina minoti aimola numunaleka itibito wiye.

Yoni oloto piyami ka

⁵⁷ Ena Elisabeti kamenala fedaito ya nalafu kedaiye. ⁵⁸ Nalafu kedaito, adu ekeleti minamo wenena, ido wenenala maleka minamo koliti ya,

Aiyo, Wekolakafo milumala naba-naba kolami mona amodoka olu oloto piyaiye, loti amoki alikani naba ae.

⁵⁹ Ena yaloti fo kamena eiti (8) wito yalo ya kipa ukanau Goti ainala fukenune, loti mau witi melafo Sekalaiya kuliyafo lilafole, loti melenune, loti lafa, ido ⁶⁰ olafokafo limo, E'e, kuliya Yonile, loti melalo, loto logimaiye. ⁶¹ Logimaito, amote ka itibiti eti loti loumamo, Aiyo, wenenatina yauti ma kulini yaidana ma minámaima ne, loti ⁶² melafo Sekalaiya ya mebe-maba oti nalafu kuliya melenami yamu loga o edae. ⁶³ Loga o edato, amokafo lufuwa winami neta numunawae, loto mebe-maba ito oluti umato, Kuliya ya Yonile, loto lufuwa wiyaito ya kani mumudi kiyae. ⁶⁴ Ido ayalo wela kuluma olu kotito ka loto Goti ebola liye. ⁶⁵ Ido adu ekeleti minamo wenena muki ya weni lawa apaitaiye. Ido Yudia eba naba mowalo-mowalo yalo netawa yamu lokoli-fakoli omo wae. ⁶⁶ Eti o minamo ya kawa kolamo wenena muki yate lunigu kolamo ya Wekola aumala mino edamile, loti kolamo yamu eti loti lamo, Kipa yakafo naba dito egaida we minenaiye? loti eti lo minae.

Sekalaiyakafa Wekola ebola limo ka

⁶⁷ Ido melafo Sekalaiya ya Ouna Felegakafa lulau mino faitito ya Goti welaloti ka eti loto ya limo,

⁶⁸ Wekola ya Isilaeli wenena Gotite ebola lokele. Amokafo ya wenenaladoka oto meina fi ledeto nelauti efili ledaiye. ⁶⁹ Eti o ledeto kouba-nabala we Defiti ufa fiyamila yauti

olu omude kenami we auma wiyami we ya olu oloto pi ledami ne. ⁷⁰ Eti o ledenae, loto aimola kala ya adeinati polofetela felegaga we wenigu ya melaito eti loti lamo, ⁷¹ Goti yakafo olu omudi kenae, loto kuwotefo-mota anigu yauti, ido wenna seni-mulunigu nosámami koli lumunawamo anigu yauti olu omude kenami ne, loti lamo ne.

⁷² Etito Gotikafo autefo kolofate-mota ya milumanina kolito, amoki olu kutifi ledami kala felegaga nemo ya kala melámami ne. ⁷³ Gotikafo autefo Abalahamu ya auma wito lo gedimo kawa ya eti limo, ⁷⁴⁻⁷⁵ Kuwotibo-mota anidoti olu omudi koneto kolini kolámoti, kuline olu faka loti seti-muludi numuti, mikalo minamo kamenalo yalo mona efe lotiko melenawamo ya felegaga wenena minomino enawae, loto lo melami ne.

⁷⁶ Ido kaimo, nomilipane ya kamomu akaiya nemo we polofetelale, loti lenawamo ne. Kamokafo Wekola moninami kanu ya wili edenae, loto komu melenane. ⁷⁷ Komu melenanimo ya Wekola lifimate kilili o ledeto olu omude kenaiye, loto wenenala logimi-gimi enagolane. ⁷⁸ Etito Gotite ouna-lula-kalau yau milumate kolami ya fo yaidana oto lamena lumunami we ya kosinalo akaiyati lamodoka ya ilifi melenaiye. ⁷⁹ Wewa yakafo lamo wenna sinidigu minoto fulunumo kamena yamu koli kolonimo ya lamena o ledeto, you amene

mona ya api lilibinaiye, loto ilifi melaiye, loto Sekalaiya limo ne.

⁸⁰ Ido kipawa naba dito, ouna-lula-kala ya auma wimo idaito, uto kofo mikau yau minomo uto, aiga Isilaeli wenena omunido oloto pi gedami ne.

2

Yesu kedami ka (Mt 1:18-25)

¹ Ena Yoni namuna minami kamena yalo ya Lomu mikalo kiyaba we wekudi Sisa Ogasitusi welaloti ka ma eti loto lo melami, Wenena mikau-mikau minamo Lomu gamanikafo kiyaba imo wenena ya kulini lufuwa wiyalo, loto lo melaiye.

² Eti loto lo melami ya Silia ebalo we naba Kuiliniusi yakafo wenena kiyaba o gedami kame-nala yalo kulini wiyamo lonowa yaidana komu ma olámamo nefa, ido aya kamenalo yati apiti lonowa oluti kulini wiyamo ne. ³ Kulini wiyato, wenena muki kulite winawae, loti inanimu numuni meya yaloko wae.

⁴ Wato, Defiti ufa fiyami we ma Yosefe ya ayaida oto Galili ebalo numuna meya Nasalete yalo minami yaloti Yudia ebalo Defiti numunala meya Betelehemu yalo wiye.

⁵ Uto ya ko mele edamo nomili Malia nomilipala mulunau nemo yaki lakoina kulite winawae, loti waiye. ⁶ Uti yalo ya minaito, nomilipala kede-nami kamenala fedaito kedaiye.

⁷ Kedaifa, ido wenena numuna meyalo ya liti linako, numugu eba ma minámaito, kana nalafokafo ya lafo-lafokafo asa wito bulumakau wela-neta melamo ebau yau ono edaiye.

Enisole makafo sipisipi kiyaba amo we logimami ka

⁸ Ido eba ayalo ya wenena ma luwaila yalo yuwa fafato ma sipisipinina kiyaba oti minae.

⁹ Kiyaba oti minato, Wekola enisolela makafo kaita oloto pi gimaito, Wekola lamenalakafo lamena o gede fulitaito, koli naba-naba gimaiye.

¹⁰ Koli naba-naba gimaito, enisolemakafo eti loto logimami, Linate koli gimámaneyo. Namo wenena muki lalo koliti alikani naba-naba enawamo neta oloto pi gimami ya kawa kuwa lalo logimowe. ¹¹ Onema ya Defiti numuna meyalo yalo ya olu omudi kenami we ya linatemu oto kedaiye.

Amo ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto minoto ya Wekola minaiye. ¹² Minami ya eyenawamo mebe-mabala ya etito ne. Kipa namunama lafolafokafo asa wiyamo ya bulumakau wela-neta melamo ebau yau ono minenami ya linate eyenawamo ya uti olu oloto pinagilae, loto logimaiye.

¹³ Eti loto logimaito, ayalo Goti kosinau kimiwela enisole mau naba-naba oloto piti ya komu ami wema olu ekeleti ya Goti ebola eti loti lamo,

¹⁴ Yoiyau kosinau minamo ya Goti lamena kuliya ya olu faka lomo idae. Ido wenena Goti lalo geyami wenena mikaleka minamo ya you amene mona ya oloto pi gedaiye,

loti lae.

Sipisipi kiyaba amo we yate uti kipa namuna Yesu olu oloto piyamo ka

¹⁵ Ena enisole yate fulo gedeiti kosinauka idato, sipisipi kiyaba amo we yate eti loti lokoli-fakoli amo, Betelehemu numudo uto ya Wekola welaloti

lo oloto lomami neta ya kulawa eyenune, loti lae. ¹⁶ Eti loti lokoli-fakoli oti alako uti Maliate Yosefete kipa namuna bulumakau wela-neta melamo ebau yau ono minami ya olu oloto pi gedeti ya eye minae. ¹⁷ Geyetiti uti ya kipa kefola kala kuwa yamu logimaito, kawa kolamoma ya lo oloto melemo wae. ¹⁸ Lo oloto melato, weniguti kawa kolamo wenena muki koliti, elegiti muluni idaiye. ¹⁹ Ido Malia ya netawa muki yamu siya-mulunau ya metolito kolito minaiye. ²⁰ Ido sipisipi kiyaba amo we ya lononido itibiti uti, neta-mata muki kolamo neta yamaki, ido eyamo neta yamakimu Goti kuliya olu faka loti ebola lowa-lowwa minae. Neta-mata muki logimaidoma ya moda wiyami ne.

Yesu kuliya melamo ka

²¹ Ena kipawa oloto pito minaito, fo kamena eiti (8) wito ya ukanau Goti ainala fukenawamo kamenalo ya kuliya Yesule, loti melamo ne. Ya kuliyawa ya komu Malia mulunau nomilipala minámaito enisolekafo loumami kuliya yama melae.

Maliate Yosefete felegaga kuliyai numuna nabau Yesu ilimiti wami ka

²² Ena Wekola lo melami ka Mosesekafo lufuwa wi melami ka yalo ya olu meyalo meleti olu mo lenawami kamena alitito ya kipawa ilimiti Wekola omunalalo olu oloto piti ya yokila ki umunaliye, loti ya Yelusalemuka idaiye. ²³ Eti ami ya Wekola lo melami ka lufuwa wiyagu eti limo, Kana nomilipani nanibo oloto piyatoma, Wekola felegaga we iyaina o edalo,

loto ka mono lufuwau (Kis 13:2, 12, 15) nemo ka meyalo meleti eti o edaiye. ²⁴ Ido ka ma ya etito nemo,

Nema mulu lelefemo, ido nema mulu momola lelefe ya oluti uti ofoto kinaiye, loti yokila ki umunami we ya umunawae,

loto ka mono lufuwau (*Wkp* 12:8) nemo ka koliti yaki oluti waiye.

²⁵ Ena Yelusalemuka we ma nemo kuliya Simeyoni ya mona efe limo meletu, mono olu kiki lo minoto, Isilaeli wenena luni-ouni olu you lo gedenamei kamena oloto pinaiye, loti kiyaba o minaiye. Eti o minaito ya Ouna Felegaga lulau mino edaiye. ²⁶ Mino edeto ka eti lotu lo oloto umami, Kamo folámageto Wekola ilifinami we Kilisto oloto piyageto eyenagolane, lotu lo oloto umaiye. ²⁷ Ena Ounakafo ilimito felegaga kuliyai numuna naba kilala yau idaiye. Idaito, kipa namuna Yesu olafote melafote yate ilimiti uti ya Goti lo melami kala yamalo olu meyalo mele ede-naliye, loti ayau idaiye. ²⁸ Idaito Simeyonikafo kipawa namuna oluto abusa wito Goti ebola eti lotu limo,

²⁹⁻³¹ Wekolao, oiya amaleka ya kamo olu omude kenami we ya wenena mikau-mikau minonimo wenena muki omudelo olu oloto piyanimo ya omune kulakafo eyowe. Eyonako, kouba-nabaka we namo ka lo mele nedeto ya moda meyalo meletaninako, yamu lalo kolito fulunagolowe. ³² Amokafo ya ailo feka wenena ka ona kula olu oloto pi gedena, lotu luni lamena o gedageto ya

amodokati Isilaeli wenenaka kulini ya faka lenaiye,
loto liye.

³³ Ido kipawa yamu kawa eti lito ya olafo melafo koliti elegi minaiye. ³⁴ Eti o minaito, Simeyonikafo Goti olu lalo o gedenami ne, loto amomu kolito Goti loumaiye. Goti loumutoto ya kipawa olafo Malia eti loto loumami, Ena ka ma lokomowe. Gotikafo eti loto kolami, Kipawa yamo Isilaeli minamo wenena maleka ya olu lumu fou lo gedeto, ido maleka ya olu faka lo gedenaiye. Ido amo ya Goti kolami neta gilibinami we minageto wenena mukite ka nosámami lo edenawamo ne, loto iyaina o edami ne. ³⁵ Etito iyaina o edami ya wenena muki ka luni-kanigu nemo ka ya olu oloto pinagoliye, loto ya eti o edenami ne. Ido kamo seka-mulugau ya emikafo fukaito ogofu imo yaidana oto miluma nosámami kolinanimo ogofu oloto pi kumunagoliye, loto loumaiye.

³⁶ Ena polofete wena ma nemo kuliya Ana ya Aseli ufa fiyaiguti we Fanuweli olulafo ya ne. Ena wenawa ya nomililoti we uto ekeleto minami ya melege seweni (7) yaidana wimo wena wanafo folaito, ³⁷ wena-kena minomo idami melegela eiti-fo (84) ya olu fulito wena kilofo melaiye. Ena wenawa kilofo yakafo ya felegaga kuliyai numuna nabau yau kamena-kamena yauko minoto, leda lunaga Goti loumutoko minoto, kamena ma wela-neta moi wito minoto Goti loumutoko minaiye. ³⁸ Aya kamenalo ya wenawa yakafo olafo melafo minado o fedeto, Goti ebola loumuto, uto Yelusalemu wenena efili gedenami kamena

kiyaba o minamo wenena muki ya kipawa yamu logimi-gimi iye.

Nasalete numudoka itibiti wamo ka

³⁹ Ena olafote melafote Wekola lo melami ka yama meyalo mele fuli loiti ya itibiti Galili mikalo uti, inanimoni numuni meya Nasalete yalo waiye. ⁴⁰ Uti yalo minaito kipawama auma wito ka manenau faitito ya Goti nasafilila mino edaiye.

Kipa Yesu ya felegaga kuliyai numuna nabau idami ka

⁴¹ Ena melegelo-melegelo Goti Elita O Gedami folilo yalo olafote melafote ya Yelusalemu numudo di-di ami ne. ⁴² Eti o-o minaito ya kipawama melegela tuwelu (12) ya olu fulaito, foli monawa meyalo meleti ya idae. ⁴³ Diti minato, foli kamena fuli lito ya kipa Yesu Yelusale-muka minami ya olafote melafote kolámoti, fulo edeiti itibiti uti uti, ⁴⁴ aiga ya kani kiyami, Lakoina onimo wenena maki moda komu wife? loti kani kiti, uti uti fo kamena lawoko ya olu fuliti kanudo wenenani loga-miga oti monila wilimo waiye. ⁴⁵ Monila wilimo waifa, ido olu oloto pi edámoti fuliti kofa Yelusalemuka itibiti monila wilimo idaiye. ⁴⁶ Monila wilimo idaito, fo kamena lelei-lawokoi utaito, felegaga kuliyai numuna nabau yau olu oloto piyaiye. Olu oloto piti eyami ya amokafo mono api gilibamo we minagu yau minoto, ka lamo ya kolito loga-miga o gede minaiye. ⁴⁷ Etito loga-miga o gedeto, kolife limo kala yaki ido ka itibito logimami kala yaki muki ya kolamo yamu elegiyamo ne. ⁴⁸ Eti

o minato, olafote melafote ya eyeti ouni wito olafokafo eti loto loumami, Nanefo, kamo nedito eti o ledane? Mekafote sete-muludeu ogofu naba-naba kolito monika wili minomi ya ma ágabe? loto loumaiye. ⁴⁹ Loumaito, amokafo ka itibito eti loto logimami, Aiyo, moiyo, linate ya nediti namo monine wilaiye? Namu Menefo numunalo minomo ya efe loto minowe. Yama kolámaife? loto logimaiye. ⁵⁰ Ido logimami kawa ya koliti kolife ádami ne.

⁵¹ Eti oti amoki lakoina Nasalete numudo itibiti lumuti, yalo ya olafo melafo ka lami ka ya kolito meyalo mele minaiye. Meyalo mele minaito, olafo ya netawa muki yamu siya-mulunau ya metolito kolito minaiye. ⁵² Ido Yesu ya naba dito, ka manenau mene oto naba nemo ya Gotiki ido wenenaki lakoina eye lalo melemo idamo ne.

3

*Yoni noku wi gede-gede imo we kala
(Mt 3:1-12; Mk 1:2-8; Yo 1:19-28)*

¹ Ena Lomu wenena mikau-mikau muki kiyabani we wekudi Taibeliyasi Sisa kiyaba omo idami ya melege fiftini (15) utaito kamena yalo ya Pontiusi Pailatikafo ya Yudia mikalo minamo wenena kiyaba o gede minaiye. Ido Helotikafo ya Galili minamo wenena kiyaba o gede minaiye. Ido Heloti yalafo Filipikafo ya Itulia ido Tilakonitisi eba lele ya kiyaba o gede minaiye. Ido Abilene ebalu ya Lisaniyasikafo ya kiyaba o gede minaiye. ² Gamani kiyabani wewa etiti minomo wato, ido Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenabani kulini ya Anasite ido

Kaiyafasite ya mono lono olu minami ne. Ido aya kamena yalo ya Sekalaiya nalafo Yoni ya mika kofo mikalo minaito, amodoka Goti kala ya o fedeto mino edami ne. ³ Etito Yonikafo no naba Yodani amaleka, afulaleka monito ka eti logimami, Linate Gotikafo lifimate kilili o ledenaiye, loti seti-muludi olu eleyapa winawamo ya namo noku wi gedenagolowe, loto lo oloto melaiye. ⁴ Yamu polofete Aisaiyakafo ka mono lufuwau ya eti limo,

Kofo mikau yalo we ya welauti ka auma wito eti loto lo oloto melenami, Wekola moninami kanula ya olufe loti wili edalo. ⁵ Mowa eballo kowo muki ya uguniti olu faitalo. Ido mowa naba-naba muki idami lomami ya eba muki lumuto dito imo ya olu litipeko alo. Ido kanu tekae limo ya olufe lalo. Ido kanu nosámami ya olu lalo oti olufe lalo.

⁶ Eti ato, wenena muki mikau-mikau ya Goti olu omuna kenami mona ya eyenagilae, loto lo minenaiye,

loto ka mono lufuwau (*Ais 40:3-5*) nemo ka yama Yonidoka gedimo ne.

⁷ Ido wenena mau naba ya mono noku wi ledenami ne, loti Yoni nedo ato, amokafo eti loto logimami, Linate koiyofa nomilipala minamo, ka naba oloto pi lumutenaiye, loti koli koliti walo, loto kemakafo fuka ka logimaito ya ae?

⁸ Yamu linate luni-kani olu eleyapa wiyamo wenena yaidako mona kula olu oloto piyalo. Ido Abalahamu ufa fiyami wenenama minoninako, Gotikafo lalo leyami ne, loti kolámalo. Yamu namo ka ma logimowe. Gotikafo kifana-afana

yakafo Abalahamu nakulafo-mota olufe lenae, lenami faifa olufe lenagoliye. ⁹ Ido oiya ama ya luna ya yá monalo melami ne. Yamu yá ma ilawa lalo liyámenami yá muki monalo lufawalo fukoto yoku kinagoliye, loto logimaiye.

¹⁰ Logimaito, wenena mau minamo ya, Aiyo, eti enami nedi-nedi enune? loti loga o edae. ¹¹ Loga o edato, amokafo eti loto logimami, Wenena mate ukanido owo lele ko nenawamo ya iya meleti, we ma ukanalo owo ko ánenami ma ya umalo. Ido weti-neta ko nenawamo ya ayaida alo, loto logimaiye.

¹² Logimaito, kifana takisi olu-olu amo we yaki ayaidana oti mono noku wi ledenaiye, loti ya amodoka oti, loga o edeti lamo, Api lilibanimo we, lamo yaki nedi-nedi enune? lato ¹³ itibito eti loto logimami, Wenena kifana takisi etiti melenawae, loto lo melami kalo ya kifana takisi ma mene oti ugele olámalo, loto logimaiye. ¹⁴ Logimaito, kimiwe malekaki ayaidana oti ya, Ena lamo yaki nedi-nedi enune? loti loga o edato, eti loto logimami, Linate kifanani ipoti olunune, loti, ido suki-faki ka loti, ligiya-fagiya ka suki neta oti logimámalo. Moda lono meinatina olamo ya moda lalo ne, loti kolalo, loto logimaiye.

¹⁵ Eti loto logimaito, wenena muki koliti neta ma kiyaba o minamo ya Yoni ya Gotidokati ilifi melami we Kilisto nefemo? loti luni-kani ligi-ligi ki minato, ¹⁶ Yonikafo ka itibito eti logimami, Nanimone ya no yakafoko noku wi gede-gede ofa, ido we ma aumalakafo olu fulo nedami we ya enami ne. Namu efe ya amo yaidana we ya

minámonako, kiyanaló netala olu fulo edenamo ya efe ádenagoliye. Enami wewa ya Ouna Fel-egaga ido yo yakafo ya noku wi gedenagoliye. ¹⁷ Ido amo ya yuwa witi lilika winami ebala ya efe loto kililito kula ya olu mau wito numugu melenafa, ido moita neta ya yo eifámenami yoku kinagolowe, loto anau ya lilika winami netala olu minaiye, loto logimaiye.

¹⁸ Etito ya api gilíbami ka ma muki ya oluto Goti kala kuwa lalo ya wenena lo oloto gimaiye.

Helotikafo Yoni nelalo fulo edami ka

¹⁹ Ena Yonikafo wenena kiyaba o gedami wen-abani Heloti monala nosa naba ámami yamu oudaiye. Wewa yakafo yaláfo olónafo Helotiyasi ya ika oto wena oluto, ido nosámami mona liliga muki yaki o meletó, ²⁰ ido mulalo mene oto Yoni yaki nela numugu fulo edami ne.

*Yonikafo Yesu noku wi edami ka
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)*

²¹ Ena (komu nela numugu ámami kamenalo ya) wenena muki Yonidoka wato, mono noku wi gedami kamenalo ya Yesu ayáida oto wito, noku wi edaito, Yesukafo Goti loumu minoto kosina eya lito ²² Ouna Felegagakáfo nema mulu yáidana kelami amodoka lomaiye. Lomaito, ya kosinaiti nola ma kolamo eti limo, Nanefo sene-mulune komomo we minanimó ya lalo ona keyowe, loto liye.

*Yosefe aulafo kolofala kulini ka
(Mt 1:1-17)*

23 Ena Yesu melegela teti (30) yaidana oto olu fuloto ya mono lonola aipaiye. Ido wenena yate melafo Yosefe ya ne, loti kani ki minae.

Ido Yosefe melafo Heli ya ne.

24 Ido Heli melafo Matati ya ne.

Ido Matati melafo Lifai ya ne.

Ido Lifai melafo Meliki ya ne.

Ido Meliki melafo Yanai ya ne.

Ido Yanai melafo Yosefe ya ne.

25 Ido Yosefe melafo Matatiasi ya ne.

Ido Matatiasi melafo Amosi ya ne.

Ido Amosi melafo Nahamu ya ne.

Ido Nahamu melafo Esili ya ne.

Ido Esili melafo Nagai ya ne.

26 Ido Nagai melafo Mati ya ne.

Ido Mati melafo Matatiasi ya ne.

Ido Matatiasi melafo Semeni ya ne.

Ido Semeni melafo Yoseke ya ne.

Ido Yoseke melafo Yoda ya ne.

27 Ido Yoda melafo Yowanani ya ne.

Ido Yowanani melafo Lesa ya ne.

Ido Lesa melafo Selubabeli ya ne.

Ido Selubabeli melafo Sealitiyeli ya ne.

Ido Sealitiyeli melafo Neli ya ne.

28 Ido Neli melafo Meliki ya ne.

Ido Meliki melafo Adi ya ne.

Ido Adi melafo Kosamu ya ne.

Ido Kosamu melafo Elimadamu ya ne.

Ido Elimadamu melafo Eli ya ne.

29 Ido Eli melafo Yosuwu ya ne.

Ido Yosuwu melafo Eliyeseli ya ne.

Ido Eliyeseli melafo Yolimu ya ne.

Ido Yolimu melafo Matati ya ne.

Ido Matati melafo Lifai ne.

³⁰ Ido Lifai melafo Simeyoni ya ne.

Ido Simeyoni melafo Yuda ya ne.

Ido Yuda melafo Yosefe ya ne.

Ido Yosefe melafo Yonamu ya ne.

Ido Yonamu melafo Eliyakimu ya ne.

³¹ Ido Eliyakimu melafo Melea ya ne.

Ido Melea melafo Mena ya ne.

Ido Mena melafo Matata ya ne.

Ido Matata melafo Natani ya ne.

Ido Natani melafo Defiti ya ne.

³² Ido Defiti melafo Yesi ya ne.

Ido Yesi melafo Obeti ya ne.

Ido Obeti melafo Bowasi ya ne.

Ido Bowasi melafo Salimoni ya ne.

Ido Salimoni melafo Nasoni ya ne.

³³ Ido Nasoni melafo Aminadapu ya ne.

Ido Aminadapu melafo Atimini ya ne.

Ido Atimini melafo Alani ya ne.

Ido Alani melafo Hesiloni ya ne.

Ido Hesiloni melafo Pelesi ya ne.

Ido Pelesi melafo Yuda ya ne.

³⁴ Ido Yuda melafo Yekopu ya ne.

Ido Yekopu melafo Aisaka ya ne.

Ido Aisaka melafo Abalahamu ya ne.

Ido Abalahamu melafo Tela ya ne.

Ido Tela melafo Naholi ya ne.

³⁵ Ido Naholi melafo Seluku ya ne.

Ido Seluku melafo Leu ya ne.

Ido Leu melafo Peleki ya ne.

Ido Peleki melafo Ebeli ya ne.

Ido Ebeli melafo Sela ya ne.

³⁶ Ido Sela melafo Kainani ya ne.
 Ido Kainani melafo Alipakisati ya ne.
 Ido Alipakisati melafo Semu ya ne.
 Ido Semu melafo Nowa ya ne.
 Ido Nowa melafo Lameki ya ne.

³⁷ Ido Lameki melafo Metusela ya ne.
 Ido Metusela melafo Enoku ya ne.
 Ido Enoku melafo Yaleti ya ne.
 Ido Yaleti melafo Mahalaleli ya ne.
 Ido Mahalaleli melafo Kenani ya ne.

³⁸ Ido Kenani melafo Enosi ya ne.
 Ido Enosi melafo Seti ya ne.
 Ido Seti melafo Adamu ya ne. Ido Adamu melafo
 Goti ya ne.

4

Satanikafo Yesu kepa mele edami ka (Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

¹ Ena Yesu ya Ouna Felegagakafo lulau mino faito edaito, Yodani no nabaloti itibito Ounakafo ilimito u mika fafato wiye. ² Uto yalo ya fo kamena foti (40) ya onoto nedito minaito, Satanikafo kepa mele ede-edede o minaiye.

Ido aya kamenawa yau ya Yesu wela-neta ánoto minomo idaito, kamenawa ya fuli lito kadunamu folaiye. ³ Kadunamu folaito, Satanikafo eti loto loumami, Ena, kamo Goti Nalafoma minotoma, kifana ama nemo ya loumageto weka-neta fedaneyo, loumaiye. ⁴ Loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Wenena mino kolinawamo ya weni-neta nenawamo yako minámaiye,

loto ka mono lufuwau (*Lo 8:3*) ya nemo ne, loto loumaiye.

⁵ Eti loto loumaito ya Satanikafo ilimito dito wena nena mikau-mikau kiyabani we wekudi kiyaba o gedamo ebanina muki ya kaita ilibi fuli liye.

⁶ Ilibi fuli loto ya eti loto loumami, Ena ebawa muki yaki, ido kulini kuni-kani mino gedami yaki ya kamo kumu fuli lenagolowe. Netawa muki numutaito, olutomo ya we ma umunae, loto kolinamo ya fa umunagolowe. ⁷ Yamu kuline olu faka loto ouga-luka-kaka nomagetoma, netawa muki ya kamo netaka enaiye, loto loumaiye. ⁸ Eti loto loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Ena ka ma eti limo,

Wekola Gotitina kuliya olu faka loti oudi-luti-kati umuti, aimolako kouba-naba o edalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 6:13*) ya nemo ne, loto loumaiye.

⁹ Eti loto loumaito, Satanikafo ilimito Yelusalemu uto felegaga kuliyai numuna naba kolalo fulo edeto ya eti loto loumami, Kamo Goti Nalafoma minotoma, umaloti satomo mikalo youma wiyo. ¹⁰ Ka mono lufuwau ya eti limo,

Kamomu ya enisolela logimageto, kiyaba o kedeti

¹¹ kiyaga ya kifanakafo kofotenaiye, loti ya ani mulalo olu faka lo kedenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Sng 91:11-12*) ya nemo ne, loto loumaiye. ¹² Eti loto loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Ena ka ma limo,

Wekola Gotitina ya kepa mele umámalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 6:16*) ya nemo ne, loto loumaiye.

¹³ Eti loto loumaito, Satanikafo kepa mele umami ka muki lo fulito ya amodokati uto kamena malole, loto kiyaba o minaiye.

*Yesukafo Galili minoto lonola apito olami ka
(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)*

¹⁴ Ena Yesu ya Ouna Felegaga aumala mino edaito, Galili mikalo itibito wiye. Itibito uto kala kuwa numudo-namado Galili adu nemo numudo ya u fuli liye. ¹⁵ Etito yalo ya mono numunigu negu-negu ka mono api gilibaito, koliti ebola lo minae.

*Nasalete minamo wenena yate meni Yesu
umamo ka
(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)*

¹⁶ Etito monimo uto Nasalete numudo aimola kipa kefolo minoto u naba idami numudo Sabati foliku mono numugu di-di imo yamaidana idaiye. Dito mono lufuwa kato giminae, loto neidaito, ¹⁷ polofete Aisaiya lufuwa wiyami lolokuto ya olu umae. Olu umato foladoto ka ma olu oloto piyami kawa ya eti loto nemo,

¹⁸ Wekola Ounakafo neta ko ánoti minamo wenena kala kuwa lalo lo oloto gimo, loto mino nedami ne. Mino nedeto ya eti loto lonomami, Uto ya nela wi gedamo wenena ya Nela yauti efili gedageto mine-nawae, loto etito lo oloto gimo. Ido omuni likami wenena ya Omuni kofa falatageto kenawae, loto lo oloto gimo. Ido kuwonibomota yate olu nosámami o gede minamo wenena ya efili gedo. ¹⁹ Ido Wekola olu lalo o gedenami kamena ya moda alitiye, loto

lo oloto gimo, loto eti loto lonumuto nilifi melami ne,
loto ka mono lufuwau (*Ais 61:1-2*) nemo ka ya kato gimaiye.

²⁰ Kawa ya katoto lufuwa ya iya fito, kiyaba we olu umuto, amedoto minaiye. Amedoto minaito ya wenena mono numugu minamo wenena muki amodoka kogo eyae.

²¹ Kogo eyato, ka apito logimami, Mono kawa katomo ama ya onema linate kani kolado ya moda kulawa oloto piyami ne, loto logimaiye.

²² Eti logimaito, amo yate ka lalo lo edato, welauti ya nasafili ka limo ya lalo koliti muluni idaito, eti loti lo minamo, Aiyo, amo Yosefe nalafo minaife? Olo, loti lae.

²³ Eti lo minato, amokafo eti loto logimami, Linate ya ka ma lo-lo amo ka ya eti loti lonumunawamo, Lusa we, kamo lusa ki gede-gede animo yamaidana oto kaimokamu kiyo. Au-maka Kapeneyamu numudo gilibanimo yamu kolonimo aya aumakawa yama amalo kaimo numugalo yaki lilibageto kenune, loti lonumunagilae. ²⁴ Yamu namo ka ona logimowe. Polofete ya aimola numuna meyalo yako wenenala yate kuliya olu faka ádenagilae. ²⁵ Ido ka ma ona logimowe. Elaiya kamenalalo ya melege tiliki hafuki (3 ½) yalo ko wiyámaito, kadunamu naba-naba mikau-mikau oloto pito fuli loto nemo kamenalo ya Isilaeli mikalo ya wena-kena muki minamo ne. ²⁶ Etiti minafa, aya wena-kena muki minado Gotikafo Elaiya ilifi melámaito. E'e, ailo wenena Saidoni mikalo Salefata numudo wena-kena lawoko ma nedoka yako ilifaito wiye. ²⁷ Ena

Polofete Elisa nemo kamenalalo ya Isilaeli mikalo ya okola kilamo wenena muki minagu yauti Gotikafo ma kolouto gedámaifa, ailo Silia mikaloti we Namani yako kolouto edaiye, loto logimaiye.

²⁸ Eti loto logimaito, mono numugu minamo wenena muki koliti ya seni kala-kala naba-naba lito, ²⁹ ya nediti uti numudo yati ilifi feka itufu-matufu oti, numuna meya mowalo kolalo ilimiti diti, fulo edogeto lumunaiye, loti lowa anawaleka ilimiti wae. ³⁰ Eti o edafa, amokafo minagu ya felala oto wiye.

*Yesukafo Kapeneyamu numudo lono olami ka
(Mk 1:21-28)*

³¹ Ena lumuto Galili mikalo numuna ma Kapeneyamu yalo fedeto, Sabati foliku ya ka mono api gilibi minaiye. ³² Api gilibami ya ka mono kula abogakafo api gilibainako, koliti elegiyae.

³³ Ido mono numugu yau we ma Satani kimi-wela ma mino edami we ma nemo yakafo Yesu eyeto, kai naba meletto eti loto limo, ³⁴ Yae, Nasalete numudoti we Yesuwo, nedi-nedi o ledenagolo ane? Olu kopa o ledenagolo abe? Kamo Gotidokati Felegaga we ya minanimo ya namo keyefe lowe, loto liye.

³⁵ Eti lito, Yesukafo eti loto lo fuko edeto limo, Kamo ka kedámoto wewa ya fulo edeto dito wo, lito Satani kimiwela wenena omunido wewa mikalo olu lumu fou lo edeto, siya-mulunauti feka oto wiye. Eti o edeto wewa ukana olu kopa o edámaiye. ³⁶ Ido wenena muki weni lawa apaitaito, lokoli-fakoli oti eti loti lamo, Aiyo,

ka ama ya nena kama ne? Amo auma aboga yaidana oto aumala naba nemo wekafo ya Satani kimiwela ya ka logimaito, diti u-u amo ne, loti lae. ³⁷ Eti lato, aya ebawa yau kala kuwa numudo-namado upatoto wimo ne.

*Pita iyabala olu faka lo edami ka
(Mt 8:14-15; Mk 1:29-31)*

³⁸ Ena Yesu mono numuguti lumuto Saimoni numunau idaito, ayau Saimoni iyabala wena neta kilito ukana kala-kala limo ka ya koliti Yesu loumae. ³⁹ Loumato, amodoka oto yalo nedi minoto, ya ukana kala-kala limoma lo fuko edaito, ya fulu edeito wito, ayalo ya wenawa-makafo nedito weni-neta ofo ki gedaiye.

*Yesukafo wenena so loti olu faka lo gedami ka
(Mt 8:16-17; Mk 1:32-34)*

⁴⁰ Ena fo sapinagolito wenena muki wenenanina neta ailo-ailo kilamo ya Yesudoka gilimiti ato, ya muki ukanido anakafo oluto olu faka lo gedaiye. ⁴¹ Eti o gedami yako minámaiye. Wenena maleka seni-mulunigu yauti Satani kimiwela diti kai naba meleti ya, Kamo Goti Nalafo minane, loti lae. Eti lamo, ya amo Goti ilifi melami we Kilisto ne, loti kolamo yamu ya amokafo, Ka kedámalo, loto lo fuko gedaiye.

*Yesu numudo-namado moinami ka
(Mk 1:35-39)*

⁴² Ena ko lito Yesu numudokati lumuto, wenena minámamo eba yalo uto minaiye. Minaito, wenena monila wiliti ya eyeti amodoka oti eti loumamo, Lamo fulu ledeito áumo, loti ika o edae. ⁴³ Ika o edafa, amokafo eti loto logimami, Goti

wekudi wenenala kiyaba o ledami kala kuwa lalo ya wenena numudo-namado minamo yaki ya logimo, loto nilifi melainako, uto lo oloto giminagolowe, loto logimaiye. ⁴⁴ Eti loto Yudia mikalo mono numuni minomo wigu yau monito mono logimimo wiye.

5

*Yesu welalo noku laefa so loti olamo ka
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)*

¹ Ena kamena ma ya Yesu Genesalete nofuna anawalo nedi minaito, wenena mau naba ya Goti kala kolinune, loti olu lulau o ede minamo ne.

² Olu lulau o ede minato, amo ya sipi lele nofuna anawalo eyaito laefa olu-olu amo we ya sipiku minámoti laefa olu-olu amo owonina noku witi minae. ³ Minato, amo ya sipi ma, Saimoni sipilau ya dito eti loumami, Sipika ya no akelo nedo yaloti kefoma itufo, loto loumuito ya sipi ayau amedoto ka mono api gilibimo wiye.

⁴ Api gilibimo uto fuli loto Yesu ya Saimoni eti loto loumami, Laefa olunune, loti nofuna muliti uti owotina ya noku fulalo, loto loumaiye. ⁵ Eti loto loumaito, Saimonikafo itibito loumami, Api lilibanimo weyo, lamo ya moda luwaila lono naba oluto monimo uto melemo woba-woba, ido laefa ya olámonimo ne. Nefa, kamo wekalo kofa melenae, lito uti ⁶ ya owonina fuloti laefa ya so loti ika ato, owo fukenae, loto imo ne. ⁷ Eti o minoti, lono lawoko olamo we ma sipi mau minamo ya, Linate oti ade olu faka lalo, loti ani mebe-maba ato ya lakoina laefa olamo sipi lele faitoto olu afima itenae, loto iye.

⁸ Eti o minato, Saimoni Pitakafo netawa eyeto ya Yesu kiyanaló kiyana umola fito eti loumami, Aiyó, Wekolao, namo lifima nemo we ma minowe. Fulo nedeto wo, loto loumaiye. ⁹ Eti loto loumami ya aimolaki ido wenenala lakoina minamo muki yaki laefa muki olamo yamu koliti weni lawa apaitami ne. ¹⁰ Weni lawa apaitami ya Saimoniki lono lawoko olamo we Yemusite Yonite, Sebedi nalafo lele ya ayaida oti weni lawa gediye. Eti o minato, Yesukafo Saimoni eti loto loumami, Kamo koli komámaneyo. Oiya amalekati wenena olu-olu enane, loto loumaiye. ¹¹ Eti lito, amo ya sipi ika ato no akelo wito ya netani-matani muki fuliti Yesu ege wae.

Yesukafo okola kilami we ma olu kolouto edami ka
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹² Ena kamena ma Yesu ya numuna meya malo ya minaito, we ma okola ukanalo muki kilami we yakafo oto Yesu eyeto ya kola-wela mikau fito eti loto wako lo edami, Wekolao, kamo eti enae, loto kolinanimo ya okola kilomo ya kolouto nedo, loto lagetó ukane ya moda koloutenaiye, loto loumaiye. ¹³ Loumaito, Yesukafo ana sino loto wewa ukanalo olu minoto loumami, Eti enae. Okola kilanimo kolouto, lito ayalo okola ya fulito edaiye. ¹⁴ Eti o edeto ya eti loto lo fuko edami, Kamo kawa ya wenena logimámoto, faifa uto yokila ki umami we ya ukaga ilibageto kenaiye. Koto ya ukaga koloutami yamu Mosesekafo ka lo melamidana oto neta umageto wenena muki yate

okola kilanimoma yamu koloutane, loti kolinagila, loto loumaiye. ¹⁵ Eti loto loumaifa, ido kala kuwa ya numudo-namado ba loto wito, wenena mau naba-naba oti kala koliti neta kilonimo olu faka lo ledenaiye, loti mau witi minae. ¹⁶ Mau witi minafa, ido kamena-kamena Yesu ya u mika kofu mikalo uto Goti loumu-umu o minaiye.

Yesukafo ipedimo we ma ya olu faka lo edami ka

(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Ena kamena ma Yesukafo wenena mono logimi minaito Falisi we ido lo melami ka api gilibamo we Galili numudo-namadoti, ido Yudia mikaloti, ido Yelusalemu numudoti muki oti ya wenena minagu amedoti minae. Amedoti minato, Wekola aumalakafo wenena neta kilamo olu faka lo gedami auma ya Yesuki mino edaiye. ¹⁸ Mino edaito, ena ipedimo we ma ya wenenalate kunulo meleti, oti ya numugu oluti diti, Yesu kiyanalolo olumo fulenune, loti afa, ¹⁹ ido wenena mau minamo yamu oluti dinawamo eba minamaito, numuna mulalo oluti diti menefa ya olu fuloti wewa kunulo ono minami fulato, wenena minagu Yesu omunalolo ya lomaiye.

²⁰ Eti amo ya Yesu koli kikitolo umamo monanina geyeto, wewa eti loto loumami, Wenenane, lifimaka moda kilili otaiye, loto loumaiye. ²¹ Eti lito, Goti lo melami ka api gilibamo we ido Falisi we kawa ya koliti eti loti kani kolamo, Aiyo, Goti kamana kiyami we ya kemae? Lifima kilili o-o imo we ya Goti aimolakoma nenako, loti kolae. ²² Eti loti koli minato, Yesukafo kolito ya ka itibito eti logimami, Linate ya netawa yamu nediti ya

seti-muludigu ya kani ligi-ligi ki minae? ²³ Ido ipedotoko nemo we, Lifimaka ya kilili otami ne, loto loumunamo linate kulawa ya eyámanako, suki lifemo, ido ona liye, loti kolámenagilae. Ido, Nedito moino, loto loumoneto kulawa eye-nawamo, suki lifemo, ido ona liye, loti kolinagilae. ²⁴ Yamu namo We Kula mikaleka ama ya lifimani kilili o gedenamo auma mino nedami ya kolinagilae, loto ipedimo we eti loumami, Namoka lokomowe. Nedito, kunuka oluto numugaleka wo, loto loumaiye. ²⁵ Eti loumaito, wewa ayalo omunido nedito netalo onami neta ya oluto, Goti ebola lomo-lomo numunaleka wiye. ²⁶ Eti ito, wenena muki eyeti kani mumudi kiti koli koliti eti lamo, Onema neta ailo ma oloto piyaito eyone, loti Goti ebola lae.

*Yesukafo Lifai lula fiyami ka
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)*

²⁷ Ena yaloti ya kanu uto, kifana takisi olu-olu imo we ma kuliya Lifai ya kifana takisi olu-olu amo ebalo amedoto minami ya eyeto, Nege ano, loto loumaito, ²⁸ amo ya nedito netala-matala muki fulito ege wiye.

²⁹ Ege uto, numunauka wela-neta naba-naba ofo ki edeito ya kifana takisi olu-olu amo we muki ido wenena liliga maki olu mau wi gedaito oti lako nae. ³⁰ Lako no minato, Falisi wete ido lo melami ka api gilibi amo we maunigu minamo we yate koli nosámamiti Yesu ege-ege moinamo we eti loti logimamo, Egaidana oti linate takisi olu-olu amo we yaki, ido lifimani nemo we yaki weni-neta no minae? loti loga o gedato,

³¹ Yesukafo kolito ka itibito eti loto limo, Neta kilámamo wenena ya lusa numugu ya ámu-ámu afa, ido neta ona kilamo wenena yako ya lusa numugu ya u-u ae. ³² Ido namo omo ya wenena mona efe limoko melamo wenena ya luni finae, loto ámowe. E'e, lifimanina nemo wenena ya luni fito seti-muludi ya olu eleyapa witi melalo, loto logiminae, loto omo ne, loto logimaiye.

Yesukafo weni-neta moi winawamo mona logimami ka

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Ena amo yate eti loti loumamo, Yoni ege-ege melamo we ya kamena-kamena weni-neta moi witi minoti, Goti loumamo lono olu-olu o minama ne. Ido Falisi we gege melamo wenena yaki ayaida oti o-o ama ne. Eti o-o ama nefa, ido kamo kege moinamo we ya weni-neta ido nonano no-no o minae, lato, ³⁴ Yesu ya eti loto logimami, We ma wena olunami we ya yowola wenenaki minenami kamenalo ya linate yate wenenawa weni-neta moi witi minalo, loti logiminawafe? ³⁵ E'e, etito minámaiye. Aiga amodokati wena olunagolimo wewa ya ipoti olunawamo kamena yalo ya weni-neta moi witi minenawamo ne, loto logimaiye.

³⁶ Eti logimito, ido kepa ka ma yaki eti loto logimami, We makafo ukanalo owo kofawaloti ma fekalito lilalo kifinami we ma minámaiye. E'e, eti enami ya kofawa ya fekalito, ido lilaki kofawaki u lawoko ámunami ne. ³⁷ Ido makafo no waini kofawa ya meme atuwa lilau yau lekinami we ya minámaiye. E'e, eti enami ya no waini kofawakafo meme atuwa ya foikageto no wainiki,

ido meme atuwa yaki lakoina u kopa enagoliye.
³⁸ Yamu ya no waini kofawa ya meme atuwa
kofawa yauko lekinawamo ne. ³⁹ Ido makafo no
waini lila nototo ya kofawa nena, loto kolinami
we ya ma minámaiye. E'e, lila ya leya folaiye, loto
kolami ne, loto logimaiye.

6

Sabati foli ka

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Ena Sabati foli malo ya yuwa witi kifagu yau
uti, ege-ege moinamo we ilawa ma doliti anikafo
kululu witi nae. ² Eti ato, Falisi we mate geyeti
ya eti loti lamo, Sabati foliku ya eti ámaló, loto lo
fukami neta ya nediti eti ae? lato ³ Yesu ka itibito
logimami, Defitiki lawoko moinamo wenenaki
kadunamu fuluti neta amo ka ya mono lufuwau
yau linate katoti kolámafe? ⁴ Defiti ya Goti
numunau dito, beleti Goti omunalo mele edamo
ya oluto oto beletywa noto wenenala gimaito,
lakoina namoma ne. Beletywa ya wenena fa
wenena ánenawae, loto lo fukamo neta ya Goti
yokila ki umamo we inanimó yako no-no amo
beleti yama ya Defiti yokila kiyamo we yauti
ma minámaifa, oluto nami ne, loto logimaiye.
⁵ Eti logimito ka ma enu wi meleto eti limo, We
Kula namo ya Sabati foli aboga minowe, loto
logimaiye.

*Yesukafo we ma ana galidimo we ya olu faka lo
edami ka*

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Ena Sabati foli malo mono numugu dito ka mono api gilibi minaido yalo we ma ana onaleka galidimo ya minaiye. ⁷ Eti o minaito, Falisi we yaki, ido lo melami ka api gilibamo we yaki ligiya lo edenune, loti ka ma moni wiliti, Sabati foliku yau wewa olu faka lo edenaifemo, ido olu faka lo edámenaiye? loti kogo eye minae. ⁸ Kogo eye minafa, Yesukafo lunigu ya geye fuli loto ya wewa ana galidimo ya loumami, Kamo wenena omunido ya nedito mino, loto loumaito, amo nedito yalo minaiye. ⁹ Yalo minaito, Yesukafo eti logimami, Namu ka ma loga o gedena. Lo melami ka ya Sabati foliku yau olu lalo o gedalo, loto lifemo, ido olu nosámami o gedalo, loto liye? Ido wenena olu omuni kalo, loto lifemo, ido olu kopa o gedalo, loto liye? loto loga o gedaiye. ¹⁰ Eti loto loga o gedeto, olu ogona oto geyeto ya wewa eti loumami, Aga folado, loto lito ya ana foladito kofa lalo iye. ¹¹ Ana kofa lalo ifa, ido amo yate seni kala-kala lito, Yesu olu yaida-amaida o edenune, loti ka lokoli-fakoli ae.

*Yesukafo aposolo we ya iyaina o gedami ka
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)*

¹² Ena kamena malo ya Yesukafo Goti loumuna, loto mowalo idaiye. Dito luwaila ya Goti loumu minaito, ko liye. ¹³ Ko lito ege melamo wenena luni fiyaito, ato minagu yati we tuwelu (12) ya kiyaka oto, kulini naba ya aposolole, loto melaiye. ¹⁴ Ido wewa kulini etito ne. Saimoni kuliya kofawa Pitale, loto melami, ido kunalafo Adulu, ido Yemusi ido Yoni, ido Filipi, ido Batolomiu, ¹⁵ ido Matiu, ido Tomasi, ido Alifiusi

nalafo Yemusi, ido Saimoni kuliya ma Selotile, loti melamo, ¹⁶ ido Yemusi nalafo Yudasi, ido lilafo Yudasi Isikaliyoti ya Yesu kuwolafo anido melami we ya ne.

*Yesukafo wenena olu faka lo gedami ka
(Mt 4:23-25; Mk 3:7-12)*

¹⁷ Yesuki amoki lakoina lumuti ya lumu ofunalo fedeti yalo ya ege melamo wenena muki ya minae. Minato, wenena mau naba Yudia mikalo numudo-namadoti, ido Yelusalemu numudoti, ido kuwo no anawalo Taiya numudo ido Saidoni numudo eba yaloti ya o-o amo, ¹⁸ mono lenami ya kolinune, loti, ido neta kilonimo ya olu faka lo ledenaiye, loti ya o-o minae. O-o minato, seni-mulunigu Satani kimiwelate mino gedamo wenena ya olu faka lo gede-gede iye. ¹⁹ Ido amodokati aumala ya uto muki olu faka lo gedegede inako, wenena mau naba muki ya adekafo ukanalo olunune, loti koliti ya ae.

*Alikani enawamo ka ido kufu enawamo ka
(Mt 5:1-12)*

²⁰ Yesukafo ko faka loto ege-ege moinamo wenena geyeto eti logimami, Linate neta ko ánamo wenena ya kosinau nemo we wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya moda mino gedaima nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

²¹ Ido linate oiya kadunamu fuluti minamo wenena ya muni enagolinako, yamu moda lalo koli minomo wae.

Ido linate kamena amaleka kufu o minamo wenena kiya enawamoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

²² Ido linate ya We Kula namo nege melamo yamu wenena mate koli nosámami gimiti, fulo faiga o gedeti, kamani kiti kuliti olu kopaiti enawamo yamu linate moda lalo koli minomo wae.

²³ Wenenawa aunibo kolofanige-mota yate polofete ayaida o gedato, linate ya neta yaidana oloto pi gedagetoma, kosinalo lifimatina lalo olu le fito mele gedainako, seti-muludi lalo koliti satoti alikani alo.

²⁴ Etiti minenagilafa, ido neta ko namo wenenao, aiyo, linate ya olu alikani o gedami netatina ya moda olutanako, aiga keina ka naba-naba kolinagilae.

²⁵ Ido oiya ama neta naba noti muni imo wenenao, aiyo, aiga linate kadunamu fulunagilanako, keina ka naba-naba kolinagilae.

Ido oiya amaleka kiya o minamo wenenao, aiyo, aiga linate ya miluma koliti kufu nema enagilanako, keina ka naba-naba kolinagilae.

²⁶ Ido linate ya wenena muki yate gebotina loti kuliti oto diti lalo o gedenawamo yamu aiyo, keina ka naba-naba kolinagilae.

Aunibo kolofanige-mota yate ayaidana oti ka suki lamo polofete ya geboni loti, lo lalo gedamo ne, loto logimaiye.

Kuwonibo-mota seni-muluni gimamo mona ka (Mt 5:38-48)

²⁷ Ena ka ma mene oto eti loto logimami, Ena linate kane kolamo wenena ka ma logimowe. Linate kuwotige-mota seti-muludi gimalo. Ido koli nosámami giminawamo wenena ya linate itibiti olu lalo o gedalo. ²⁸ Ido wenena mate olu

kopa o gedunune, loti kudawati ki minenawamo wenenamu koliti ya olu lalo o gedo, loti Goti loumalo. Ido olu kopa o gedenawamo wenena ya amomu koliti Goti loumalo.

²⁹ Ena makafo wanega filigaleka kofenami ya filiga yaki nofo, loto wanega ilibo. Ido makafo ukagalo owo mulalo wiyanimo olunami ya ukagalo owo lulau wiyanimo yaki olunae, lenami ya, E'e, loumámo. ³⁰ Ido makafo neta mamu wako lokumunami ya faifa umo. Ido makafo netaka ipoto olunami ya itibito olunae, loto auma wito loumámo. ³¹ Ido wenena mate etitiko o mele lede-lede enawae, loti kolinawamo ya linate yaki mona ayaidana oti mele gede-gede alo.

³² Linate ya wenena seni-muluni gimi minamo wenena yako itibiti seti-muludi giminawamo ya egaidana oti meina olunawae? Mono kolámamo wenenaki ya wenenani seni-muluni gimi minamo wenena ya itibiti seni-muluni gimi minamoma ne. ³³ Ido linate olu lalo o gedo minamo wenena yako itibiti olu lalo o gedenawamo ya egaidana oto Goti ya gebotina lenaiye? Mono kolámamo wenena yate ayaida oti eti o-o minamo ne. ³⁴ Ido olu itibiti giminawamo wenena yako neta lifima olu gimi minenawamo linate ya egaidana oto Goti ya gebotina lenaiye? Mono kolámamo wenena yate wenenanina mono kolámamo wenena ya ayaidana oti muki neta gimonimo olu itibiti lumunawae, loti ya lifima olu gimi-gimi amo ne. ³⁵ Eti o minamoma nefa, ido linate kuwotibo-mota seti-muludi gimiti, mona lalo meleti, ido olu itibiti lifima lomámenawae, loti koliti ya fa olu gimi minalo. Etiti mine-

nawamo ya lifima lalo le fi gedami ya naba oluti akaiya dito nemo we nomilipala oti minenagilae. Amo ya wenena amomu kolámamo wenena ido luni gedimo wenena ya faifa olu lalo o gede-gede imo we ne. ³⁶ Metibokafo wenena milumanina kolami ya linate ayaida oti milumani kolalo.

*Ligiya logimiti olu kalo mele gedamo ka
(Mt 7:1-5)*

³⁷ Linate wenena olu kalo mele gedámato, Gotikafo moda linate olu kalo mele gedámenaiye. Ido we ya lifimala ne, loti ádalo. Eti ámatoma, Gotikafo moda linate lifimatina ne, loto ádenaiye. Ido wenenatina lifimani kilili o gedenawamo, Gotikafo linate lifimatina kilili o gedenaiye. ³⁸ Ido neta giminawamo, Gotikafo linate giminami ya oto dito miwito, mau naba wi gedeto, fitoto fululu kito giminagoliye. Neta gimi-gimi enawamo mona yaidana oto giminagoliye, loto logimaiye.

³⁹ Etito ya kepa ka ma eti loto mene oto logimami, Omuna líkami we makafo omuna likami we ma kanu ilibinae, loto enami nefe? E'e, kale nabau lelewai ya lumu fou lenagilaiye.

⁴⁰ Ena ege melami we yakafo api ilibami we olu afima o edámami ne. Etito nefa, api ilibageto ya monawa ko fuli lenami yamo api ilibami we yaidana oto minenagoliye.

⁴¹ Ido aukafo omunau momupa kefo efema nemo ya egaidana oto eyaba, ido kaimoka omugau yá lana ya eyefe ádane? ⁴² Ido yá lana ya kaimoka omugau nemo eyámanimo aukafo omunau momupa kefo efema nemo ya egaidana oto olu fulu kedenae, loto loumunanimo ne? Monabi

lele wiyanimo we, kamo kaimoka omugau yau yá lana nemo ya komu olu fulito, kofe loto minototo aukafo momupa omunau nemo ya olu fulo edo.

*Yá nosámamikafo ilawa nosámami linami ka
(Mt 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ Kolalo. Yá lalo yamo egaidana oto ilawa nosámami linaiye? Ido yá nosámami yamo egaidana oto ilawa lalo ya linaiye? Eti ámenagoliye. ⁴⁴ Yamu wenena ya yá ilawa eyefe loti eyenagilae. Kolafe? Ade ilawa ya kefani kailau yauti doilámenagilamo ne. Ido lunadi ya yá kemani yauti doilámenagilamo ne. ⁴⁵ We lalo yakafo neta lalo ouna-kula-kala neguti ya neta lalo olu oloto piyaiye. Ido we nosámami yakafo neta nosámami ouna-luna-kala neguti ya neta nosámami ya olu oloto piyaiye. Etito ya lunigu faitoto nemo ka yauti weniguti ka lo feka o minae.

*Numuna kuwami we lele kanina
(Mt 7:24-27)*

⁴⁶ Linate weti atuwalo Wekolao, Wekolao, loti lonomafa, ka logimomo olu meyalo melámamo ya nediti eti ae? ⁴⁷ Makafo namodoka oto ya ka lomo kolito, olu meyalo mele minami we mona ya gilibinagolowe. ⁴⁸ Wewa ya we makafo numuna kunagolowe, loto kale lito, fulo afima uto, kifanalo numuna kuwami we yamaidana oto ne. Etito ku fuli loito ya aiga ko wiyami kamenalo no lafa oto numuna itufaifa, numuna ya yá gedimokafo kuwainako, yamu auma wito ne. ⁴⁹ Etito nefa, makafo ka lomo ya kolito koli fulitami we ya we makafo ya numuna kunagolowe, loto aka ma su neta oto mika mulaloko fito kuwami we

yamaidana oto ne. No lafa oto numuna itufaito ayalo mofuluto lumuto upa-napa limo ne.

7

Yesukafo kimiwe kouba-nabala we ma neta kilami olu lalo o edami ka (Mt 8:5-13)

¹ Ena Yesu ya mono ka wenena logimi fuli lototo ya Kapeneyamu numudo dito wiye. ² Wito yalo ya kimiwe wani hadeti (100) kiyaba o gedami we kouba-nabala we ma koli lalo umami we ya neta kilito fulunagolo imo minaiye. ³ Minaito, wenabala kimiwe kiyabani wekafo Yesu kala kuwa kolito, Yuda wenena kiyabani we ma eti logimami, Linate Yesu nedoka uti, Oto kouba-nabane we olu faka lo edenane, loti loumalo, loto logimito gilifi melaiye. ⁴ Gilifi melaito, Yesudoka uti, ka auma witi eti loti wako lo edamo, Wewa ya monala lalo nemo nenako, kamo eti o edenanimu ya lalo enaiye. ⁵ Amokafo lamo Yuda wenena siya-muluna lumuto ya mono numude ku ledami ne, loti loumae.

⁶ Etiti wako lo edato ya Yesu ya kolito amoki lako wae. Uti numuna olu alili melato kimiwe kiyabani wekafo wenenala ma Yesu nedo gilifi meletu ya ka eti loto logimaito wamo, Wekolao, namo Yuda we minámonako, numuneu dinanimo efe ádenagoliye. ⁷ Ido kamodoka enae, loto kolofa, ido namo yaki ya kamo yaidana we ya minámonako, keinalo kolowe. Yamu kamo faifa wekakafa ka lagetou kouba-nabane we ya moda faka lenaiye. ⁸ Etito namo yaki kiyaba o nedamo we wenido meyalo meletu ya lono oluto ido namo

ya kimiwe kiyabani we minomo kiyaba o gedeto etito we ma wo, loumonetoma, moda wiye. Ido we ma ano, loumoneto ya moda aiye. Ido kouba-nabane we, lono ya olo, loumonetoma, lonowa ya olu-olu o minaiye, loto loumaiye.

⁹ Loumaito, Yesukafo kawa limoma ya kolito, elegito wenena mau ege wamo wenenadoka oluwe oto eti logimami, Namu ya logimowe. Muki Isilaeli wenena yauti we ma koli kikila naba nemo wewa yaidana we ma eyámowe, loto logimaiye. ¹⁰ Eti lito, gilifami wema ya itibiti uti numugu idato, kouba-naba we moda faka lito eyae.

Yesukafo kipa ma folaigniti olu nedi edami ka

¹¹ Ena aiga kefolo Yesukafo numuna meya naba ma kuliya Naini yalo unae, loto wito ege-ege moinamo we ido wenena mau naba ya ege wae. ¹² Ege wato, numuna meya kanudo ya u fedaito, wenena ma kono ukana ya yafalo meleti oluti lomae. Lomato, ido wenena muki ya wena-kena ma nalafu lawoko ya folaito mele edenune, loti wena-kenaki numudoti lakoina lomae. ¹³ Lomato, Wekolakafo wena-kena eyeto siya-mulunau milumala kolito, Kufu ámo, loto loumaiye. ¹⁴ Eti loumuto u adu anakafo ya yafalo olaito, kono yafa melamo we kanudo nedi minato, amokafo eti loto limo, We kofawe, kamo lokomowe. Neido, loto loumaiye. ¹⁵ Eti loumaito, folami we kofawe ya nedito ka liye. Eti o minaito, Yesukafo olafote minenawaiye, loto olu umaiye. ¹⁶ Eti o gedaito, wenena muki ya weni lawa apaitaito, Goti ebola loti eti lamo, Ei, polofete

naba ma minonigu oloto piyami ne, lato, ido liligate eti lamo, Gotikafo wenenala ani olu faka lenae, loto ami ne, loti lae. ¹⁷ Ido aya kala kuwa ya Yudia ebalo ido eba yaleka waka yau upatoto wimo ne.

*Yonikafo ege moinamo we Yesudoka gilifi melami ka
(Mt 11:2-6)*

¹⁸ Ena Yoni ege-ege moinamo we yate Yesu kala kuwa ya loumae. ¹⁹ Loumato, kolito, ege moinami we lele ya ailo, logimaito ya aito eti logimami, Wekoladoka uti ya eti loti loga o edailo, Enaiye, loti lufuwa wiyamoma ya wema minabemo, ido we ailo kiyabala enune? loti loga o edailo, loto logimito gilifaiye. ²⁰ Gilifaito, we lele ya Yesudoka uti eti lami, Yoni noku wi gede-gede imo wekafo eti loto kamodoka lilifaiye. Enaiye, loti lufuwa wiyamoma ya wema minabemo, ido we ailo kiyabala enune? loti loga o edaiye.

²¹ Eti loti loga o edaito, Yesukafo aya kamenalo ya wenena neta-mata naba kilamo olu faka loto, ido seni-mulunigu Satani kimiwela mino gedamo gilifi feka fulaiye. Ido omuni likami muki ya omuni olu falato gedaiye. ²² Eti o gedeto we lelema ya ka itibito eti logimami, Linate itibiti uti, neta muki koliti, ido omunikafo eyeti ami ya Yoni eti loti loumailo. Omuni likami wenena ya omuni falato ae. Ido kiyani nosámami wenena ya kanu moni-moni ae. Ido okola kilamo wenena ya gululudo gede-gede iye. Ido kani melami wenena ya ka koli-koli ae. Ido folamo wenena ya folaguti nedi-nedi ae. Ido neta ko ánamo

wenena ya mate kala kuwa lalo lo oloto gimigimi ae. ²³ Ido wenena mate namomu koliti koli fulitámenawamo wenena ya lalo koli minomo wae. Etiti loumailo, loto logimaiye.

*Yesukafo Yoni yamu limo ka
(Mt 11:7-19)*

²⁴ Ido Yoni gilifami we lele itibito waito, Yesukafo wenena mau minamo ya Yoni yamu eti loto logimami, Linate mika kofu mikalo nena neta kenune, loti wamo ne? Konofa ma epekafo oluto uto oto imo kenune, loti kenagili wafe? ²⁵ E'e, latoma, we ma ukanalo owo lalo-talo wiyami ya eyenagili wafe? E'e, moda ukanido owo lalo-talo witi, neta-mata ko noti minamo wenena ya mikalo kiyaba we wekudi numunigu yau minae.

²⁶ Yamu nena neta kenune, loti wamo ne? Ido polofete ya eyenagili wafe? O, eyenagili wamo wewa yamu ka ma logimowe. Wewama eyamo ya polofete maleka olu fulu gedeto nemo we ne.

²⁷ Amomu ya mono lufuwau ya eti limo, Moda kane lo oloto melenami we ilifoneto u komu mele kedeto kanuka wili kedengoliye,

loto ka mono lufuwau (*Mal 3:1*) ya nemo ne.

²⁸ Yamu namo ka logimowe. Wenaipate kedamo wenena muki yauti makafo Yoni olu fulu edami we ma minámaiye. Minámaifa, ido Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kilalau we ma kuliya minámami we efema nemo we yamakafo Yoni olu fulu ede minami ne, loto logimaiye.

²⁹ Logimaito, Yesu kala kolitamo wenena muki ido kifana takisi olu-olu amo we yaki Yoni mono

noku wi gedainako, Goti monala moda efe liye, loti kolae. ³⁰ Eti kolato, ido Falisi we ido lo melami kala koli fuli lamo we Yonikafo mono noku wi gedámainako, Gotikafo, Olu yaidanaamaidana o gedenaē, loto kala lalo kiyami ya fulitae.

³¹ Ena Yesukafo mau minamo wenena eti loto logimami, Kamena oiya ama minamo wenena ya kemaídana oto olu lawoko o gedenaē? Ido egaidana wenena minae? ³² Wenenawa ya nomilipa kefolá yaidana oti minae. Nomilipawa kefolá ya maketilo amedoti minoti koinanibomota luni fiti au loti logimamo, Owo ofoto nema loba, ido linatē melege olámāē. Ido folamo nema lo fi mele gedeto loba, ido linatē kufu ámaē, loti logimamo ne. ³³ Etito Yoni noku wi gede-gede imo we ya oto, wela-neta ido no waini ánoto moi wiyaito linatē eti lo edamo, Satani kimiwela mino edaiye, loti lo edae. ³⁴ Ido namo We Kula ya oto wene-netaki noki ya no minoneto linatē eti lo nedamo, Ake, we ya wela-netaki ido noki yamuko koli minoto kifana takisi olu-olu amo weki lifimani nemo wenenaki yowo melaiye, loti lo nedae. ³⁵ Eti lo minato, Gotidokati ka maninigu nemo ya olamo wenena muki ya ka manenau nemo ya ona kula ne, loti gilíbi-gilíbi ae, loto logimaiye.

Wena nosámami makafo Yesu kiyanaló fili edami ka

³⁶ Ena Falisi we ma kuliya Saimoni ya namoki wete-neta lakoina nenube? loto Yesu loga o edaito, numunau dito, amedoti weni-neta lakoina no minae. ³⁷ Lakoina no minato, numuna meya yaloti wena nosámami makafo kolito ya

no ladanuwa imo ma nomu kifana falake limo nomuku nemo ya oluto numunau dito ³⁸ egeka minoto kufu oto, omuna nowalakafo kiyanalo fili edeto, manena yowalakafo kilili o edeto, kiyana mudoto, ladanuwa imo no yalo leki edaiye.

³⁹ Eti o edaito, Falisi we Yesu olu numunau edami wewa yakafo eyeto ya lulau eti loto kolami, Wewa ya polofete nemo neko, wenawa neta eti o edami ido monala yakimu lifimala nemo wena minaiye, loto kolife lagi ne, loto kolaiye.

⁴⁰ Eti loto kolaito, Yesukafo ka itibito eti loto lousami, Saimoniyo, namo ka ma lokumunae, loto lousaito, amokafo ka itibito limo, Api lilibanimo we, moda lonomo, loto lousaiye.

⁴¹ Lousaito, Yesukafo eti limo, Kifana lonodo olami we makafo we lele ma lifima umunawami kifanawa Yuda kifana kuliya denaliyasi faifu hadeti (500) ya ma umuto, ido ma fifti (50) ya umaiye. ⁴² Etito gimaito aiga ya lifimawa uma finae, loto kifanala moni wilaiya, itibiti ogoufámaito damoto faifa kilili o gedaiye. Kilili o gedageto, lelewai ya seni-muluni umunagilaifa, ido makafo oto dito siya-muluna umunagoliye. Ya kemamu lowe? loto loga o edaiye.

⁴³ Etito loga o edaito, Saimonikafo ka itibito eti loto lousami, Lifimala naba nemo kilili o edami we eti enami ne, lito ya Yesukafo eti loto lousami, Moda efe loto kaka kiyane, loto lousaiye.

⁴⁴ Eti loto lousuto ya wena nedoka oluwe oto ya Saimoni eti loto lousami, Wenawa ya eyabe? Namu numugau idomo ya kiyane noku winamo no fi nomámaba, ido amo yakafo omuna nowalakafo kiyanelo lekito atela yowalakafo

kilili o nedaiye. ⁴⁵ Ido kamo numugau idodo yalomati oto oiya amalo aito, kamoma mudo nedámanima nefa, amo yakafo kiyane mudomo wiye. ⁴⁶ Ido kamokafo atenelo yá nowala fili nedámanima nefa, amokafo kiyanelo ladanuwa imo nokafo fili nede minaiye. ⁴⁷ Yamu ka ma lokomowe. Amokafo siya-muluna naba-naba nomami yamu lifimala naba-naba nemo ya kilili otami ne. Etito nefa, ido we ma lifimala kefoko nemo we kilili o edami ya siya-muluna kefo efemako umami ne, loto loumaiye. ⁴⁸ Eti loto loumuto ido wena ya eti loto loumami, Lifi-maka moda kilili otaiye, loto loumaiye. ⁴⁹ Eti loto loumaito, weni-neta lakoina noti minamo wenena yate lokoli-fukoli eti lamo, Ake, wewa ya lifima yaki kilili imo we ya kema ne? loti kolae. ⁵⁰ Ido Yesukafo wenawama ya eti loto loumami, Koli kikika yakafo moda olu omuga ko kedetaiye. Kamo wageto you amene mona ya mino kedenaiye, loto loumaiye.

8

Yesu ege moinamo wenaipa ka

¹ Ena Yesu ya numudo-namado monimo uto, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kala kuwa lalo ya lo oloto meletu logimimo wiye. Logimimo wimo ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) yaki lakoina wae. ² Ido wenaipa maleka ya Satani kimiwela seni-mulunigu mino gedamo ya olu fulu gedeto gilifi meletu ido neta kilamo olu faka lo gedami wenaipa yaki lakoina minae. Lakoina minamo wenawa ya etito ne: Ma ya

Madala numudoti wena kuliya Malia ya siya-mulunauti Satani kimiwela seweni (7) ya olu fulo gedeto gilifi melami ya ne. ³ Ido ma ya Yowana Heloti kouba-nabala we kiyabani we kuliya Kusa olonafu ya ne. Ido ma ya kuliya Susana ido wenaipa liligaleka muki ya lakoina minae. Ido wenaipawa netani-matani ko nagu yauti ani olu faka loti gimi-gimi ae.

Ufa itili imo ka

(Mt 13:1-17; Mk 4:1-12)

⁴ Ena numudoti-namadoti wenena muki uti u Yesudoka mau naba wi minato ya amokafo kepa ka ma eti loto logimami, ⁵ Neta kifi-kifi imo we makafo ufa neta ma itili enae, loto migu wiye. Uto itili ito, ya ufa neta ma kanudo olumo wiyami wenena yate leya witi kululu wiyato, nema yate oti no fuli lae. ⁶ Ido ufa neta ma ya kifana mulalo olumo wito, fokito idaifa, mika nowala minámainako, yamu ufa fou loto idami ya meguinami ne. ⁷ Ido ufa neta ma ya kaila imo neta idaigu yau olumo wito, fokito idaito, kaila neta yakafo ayaida oto dito, ufa ya olu itoto ofo folami ne. ⁸ Ido ufa neta ma ya mika lalo negu olumo wito fokito dito ilawa liyami ya u wani hadeti (100) liyami ne, loto logimaiye. Eti loto kepa ka ya lo fuli loto ya eti au loto limo, Linate katina nemo wenena yate kawa ya kolife loti kolalo, loto logimaiye.

⁹ Eti loto logimaito, ege-ege moinamo we yate kepa ka monawa yamu loga o edae. ¹⁰ Loga o edato, eti loto logimami, Goti wekudite wenenala

kiyaba o ledami ka falukami ya linate oloto pi gimoneto moda kolae. Kolafa, mate Ko-ko o minafa, neta kofe loti eyámenagilae. Ido koli-koli o minafa, kolife loti kolámenagilae, loto ka mono lufuwau (*Ais 6:9*) ya nemo ne. Etito nenako, kepa ka yako logimowe, loto logimaiye.

*Ufa neta kepa ka limo monala ka
(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)*

¹¹ Eti loto logimami, Ena kepa ka lomo ya monawa etito ne. Ufa ya Goti kala ya ne. ¹² Ido ufa neta ma kanudo olumo wiyami yaidana oti wenena mate Goti kala kolafa, ayalo Satanikafo oto, Goti koli kikito umato, olu omuni kotenaiye, loto ya kawa ya seni-muluniguti ipoto olu fulo gedaiye. ¹³ Ido ufa neta ma kifana mulalo olumo wiyami yaidana oti wenena mate Goti kala koliti, ayalo alikani naba afa, ido lufawani minámaiye. Minámaito, kamena linako koli kiki umuti ya kepa mele gimami kamenalo ya Goti kala fuliti u kopa wae. ¹⁴ Ido ufa neta ma kaila idaigu yau olumo wiyami yaidana oti ya wenena mate Goti kala kolafa, ido uti ya mikaleka keina kolamo neta-mata yaki, ido neta ko namo neta-mata yaki, ido alikani enawamo neta-mata yaki netawa-matawa yakafo kawa kolamo yama olu itoto gedainako, wenenawadoka kulawa fede gimámaiye. ¹⁵ Ido ufa ma olumo mika lalo negu wiyami yaidana oti wenena ma luni-kani ona lalo nemo yate Goti kala koliti olu kiki loti auma witi minomo idato, amodoka kulawa oloto pi gimi minaiye.

*Lamu kepa ka
(Mk 4:21-25)*

¹⁶ Kolalo. Wenena yate lamu kiti oluti masa lulaufe, ido folomo feumau ya melámenawamo ne. E'e, wenena numugu dinawamo ya lamena eyenawae, loti lamu mele-mele amo ebalo yalo ya melenagilae. ¹⁷ Ido ayaidana oto neta-mata muki oiya faluku nemo ya aiga olu oloto pinagoliye. Ido neta-mata muki olu momona-amona oto olu miwi minamo neta ya muki oloto pi fuli lagetó, wenena koli fuli lenawamo ne.

¹⁸ Yamu linate ka kolinawamo monatina yamu kati kife lalo. Neta ko namo wenena ya ma enu wito gimageto, ido wenena ya moda neta ko nonimo wenena minone, loti kani kiyamo wenenadokati netawa ya ipoto olunagoliye, loto logimaiye.

*Yesu olafoki kunalafó-motaki o fedamo ka
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)*

¹⁹ Ena Yesu olafoki kunalafó-motaki amodoka unune, loti afa, wenena mau naba minoti olu lulau o edanako, ogoufámæ. ²⁰ Ogoufámato, mate geyeti uti Yesu eti loti loumamo, Okafoki kunakafo-motaki keyenune, loti fetó youma minæ, loti loumæ. ²¹ Eti loti loumato, amokafo itibito eti loto logimami, Goti kala koliti olu meyalo melamo wenena ya onefo kunanefo-mota ya minæ, loto logimaiye.

*Epe yaki ido no satimo yaki ya Yesu welalo
golodami ka
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)*

²² Kamena ma ya Yesu ege-ege moinamo we ya eti loto logimami, Nofuna anawa filiga afulaleka ya wokele, lito koliti sipiku diti wae. ²³ Etiti wado ya Yesu omuna fi-fi ito oku onaito, epe naba-naba oto, no ya olu nosámami itaito, no satoto sipi lulau idaito, noku lumunune, loti ae. ²⁴ Eti o minato, ege-ege moinamo we minaidoka oti eku oti eti loti loumamo, Wekolao, wekolao, lamo no lulau lumuto fulunagolone, lato, ya amo nedito epeki no satimoki ya goudaito, ya epeki no satimoki fulitito you loto neto ²⁵ ege-ege moinamo we eti loto loga o gedami, Linate nediti koli kikito nomámae? loto limo ya koliya koliti, elegiti ya eti loti loga-loga amo, Aiyó, we ya egaidana we minaito, epe yaki ido no yaki ka lido ya golodaiye? loti lae.

Yesukafo Satani kimiwela we ma mino edamo ya gilifami ka

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Ena sipiku monimo uti no nofuna filiga akailaleka Gelasa ebalo u fedae. ²⁷ Yalo u fedato, Yesu mikalo idaito we ma Satani kimiwela mino edami wema ya numuna meya afulaleka yati aito ya katula aiye. Katula ami wewa ya adeinati ukanalo owo wiyámoto, numugu onámoto, kono melado yalo ku onoto moni-moni iye. ²⁸ Wewa yakafó Yesu eyeto kai meleto kiyanaló kiyana umola fito ka au loto limo, Yesuwo, Goti akaiya nemo we Nalafó, nedi-nedi o nedénagolo ane? Ukané ogofu olu nomámo, loto auma wito lokomowe, loto loumaiye.

²⁹ Eti loto loumami, ya Yesukafo Satani kimiwela ya wewa siya-mulunau yauti lumuto wo,

loto loumami yamamu ya eti loto loumaiye. Ido adeina afimalekati wewa ya ana-kiyanalo oluti nela ainikafo nela wi edeti kiyaba o edafa, ido Satani kimiwelawa yakafo kamena-kamena ya wewa olaito nela-ala fuko-nako o fulitaito, iyadaito eba fafato koli u-u iye.

³⁰ Ido Yesukafo wewa, Kulika lo, loto loumaito, siya-mulunau yau Satani kimiwela mukite diti minamo yamu, Kuline Lisiyonile, loto loumaiye.

³¹ Loumaito, Satani kimiwela yate, Lowau lil-ifageto lumutenune, loti ya eti o ledámo, loti wako lo edae.

³² Ido mowalo adu yaleka yalo yafo mau naba noti minamo yamu ya Satani kimiwela yate, Yafo lunigu dinune, loti wako lo edato ya, O, liye. ³³ O, lito wewa siya-muluna yauti lumuti yafo lunigu idato, yafowa koli lumuti lowau konidokati luwa fiti nofugu yau no noti moda folae.

³⁴ Folato, yafo kiyaba amo we ya eyeti koli oluloti uti wenena numuna meya nabaloti ke-folaloti minamo ya kawa logimae. ³⁵ Logimato, wenena mate netawa eyenune, loti Yesudoka o fedeti, wewa siya-mulunauti Satani kimiwela fulo edamo we ya ukanalo owo wito, kala-manena efe loto neto minoto, ya Yesu kiyanalo amedoto minami ya eyeti ya koli koli minae.

³⁶ Koli koli minato, netawa koliti eyeti amo wenena yate Satani kimiwela mino edami we olu lalo o edami monawa wetata o gimae. ³⁷ Kawa wetata o gimato, Gelasa mikalo minamo wenena muki ya koli naba gimainako, Yesu mikate fulito unaiye, loti loumae. Eti loti loumato ya itibito unae, loto sipiku dito fulo gedeito wiye. ³⁸ Ido fulo

gedeto wido wewa Satani kimiwela fulo edamo we yakafo, Namote unalifao? loto wako lo edaifa, Yesukafo eti loto loumami, ³⁹ E'e, kamo numugaleka itibito uto ya Gotikafo kamodoka lono naba olami kawa ya wenenaka lo oloto gimo, loto ilifaito, wewa ya uto Yesukafo olu lalo o edami neta naba ya wenena muki lo oloto gimaiye.

Yesukafo nomili ma folaiguti olu nedi edami ka (Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Ena Yesu itibito aito, wenena mau naba kiyabala o minamo ya eyeti aiyo-koiyo lo edae.

⁴¹ Ena mono numuna kiyaba we ma kuliya Yailusi ya oto Yesu kiyanalolo kiyana umola fito, Namo numuneu ano, loto wako lo edaiye.

⁴² Wako lo edami wewa ya olulafo lawokoko nemo melegela ya tuwelu (12) yaidana oto nemo nomili ya fulunae, loto ono minami yamu etito wako lo edaiye.

Yesu ya wewa wako lo edami kala ya kolito, lakoina wami ya wenena yate olu lulau o ede minae. ⁴³ Eti o edamo wenena minagu wena ma nemo ya wanula leki-leki imo melege tuwelu (12) yalo ya netawa kilaiye. Netawa kilami wenawa ya lusa we yate olu faka lo edenune, loti afa, ogoufamae.

⁴⁴ Ena wenawa ya Yesu egeka uto, ukanalolo owo onowalo olaito ya ayalo wanula geleidiye.

⁴⁵ Wanula geledito, Yesukafo, Kemakafo ukanelo olaiye? lito ya wenena mukite, E'e, lamo eti amone, lato ya Pitakafo eti loto loumami, Wekolao, wenena mau naba yate olu lulau o kedeti liti-liti lanako, ido kitufu-natufu o minae, loto

loumaiye. ⁴⁶ Eti loto loumaito, Yesukafo eti loto limo, E'e, ailo makafo ukanelo olaito namodokati aumane ma wimo ya kolowe, loto liye. ⁴⁷ Eti lito, wenawamakafo monane apoilaiye, loto ukana ololo oto o fedeto, Yesu kiyanalo kiyana umola fito ya wenena muki omunido ya neta kilami ka ya loto, ido ukanalo olaito ayalo moda faka limo ka yaki lo oloto melaiye. ⁴⁸ Lo oloto melaito, Yesukafo eti loto loumami, Olunefone, kamo koli kikitanimu yakafo olu faka lo kedami ne. Seka-muluga you lagetwo, loto loumaiye.

⁴⁹ Ena eti loumu minaito, ayalo ya Yailusi mono kiyaba we numunauti makafo oto ya eti loto loumami, Olukafo moda fulutaiye. Yamu api lilibami we ya koiya fa fitenaiye, loto ya ámenaiye, loto loumaiye. ⁵⁰ Eti loto loumami ka ya Yesukafo kolito ya Yailusi ka itibito eti loumami, Koli komámaneyo. Koli kikito numuto minageto ya olukafo faka lenagoliye, loto loumaiye. ⁵¹ Eti loumuto u numudoka fedeto ya dinae, loto wenena liliga lo fuko gedeto, Pitale, Yonile, Yemusile, ido nomiliwa olafote melafote yako gilimito idae. ⁵² Idato, wenena mukite kufu-nema oti ei-ai, loti afa, Yesukafo eti loto logimami, Linate kufu ámaló. Nomili ya folámoto faifa oku ono minaiye, loto logimaiye. ⁵³ Eti loto logimaito, wenenawa yate nomiliwa ya moda folaito, konima nenako, loti ya kiya o edae. ⁵⁴ Eti o edafa, amokafo analo oluto ya eti loto lula fito limo, Nomiliyo, neido, loto loumaiye. ⁵⁵ Eti loto loumaito, ouna itibito aito ayalo ya neidaiye. Neidaito, Yesu eti logimami, Wela-neta umalo. Nenaiye, loto logimaiye. ⁵⁶ Logimaito, olafote

melafote elegi minaito, amokafo kawa wenena ma logimámailo, loto auma wito lo fuko gedaiye.

9

Yesukafo ege-ege moinamo we lono ka logimami

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Ena Yesukafo ege-ege moinamo we tuwelu (12) amodoka olu mau wi gedeto Satani kimi-wela olu fulo gedeti gilifi melenawamo auma ido neta kilamo olu faka lo gedenawamo auma ya gimaiye. ² Auma gimito, eti logimami, Uti Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ka ya lo oloto gimiti ya ido neta kilamo ya olu faka lo gedalo, loto gilifi melaiye. ³ Gilifi melenagolo ya ka ma mene oto eti loto logimami, Linate unawamo ya kanudo neta-mata owotinafe, ido kolobofe, ido beletife, ido kifanafe ya olu minámoti faifa walo. ⁴ Ido numugu dinawagu ayau yako onoti nediti oti minomo uti numuna meya malo unagilima aya kamenalo ya numunawa fuliti walo. ⁵ Ido u fedato koina wi gedámenawamo, numunawa ya fuliti kiyanido momupa ekelami ya kululu witi, fuliti monatina kolinawae, loti fulo gedalo, loto logimito gilifi melaiye. ⁶ Gilifi melaito, uti numudo-numudo eba nedo-nedo moniti Goti kala kuwa lalo lo oloto gimiti, neta kilamo olu faka lo gedemo wae.

Helotikafo Yesu kala kuwa kolami ka
(Mt 14:1-2; Mk 6:14-16)

⁷ Ena gamani wenabani Helotikafo Yesu neta-mata imo ka ya kolito, kala ligi-ligi kiyaiye. Wenena mate ya Yoni folaiguti oli nedi edaito minaiye, loti lo-lo ae. ⁸ Ido mate ya Elaiya kofa oloto pito minaiye, loti lo-lo ae. Ido liligate ya adeina polofete minagu ma folaiguti nedito minaiye, loti lo-lo ae. ⁹ Eti lo minamo yamu Helotikafo kala ligi-ligi kito ya eti limo, Namu weneloti ya Yoni kenebala fitamo ne. Wewa yamamu ka yaidana lo minamo kolomo yamu kema ne? loto ya eyenami kanu ma moni wili minaiye.

Yesukafo wenena faifu tauseni weni-neta olu gimami ka

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Yo 6:1-13)

¹⁰ Ena aposolo we yate moinadoti itibiti oti lono olamo ka ya Yesu loumae. Loumato, Yesukafo gilimito, lalimoko minenune, loto numuna meya kuliya Betesaida wiye. ¹¹ Gilimito wito, wenena mau naba-naba ya koliti gege uti ya Yesudoka o fedae. O fedato, koina wi gedeto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ka ya logimito, neta kilamo wenena ya olu faka lo gedaiye.

¹² Ena fo sapinae, loto ito ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya amo nedoka oti eti loti loumamo, Amalo ya fafato mikalo minonimo yamu kolito wenena mau naba ya uti numudo-numudo ido mini numuni adu nedo yalo ya weni-netaki ido onenawamo eba ya moni wilinawae, loto gilifi melo, loti loumae. ¹³ Eti loti loumafa, ido amokafo, Linanimo weni-neta ma gimalo, loto logimaito, itibiti loumamo, Lamo beleti faifu (5) ido laefa lele (2) yakiko olu minone. Yamu nedi

enune? Uto wenenawa muki weni-neta meina finumomu labe? loti lae.

¹⁴ Eti loti lamo ya wemomo ya faifu tauseni (5,000) yaidana oti minamo yamu lae.

Eti lato, amokafo ege-ege moinamo we ya eti loto logimami, Linate wenena logimato we fiti mau fifti-fifti (50-50) witi amedoti minomo un-awae, loto logimaiye. ¹⁵ Eti loto logimaito, amote uti eti o gedato, muki amedoti minomo wae. ¹⁶ Eti ato, Yesukafo beleti faifu (5) yaki ido laefa lele (2) yaki oluto kosinalo ko faka loto, siyane, lalole, loto ya leketo ege-ege moinamo we yate iya meleti, wenena mau naba ya giminawae, loto gimaiye. ¹⁷ Gimaito, muki wenena nato muni ito ya luma nemo onowa-fanawa minomo wimo ya kiyaka oti owo kedikoko naba ya tuwelu (12) koilato faitiye.

Pitakafo Yesu ya Goti ilifi melami we Kilisto ya ne, loto limo ka

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ Kamena ma Yesuki ege-ege moinamo weki inanimoko minoti, Yesu aimolako Goti loumu minaido yalo ya eti loto loga o gedeto limo, Wenena mau naba yate namomu lamo ya kema minaiye, loti lo minae? loto loga o gedaiye. ¹⁹ Loga o gedaito, ka itibiti eti loumamo, Mate kamo Yoni noku wi gede-gede imo we ya minane, loti lae. Ido mate Elaiya ya minane, loti lae. Ido mate ya adeina polofete minaguti ma ya folaiguti kofa neidami we ya minane, loti lo minae, loti loumae. ²⁰ Eti loumato, amokafo, Etiti lafa, ido linate ya namomu ya kema ne, loti lo minae? loto loga o gedaito, Pitakafo ka itibito eti loto loumami,

Gotikafo kilifi melami we Kilistole, loto loumaiye.
²¹ Loumaito, ido kawa ya wenena logimámalo, loto auma wito lo fuko gedaiye.

Yesu fuluto nedinami ka
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²² Ido ka ma mene oto logimami, We Kula namo ya keina naba-naba koloneto Yuda wenena kiyabani weki, yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilibamo we yalekate meni numuti nofato fuluto ya fo kamena tili (3) wageto kofa nedinagolowe, loto logimaiye.

²³ Ena Yesukafo ya muki eti loto logimami, Ma nege melenune, lotima, inanimomuko kolamo ka ya fuliti, kamena-kamena yá yofonina mofuti nege melenawae. ²⁴ Ido we makafo aimola ukana atuwamuko koli minoto fulunami we ya u kopa unagoliye. Ido makafo namomu kolito monimo uto omuna kofawa minami monala ya fulito fulunami we ya omuna kofawa minowa-minowa enagoliye. ²⁵ Ido mate ya mikaleka neta-mata muki ya ko noti monimo wafa, ido inanimoni u kopa unawamo ya egaidana oti lalo enawamo ne?

²⁶ Ido makafo namomu ido ka lomo yamu kolito ukanalo kolinami we ya namo We Kula lamenane yaki, ido Menefo ido felegaga enisole lamenani yaki o fedenamo kamenalo ya wewa yamu kolito ayaidana oto ukanelo kolinagolowe.

²⁷ Ena ka ona logimowe. Linate onema amalo minagu yauti maleka folámoti faifa minato, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena olu oloto pi gimageto eyenawamo ne, loto logimaiye.

*Yesu ukana u ailoma builami ka
(Mt 17:1-13; Mk 9:2-13)*

²⁸ Ena Yesukafo kawa logimi fuli loito neto ya fo kamena eiti (8) utaito yalo Goti loumunae, loto Pitale, Yonile, Yemusile gilimito mowalo idaiye. ²⁹ Dito, Goti loumu minaido ya kola-wela u ailo ito ido ukanalo owo u lamena oto kiyoba ko sili gae-gae fulami yaida iye. ³⁰ Eti o minaito, we lele Mosesete Elaiyate ³¹ kosina lamenaki oloto piti, amoki ka lokoli-fakoli amo ya Yesu Yelusalemu ya fuli loto fulunami ka ya lo minae. ³² Lo minato, ya Pitaki lakoina minami we leleki omuni fi-fi ito oku onadoti nediti Yesu lamenala yaki ido we lele lakoina minami we yaki geyae. ³³ Geyato, we lele Yesudokati waido ya Pitakafo Yesu eti loto loumami, Api lilibanimo we, lamo amaló minonimo ya lalo ne. Lalimo kolo-kalo numuna lelelawokoi kuto ma ya kamo numuga minenaiye. Ido ma ya Mosese numuna minenaiye. Ido ma ya Elaiya numuna minenaiye, loto loumaiye. (Eti loumuto ka limo monala ya kolife ádaiye.)

³⁴ Eti lo minaito, limu makafo oloto pito asa wi gedaito ege-ege moinamo we ya koli gimaiye. ³⁵ Koli gimaito, limuku yauti nola ma kolamo eti limo, Ama ya Nanefo iyaina o edomo wema ne. Kala ya luti-katigu kolalo, loto liye. ³⁶ Ka lo fuli lito ya Yesu aimolako minami ya eyae. Ena kamena yalo ya netawa eyamo ya wenena ma logimámoti faifa koliti minae.

*Yesukafo kipa ma siya-mulunauti Satani kimi-
wela ilifami ka
(Mt 17:14-21; Mk 9:14-29)*

³⁷ Ena leda mowaloti lomado ya wenena mau naba ato katula ae. ³⁸ Katula ato, ayalo wenena minagu yau we makafo eti loto lu fiyami, Api lilibanimo weyo, nanefo nomilipane lawokoko ma nenako, eyo, loto wako lo kedowe. ³⁹ Kolabe? Satani kimiwela makafo olu kiki lo edaito, kaita kai-kai nosámami melaito ido olu ipili-napili wi edaito ketufu kala-kala welau yati di-di imo ne. Eti imowa ya ala fulo edámoto kamena fana-fana etito ukana olu kopa o edemo idaiye. ⁴⁰ Eti o edaito, namo kege-kege moinamo we yate siya-mulunauti olu fulo edeti ilifinawae, loto wako lo gedofa, ido ogoufámæ, loto loumaiye.

⁴¹ Eti loto loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto limo, Ake, linate koli kikitina minámaito monatina lekesa wiyami melamo wenena, kamena nenaki ya linateki minenae? Ido kamena nenaki linate keinatina mofu gedenae? Nakafu ilimito ano, loto loumaiye. ⁴² Eti loto loumaito, kipawa ya Yesu nedo o minaito ya Satani kimiwelakafu olu mikalo fulo edaito, kululukululu monito, ketufu welauti kala-kala loto idaiye. Eti o edaito, ya Yesukafo Satani kimiwela, Eti ámo, lo fuko edeto, ya kipa olu faka lo edeto melafu itibito olu umaiye. ⁴³ Eti o gedaito, muki yate Goti aumala naba ya eyeti elegiyæ.

*Yesukafo fulunæ, loto lo oloto gimami ka
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)*

Ido wenena muki ya Yesu neta-mata oto meletu o-o minami yamu elegi minato, amokafo ege-ege moinamo we ya eti loto logimami, ⁴⁴ Ka ama logiminamo ya koliti eti loti kolife lalo. We Kula

namo ya nofo fulunawamo wenena anido gimina-
nagoliye, loto logimaiye. ⁴⁵ Eti loto logimaifa, kala
ya kolife lotenawae, loto Gotikafo kala monawa
olu faluku gedainako, yamu kani ligi-ligi kiti loga
o edenune, loti kolafa, ido koli gimaito loga o
edámae.

*U komu meletu nemo ka
(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)*

⁴⁶ Ena ege-ege moinamo we yate moila fiti eti
loti lamo, Lamodokati ya kema komu meletu
kuliya nemo we minenagoliye? loti lae. ⁴⁷ Eti loti
lafa, ido luni-kanigu kolamo ka ya Yesukafo kolito
ya nomilipa kefolá ma ilimito adu nedi meletu
⁴⁸ eti loto logimami, Kolalo. Wenena mate namo
kulinelo nomilipa kefolá yaidana ma koina wi
gedenawamo wenena ya namoki koina wi nede-
nagilae. Ido koina wi nedenawamo wenena ya
nilifi melami we yaki koina wi edenagilae. Yamu
linate yauti we ma kiyanido lumuto minenami
we ya liliga muki ya olu fulo gedeto u komu
melenaiye, loto logimaiye.

*Kuwotibo minámamo wenena ya wenenati ne,
loto limo ka
(Mk 9:38-40)*

⁴⁹ Ena Yonikafo eti loumami, Api lilibanimo
weyo, we makafo kamo kulikalo Satani kimiwela
gilifaito eyonimo ya lamodoka mene oto kege
melámainako, yamu lo fuko edone, loto loumaiye.
⁵⁰ Loumaito, Yesukafo eti loto limo, Lo fuko
edámalo. Linate kuwotibo bulu gedámami we ya
linate yowoti we ne, loto logimaiye.

Samalia wenena yate Yesuki koina wi edámamo ka

⁵¹ Ena Yesu kosinau dinami kamenala alitito ya Yelusalemu numudo unae, loto auma wito kolito ⁵² wenena gilifaito komu meleti uti Samalia wenena numuni malo u fedeti, Yesu onenami numuna ma olu oloto pi edenune, loti idafa, ⁵³ ido Yesu ya Yelusalemu numudo unagolimo yamu wenenawa amoki koina wi edámae. ⁵⁴ Amoki koina wi edámamo monani ya ege-ege moinamo we Yemusite Yonite koti eti loti loumami, Wekolao, lamo ya kosinau lu fiyoito kosinauti yo lomage to lo ludo fuli lenawae, loto kolabe? loti laito ⁵⁵ amokafo oluwe oto goudaito ⁵⁶ u numuna maleka wae.

Yesukafo ege-ege moninawamo mona yamu ka logimami
(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Ena kanudo wato, we makafo eti loto loumami, Eba muki unanidoka ya namote lakoina unaliye, lito, ⁵⁸ Yesukafo eti loto loumami, Kula fadena yate mika kofuti ku onato ido nema kosinalo moinamo ya numunani neto minafa, namo We Kula ya oku ono-ono omo ebane ya minámaiye, loto loumaiye.

⁵⁹ Eti loto loumuito ena we ma eyeto, Oto nege melo, loto loumaifa, wewa yakafo itibito loumami, Wekolao, komu ya uto menefo kale li edetoto kege moninafe? loto loumaito, ⁶⁰ Yesukafo eti loto loumami, Fulunawamo wenna fulu gedageto amo yate ya folamo wenenani mele gedenagilae. Ido kamo ya uto Goti wekudi

wenenala kiyaba o ledami ka ya lo oloto gimo, loto loumaiye.

⁶¹ Ena we makafo eti loto loumami, Wekolao, namo ya kege melenafa, komu ya uto numunelo minamo wenena ya aiyo-koiyo lo gedeto minalo, loto logimitoto ya kege melenafe? loto loumaito, ⁶² Yesukafo itibito loumami, Wenena ma ya lono kila olunune, loti olafa, neta mamu koliti fulitenube? loti luni-kani lele melenawamo ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinawamo ya ogoufámae, loto loumaiye.

10

Yesukafo ege melamo sewedi-tu (72) ya mono lonodo gilifi melami

¹ Ena aiga Wekolakafo ege melamo wenena sewedi-tu (72) ma iyaina o gedeto ya numuna meya muki ido eba muki aimola unae, loto kolami ebalo ya we lele lele u komu mele nedeti unawae, loto gilifi melaiye. ² Gilifi melenagolo ya lono ka eti loto logimami, Konuma-kobina migu ya naba-naba kula lifa, lono olunawamo wenena ya naba minámae, loti linate lono aboga loumato ya lono olunawamo wenena ma ya lonolau ya gilifi melenaiye, loti loumalo.

³ Linate walo. Namu gilifi melomo linate ya sipisipi momola yaidana oti kula fadena minagu yau gilifi melowe. ⁴ Unawamo ya kifanafe, ido owofe, ido kyanido winawamo neta mafe ya ma olámoti faifa walo. Ido kanu unawado ya wenena ma geyetima, faifa minoti ka-ka logimiti lokolifakoli ámalu.

⁵ Ena uti u fedeti numuna mau dinawamo komu ya, Numuna amau ya you amene mona ya mino gedenaiye, loti logimalo. ⁶ Eti loti logimato, we ma you amene mona amodoka mino edami numugu minenami, linate you amene mona yamu loumamo ya wewadoka ya mino ede-nagoliye. Ido ma minámenami, monawa yamu loumamo ya linatedoka kofa itibito enagoliye. ⁷ Ido lono olamo wenena yate meinanina olunawamo nenako, yamu dinawamo numugu ayau yako onoti nediti oti, konuma-kobina muki giminawamo ya nalo. Numuna mauka-mauka idámalo.

⁸ Ena numuna meyalo maleka o fedato ya wenena yate koina wí gedeti ya weni-neta giminawamo ya nalo. ⁹ Noti ya ayau neta kilamo wenena ya olu faka lo gedeti eti loti logimalo, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya linatedoka alito gedaiye, loti logimalo.

¹⁰ Ido u numuna meyalo maleka o fedato, wenena ya linateki koina wi gedámenawamo, kanunido moniti ya eti loti logimalo, ¹¹ Linate numunidokati fulo gedeito unune, lotima, momupanina yaki kiyadelo ekelami ya pupa loto itili oto fulo ebatinauka fulito gedone. Eti o gedoba, ido linate ya fuka ka logimonimo ya kolalo. Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamenala ya moda alitimo ne, loti logimalo. ¹² Ka ona lowe. Kamena nabalo ya Sodomu minamo wenena lifima ka oluto lumuto giminagolifa, ido numunawau minamo wenena lifima ka ya oluto dito giminagoliye.

*Keina naba kolinawamo ka
(Mt 11:20-24)*

¹³ Aiyo, Kolasini wenenao, Betesaida wenenao, linate u kopa unagilamo ya kolámafe? Linatedoka Goti aumala oloto pi gedami netawamatawa ya Taiya wenenaki ido Saidoni wenenaki numunido oloto pi gedami neko, adeinati seni-muluni olu eleyapa witi ukanido owo migoli-agoli witi yo laina filiti minagi ne. Etito nefa, linate seti-muludi eleyapa wiyámoti faifa gedito minae.

¹⁴ Eti o minafa, ido lifima ka giminami kamenalo ya Taiya ido Saidoni minamo wenena lifima ka ya oto lumuto gimito, ido linate lifima ka ya oto dito giminagoliye. ¹⁵ Ena Kapeneyamu wenenao, linanimo kuliti ya olu akaiya kosinalo dito mine-naiye, loti kati kiyafe? E'e, eti ámenagoliye. Ya lowau fulo gedaito yau lumuti minenagilae, loto liye.

¹⁶ Ena ka ma mene oto logimami, Linate ka lenawamo ka ya kolinawamo wenena ya namoki kolinagilae. Ido koli fulu gedenawamo wenena ya namoki koli fulu nedенagilae. Ido namo koli fulu nedенawamo wenena ya nilifi melami we yaki koli fulu edenagilae, loto logimito gilifi melaiye.

Sewedi-tu (72) wenena itibiti amo ka

¹⁷ Ido sewedi-tu (72) wenenawa monititi itibiti oti ya seni-mulunigu lalo ito eti loti loumamo, Wekolao, kamo kulikalo Satani kimiwela yate wetelo golodae, loti loumae. ¹⁸ Loumato, Yesukafo eti loto logimami, Satani ya kosinanti kopana yaidana oto olumo wiyaito eyomo ne.

¹⁹ Namu linate auma gimonako, salopaina ido

fuma makana mulalo leya witi, kuwotefo aumala muki ya olu afima o edato, neta makafo olu kopa o gedunami ya ma minámaiye. ²⁰ Etito nefa, linata Satani kimiwela wetido meyalo melamo yamu alikani ámaló. E'e, kulitina kosinau lufuwa witami nenako, yamu alikani alo, loto logimaiye.

*Yesukafo Melafo loumami ka
(Mt 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ Ido aya kamenalo ya Ouna Felegaga Yesu siya-mulunau mino edami yakafo alikani naba-naba umaito ya eti limo, Menefo, kosinauka mikaleka Wekolala, ka maninigu nemo wenena ya netawa ya olu faluku gedeto, ido fa wenena nomilipa kefolaidana oti minamo ya olu oloto pi gimanimo yamu keboka lo minowe. Kamo seka-mulugau eti enae, loto lalo kolanimo ya moda eti o gedane, loto loumaiye.

²² Loumutoto, ido wenena eti loto logimami, Menefokafo neta-mata muki ya moda anelo mele-tami ne. Ido Nalafo namo ya we makafo neyefe loto neyami we ma minámaiye. E'e, Menefo yako neyefe loto neyaiye. Ido ayaidana oto we makafo Menefo eyefe loto eyami we ma minámaiye. E'e, namoki ido wenena olu oloto pi giminae, loto kolomo wenena yakiko Menefo eyefe lonimo ne, loto logimaiye.

²³ Eti logimito ege-ege moinamo weki inan-imoko minoti ya eti loto logimami, Wenena omuninakafo linata neta eyamo yaidana oti eyeti ya alikani o-o enagilae. ²⁴ Ka logimowe. Polofete muki ido mikalo kiyaba we wekudi muki yate linata neta eyamo yaidana oto eyenune, loti

kolafa, ido eyámamo ne. Ido linate ka kolamo yaidana oto kolinune, loti kolafa, ido kolámamo ne, loto logimaiye.

Samalia we yakafo kuwolafo olu lalo o edami kepa ka

²⁵ Kamena ma lo melami ka kolife lo fuli limo we makafo Yesu kepa mele edenae, loto nedito eti loto loga o edami, Api lilibanimo we, namo kofawa minomo dinamo mona olunae, loto kolinamo, ya nena mona melenamo ne? loto loga o edaiye. ²⁶ Loga o edaito, Yesukafo eti loto loga o edami, Lo melami ka lufuwa wiyaiye yau nediye liye? Kamo ya katoto nediye loto kolane? loto loumaiye. ²⁷ Loumaito, itibito loumami,

Seka-muluga muki ido ouga muki ido kakananega muki ya Wekola Gotika ya umo. Ido kaimokamu kolanimomo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimigimi o mino,

loto ka mono lufuwau (*Lo 6:5, Wkp 19:18*) ya nemo ne, loto loumaiye. ²⁸ Loumaito, Yesukafo eti loumami, Oiya ya ka efe loto itibito lonomane. Kawa ya meyalo melenanimomo, minowa-minowa oto kofawa minomo dinane, loto loumaiye.

²⁹ Eti loumaifa, wewa yakafo monane efe limo ya oloto pinaiye, loto itibito loga o edami, Kemamu ya koloneto wenenane minenaiye? loto loumaiye. ³⁰ Yesukafo itibito loumami, Kolo. We ma Yelusalemu numudoti Yeliko numudo monimo lomaido ugele we yate kaita ofoti ukanalo owo wakoti netala muki oluti ofoti fulunaiye, loti fulu edeiti wae. ³¹ Wato, Goti yokila ki umami we

ma aya kanudo monimo lumuto wewa ya eyeto kanuma fulito u filigaleka kanu anawaleka afula uto wimo ne. ³² Ido ayaidana oto we ma Lifai ufa fiyaigu yauti we ya aya ebalo oto eyeto kanu anawa filigaleka afula uto fulo edeito wimo ne.

³³ Fulo edeito wifa, Samalia we ma kanudo monimo oto ya wewa ono minami ebalo o fedeto eyeto milumala kolaiye. ³⁴ Milumala kolito amo nedo uto ukana ofo fukado ya no wainiki yá ilawa nowalaki yakafu noku wito asa wi edaiye. Asa wi edeto aimola yafola-dogi meyalu ya olu meletu numuna naba ma kanudo moinamo siniditoma uti ono-ono amo numugu ya ilimito dito kiyaba o edaiye. ³⁵ Kiyaba o edeto, leda kifana lele koilami ya oluto numuna aboga umuto eti lotu loumami, Wewa ya kiyaba o edo. Ido kifana komomo ogoufámagetoma, itibito enamo kamenalo ya kifana ma yalu kumunagolowe, lotu loumaiye.

³⁶ Ena wema lelei-lawokoi yauti kema ya ugele wete ofamo we wenenala ne? lotu loga o edaiye. ³⁷ Loga o edaito, lo melami ka katoto kolife limo wekafo ka itibito loumami, Milumala kolami wele, lotu lito, Yesukafo, Kamo ya uto mona melami yaidanako oto melo, lotu loumaiye.

Yesu ya Maliate Matate numunigu minami ka

³⁸ Yesuki ege-ege moinamo weki kanu monimo uti numuna malo fedato, wena ma kuliya Matakafo nasafili o gedaito, ³⁹ kunalafo kuliya Malia Wekola kiyano amedoto ka limo ya koli minaiye. ⁴⁰ Koli minaiya, atelafo Mata neta ofo kiyami lonokafo nela wi edaito, uto oto

minoto Yesu nedo oto eti loto loumami, Weko-lao, kunanefo ya fulu nedeito wito kouba-naba lono ya nanimoko olomo ya neyanimomo lalo ife? Kamo loumageto ane olu faka lenaiye, loto lito, ⁴¹ Yesukafo eti loto loumami, Matao, Matao, kamo neta-mata mukimu kolito kaka mumudi kito seka-mulugau keina koli minane. ⁴² Eti o minaba, ido mona lalo lawokoko ma mino kedámaiye. Ido Malia mona lalo melenae, loto mona melami yamamo ya kamo monaka olu fulu edainako, mate amodokati monala ya ipoto olámenagilae, loto loumaiye.

11

Goti loumunumo mona ka (Mt 6:9-15, 7:7-11)

¹ Kamena ma ya eba malo Yesukafo Goti loumu minaiye. Loumu fuli lito ya ege-ege moinami we makafo amo nedo oto eti loto loumami, Weko-lao, Yonikafo ege-ege moinamo we Goti loumunawamo mona api gilíbami yaida oto kamo ya api lilibo, loto liye. ² Lito, Yesukafo eti logimami, Linate Goti loumunune, loti ya etiti loumalo, Metefo, wenena yate kulika olu faka lomo dito fel-egagale, loti minenawamo ne, loto kolone. Ido kamo kiyabate we wekudi kiyaba o ledanimo kamena o fedenagoliye, loto kolone. ³ Ido kamena-kamena weteneta ya lomo. ⁴ Ido lamo yaki wenena muki olu nosámami o ledamo lifimanina kilili o gedonimo yamu kamo lifimate kilili o ledó. Ido mona nosámami kepa mele lumunami nedo ya lilimito áumo,

loti Goti loununawamo ya eti loti lounalo.

⁵ Ena kati kiyalo. Linatedokati makafo luwaila yalo uto auwafo lula fito eti loununami, Aunefo, kamo beleti lelei-lawokoi ma nomo. ⁶ Aunefo ma kanu moinaidoti namo minodo o fedaito wela-neta umunae, loto ofa, kobina ma numuneu minámaiye, loto loununaiye. ⁷ Ido numunau minami we yamo itibito eti loununami, Neku ámo. Numuna kanu kuto olu kiki loito, namoki nomilipaneki folomolo oku onoto minone. Yamu folomonelo yati nedito neta ma ogofuto komámenagolowe, loto loununaiye. ⁸ Ka logimowe. Numuna aboga ya wewa yowone wema ne, loto kolito folomoloti nedito beleti umámaifa, wewa ya ilulu kuto loga o edainako, yamu folomoloka yati beleti moda ogofuto olu umunagoliye.

⁹ Yamu ka logimowe. Linate ya neta ma lumunabe? loti Goti lounu minenawamo ya netawamu kolinawamo ya giminami ne. Ido neta moni wili minenawamo ya olu oloto pi gedenami ne. Ido kanudo kesoba winawamo ya kanu wi gedenami ne. ¹⁰ Etito neta lumunabe? loti lounu minenawamo wenena ya moda olunawamo ne. Ido neta moni wili minenawamo wenena ya olu oloto pinawamo ne. Ido kanudo kesoba wi minenawamo wenena ya kanu wi gedenami ne.

¹¹ Ido linatedokati ya we ma nalafokafo laefa yamu loga o edenami, ya salopaina olu umunaife? ¹² Ido okolofo mulamu loga o edenami, fuma makana olu umunaife? ¹³ Etiti linate ya wenena nosámamo minafa, nomilipatina neta lalo faifa gimi-gimi amo mona ya koli minae.

Monawa koli minato, ido Metibo kosinau nemo we yakafa oto dito wenena ya Ouga Felegaga lomo, loti loumunawamo ya moda giminami ne.

Yesu ya Belesebuliki lakoina lono olaiye, loti lamo ka

(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Yesukafo Satani kimiwela we ma mino edeto olu nei kili edami ya siya-mulunauti ilifi melaito fulo edaito wito wewa komu nei kilami yakafa ka lito wenena mau minamo ya elegi minae.

¹⁵ Elegi minafa, liliga yate eti lamo, Amo ya Satani kimiwela wenabanina Belesebuli aumala yakafa Satani kimiwela ya olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lae. ¹⁶ Ido ma yate, Kepa mele ede-

nune, loti kolamo, Kosinalo mebe-maba olu oloto pi ledageto kenune, loti loumae. ¹⁷ Loumato,

Yesukafo kani kiyamo ya koli fuli loto eti loto logimami, Lawoko wenena inanimi foki filiga-filiga oti fina fi minenawamo ya inanimi ebanina olu kopa itenagilae. Ido afo mona lawoko yau wenena minamo inanimi foki filiga-filiga oti fina finawamo ya afo monati ya olu kopa itenawamo ne. ¹⁸ Ido Sataniki ido wenenalaki inanimi foki filiga-filiga oti fina fi minenawamo, egaidana oto auma wi minenami ne? Linate ya namomu koliti,

Satani kimiwela wenabanina Belesebuli aumala olamikafo Satani kimiwela olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lo-lo amo kawa yamu logimowe.

¹⁹ Ido namo ya Belesebuli aumala olomokafo Satani kimiwela ya olu fulo gedeto gilifi melonetoma, ya linate gege melamo wenenanina ya kemakafo auma gimaito olu fulo gedeti gilifi mele-mele ae? Yamu gege melamo wenena yate

ya geyeti iya mele gedenagilae. ²⁰ Ido namo ya Goti aumala olomokafo Satani kimiwela ya olu fulo gedeto gilifi melomo yamu Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya linatedoka mino gedami ne.

²¹ Kolalo. Auma wiyami wekafo lawelaki kiyalaki minami aimola numuna ebala kiyaba ageto ya netala-matala muki fa minenagoliye. ²² Fa minenagolifa, ido aumala olu fulo edami we makafo oto ofoto kiya lawela olu auma wi edami netawa ipoto oluto koukamela ya iya menenagoliye.

²³ We ma namodo ekelámami ya kuwonefo ne. Ido we makafo namoki lakoina lono oluto olu mau wi gedámami we ya olu upato gede minaiye.

Satani kimiwelakafo we ma fulo edeto wimo nefa, kofa itibito ami ka
(Mt 12:43-45)

²⁴ Ido Satani kimiwela nosámami we ma siya-mulunau mino edami lulauti lumuto fulo edeito uto kofa mikau yaleka monimo uto foli minenae, loto yaidana eba ma moni wilimo wifa, eba ma oloto piyámaiye. Oloto piyámaito eti loto limo, Kofa itibito komu minomo numuneuka unae, loto kolito itibito wiye. ²⁵ Itibito o fedeto eyaima numuna kilili oto, feke loto, neta-mata muki lulau efe lotoko ne. ²⁶ Etito eyeto kofa feka uto, Satani kimiwela nosámami seweni (7) ya kaila nosámami fiyamo amo kailala olu fulo edeti minamo ya gilimito aito numunawa yauma diti onoti nediti minae. Etiti minato wewa komu ya Satani kimiwela lawokoko siya-mulunau nemoma nefa, ido aiga ya Satani kimiwela muki siya-mulunau

minamo yate olu nosámami naba-naba o ede-nawamo ne, loto logimaiye.

²⁷ Yesu kawa logimi minaido ya wenena mau minagu yauti wena ma lula fito limo, Kamo mulunauti kedeto amina komami wena ya lalo koli minomo wiye, loto loumaito, ²⁸ aimola itibito loumami, Ona laba, ido Goti kala koliti golodamo wenena ya lalo koli minomo wae, lenumo ya moda efe lenami ne, loto liye.

Yesukafo Yona mebe-mabala ka limo
(Mt 12:38-42; Mk 8:12)

²⁹ Ido wenena mau naba wiyamo yate Yesu olu lulau o ede minato eti loto logimami, Oiya minamo wenena monanina nosámami-asámami mele minae. Mebe-maba ma olu oloto pi ledenanimi, eyenune, loti lafa, Goti aumala gilíbami neta ma olu oloto pi gimámenami ne. E'e, polofete Yona ukanalo Gotikafo aumala ilibami mebe-maba yako olu oloto pi gedename ne. ³⁰ Yona monala melami yakafo mebe-maba Ninife numudo wenena oloto pi gedami yaidana oto We kula namo monane melomo yakafo kamena oiya ama minamo wenena mebe-maba oloto pi gedename ne. ³¹ Ido lifima ka giminami kamena nabalo ya Seba wenena kiyabani wena wenakudi yakafo nedito kamena oiya ama minamo wenena ya ligiya lo gedennaiye. Amo ya Solomoni ka manenau nemo we nenako, uto kala lalo kolinae, loto mika faigalekati ami nefa, ido oiya moda Solomoni olu fulu edomo we ya amau minowe. ³² Ido lifimani giminami kamena nabalo ya Ninife numudo minamo wenena yate nediti kamena

oiya ama minamo wenena ya ligiya lo gedenag-
ilae. Ninife numudo minamo wenena yate Yona
kala koliti, seni-muluni eleyapa wiyafa, ido oiya
ama moda Yona olu fulo edomo we amau ya
minowe.

*Ukade lamula ka
(Mt 5:15, 6:22-23)*

³³ We makafo lamu kito olu falukunami ebau
melenamife, ido masakafo olu fitenami we ya
ma minámaiye. E'e, wenena numugu dinawamo
lamena eyenawae, loto lamu mele-mele amo
ebalalo melenami ne. ³⁴ Ido omuga ya uk-
aga lamula ne. Yamu omuga lalo minagetoma,
lamena ya ukaga muki ya olu faito kedenagolimo
ne. Ido omuga nosámagetoma, sini ya ukaga
muki olu faito kedenagolimo ne. ³⁵ Ido lamenawa
lukau nemo ya sinidotenaiye, loto koto kiyaba
oto mino. ³⁶ Etito ukaga muki lamenakafo faito
kedageto, sinido kedenami eba ma minámageto,
lamu ya lamena o kedenami yaidana oto ukaga
muki lamena o kedenaiye, loto liye.

*Yesukafo Falisi we monani nosámamo melamo
ka limo
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40; Lu 20:45-47)*

³⁷ Yesu ka lo fuli loto minaito, Falisi we makafo
wela-neta nenaiye, loto numunau ilimito wiye.
Ilimito wito numunau dito weni-neta namo folo-
molo amediye. ³⁸ Amedoto nenagolifa, ana
komu noku wiyámami yamu Falisi wekafo eyeto
kala mumudi kiyaiye. ³⁹ Kala mumudi kiyaito,
Wekolakafo eti loto loumami, Aiyo, linate Falisi
we yate kapuki lapeki atuwalo feka yako noku

wiyafa, lutigu yau wenena netanina ipoti neta-mata maki maki olunumolae, loti kolamo monaki, ido nosámami kani kiyamo monaki ya faitiye. ⁴⁰ Linate kati-manidi minámami wenena, atuwa olu oloto piyami we ya lulau yaki olu oloto piyámaife? ⁴¹ Etito nefa, neta lape lulau nemo neta ya ko ánamo wenena giminawamo ya muki neta olu mo lo gedenami ne.

⁴² Aiyo, linate Falisi we ya lifima ka nabanaba itibiti olunawamo ne. Linate yate neta teni (10) ya olagu yauti fokiti lawoko Goti umamo ya geneti loboti miguti kobina olu leya enami neta-mata mona-mona ya umafa, ido neta kula nemo, efe limo mona ido seti-muludi Goti umunawamo mona ya fulitae. Efe limo mona ido seti-muludi Goti umamo monaki melamo neko, ido neta Goti umamo mona melamo yaki fulitámamo neko, ya fa u yalo efe lagi ne.

⁴³ Aiyo, linate Falisi we yate mono numugu dinawamo ya folomo komu nedo minenune, loti koli-koli o minoti, ido maketilo ya wenena leyeti aiyo-koiyo lolumunawae, loti kolanako, yamu lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne.

⁴⁴ Aiyo, linate ya kono auma mika lulau falukuto neto wenena kolámoti mulalo moinamo eba yaidana oti minanako, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne, loto liye.

⁴⁵ Eti lito, lo melami ka katoti kolife lamo we minaguti we makafo itibito eti loto loumami, Api lilibanimo we, kamo ka etito lanimmo yamo kulite yaki oluto lomane, loto loumaiye. ⁴⁶ Loumaito, Yesukafo itibito eti loumami, Ido linate lo melami ka katoti kolife lamo we yate wenena keina naba

gimato, keina folamo ya neta ma mofu gedenune, loti ani olu faka lo gedámanako, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne.

⁴⁷ Aiyo, linate ka keina naba-naba kolinagilae. Autige-mota kolofati yate polofete ya gini folato, ido linate gini folamo yamu koliti, kiniba ekeina oluti kale li gedamo ebani olu lalo o minamo ne. ⁴⁸ Etiti linate yate autige-mota kolofati gini folamo monanina ya lalole, loti lae. Eti lato, amo yate polofete gini folato, ido linate ya polofete kono aumanido numuna ku gedamo ne.

⁴⁹ Etito nenako, Goti ka manenau nemo we yakafa eti loto limo, Polofeteki ido aposoloki amodoka gilifi meloneto enawae. Gilifi meloneto enawamo maleka ya gini fulunawamo ne. Ido maleka ya olu keina koli gedenawae, loto liye. ⁵⁰ Ido mika kosina olu oloto piyami kamenaloti polofete muki gini folamo wanuni yamu lifima ka ya kamena oiya ama minamo wenenadoka ya fede giminami ne. ⁵¹ Etito Abeli ofo folami kamenaloti gini fulumo uti uti Sekalaiya ofato folami kamenalo wamo ne. Wewa ya felegaga kuliyai numuna nabaki ido Goti yokila ki umamo folomoloki muliti yalo minaido ofo folamo ne. Ka ona lowe. Lifimawa ka muki ya kamena oiya ama minamo wenenadoka ya fede giminami ne.

⁵² Aiyo, linate lo melami ka katoti kolife lamo we yate mono ka koli fuli lotone, loti mono ka kolife loti kolinawamo kanu-wela witi kuti enawamo neta ya oluti wae. Linanimo kanu-welau idámoti, ido we wena dito mono ka kolinune, loti lamo wenena ya kanu ku gede

itanako, yamu linate lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne, loto logimaiye.

⁵³ Kawa eti loto logimito wimo Falisi weki, ido lo melami ka api gilibamo weki olu kuwolafo bulu edeti, moila fi umuti, ilulu kuti loga-miga o edeti, ⁵⁴ welaloti efe ádami ka ma lito olu kalo mele edenune, loti kiyaba o minae.

12

Yesukafo Falisi monabi lele wiyamo monamu limo ka
(Mt 10:26-27)

¹ Ena wenena mau naba-naba tausenitauseni minamo ya amodoka o fedeti liti-liti loti kiyanido leya wi minae. Eti o minato, Yesukafo apito ege-ege moinamo we komu eti loto logimami, Linate ya Falisi monabi lele wiyamo monani ya yisi yaidana oto nemo ya koti kiyaba oti moinalo. ² Ido neta muki falukuto nemo ya aiga oloto pi gedeto ido neta asa wiyami nemo neta muki ya oloto pito gilibinami ne. ³ Ido siniku ka lamo ya fo lido yalo kawa lamo yama kolinagilae. Ido numugu lulau sodoto kanigu ka lamo ya numuna obito yalekati lo oloto melato kolinagilae.

Yesukafo auma winawamo ka logimamo
(Mt 10:28-31)

⁴ Aunefo-motao, ka logimowe, Linate ya ukadi gini fulunawafa, ido kofa olu kopa o gedeti ogoufámamo wenena ya kolini kolámalo. ⁵ Kolini kolámafa, ido ma koliya kolinawamo ya gilibi-nagolowe. Wewa yakafo ya ukadi gini fulutoto

lowau gitufunami aumala ya mino edami wewa koliya ona kolalo. Ona lowe. Koliya kolalo.

⁶ Ena nema somo faifu (5) meinala ya kefo efema ne. Etito nefa, Goti ya nemawa lawokoti yaidana u kala melámenami ne. ⁷ Ido linate ateni yowala muki ya moda katotami ne. Koli kolámalo. Omunalo ya linate wenenala minamo nema somo muki ya olu fulo gedamo ne.

Wenena onobanido Yesu kuliya lo oloto melenami ka

(Mt 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ Ido ka logimowe. We makafo wenena onobanido kuline lo oloto melenami we ya namo We Kula yakafo ayaidana oto Goti enisolela onobanido ya kuliya lo oloto melenae. ⁹ Ido we makafo wenena onobanido meya numuto eyámomo ne, lenami we ya Goti enisolela onobanido ya mene umuto eyámomo ne, loto lenamo ne.

¹⁰ Ido we makafo namo We Kula ya kamane kinami we ya lifimala kilili enagolifa, ido we makafo Ouna Felegaga kamana kinami we ya lifimala kilili o edámenami ne.

¹¹ Kolalo. We mate ani-kiyanido oluti olu kiki loti ika oti gilimiti mono numuna kanisole mau wiyagufe, ido kiyabani we wenaba ido kiyabani we mau wiyagu enawamo, ya ka lolomato nediye loto itibito logiminumo ne? Ido ka egaidana oto lenumo ne? loti kati ligi-ligi kiyámalo. ¹² E'e, aya kamenalo yalo Ouna Felegaga yakafo ka logiminawamo ka ya api gilibinami ne, loto logimaiye.

Neta ko nami ka manenau minámami we kepa ka

¹³ Ido wenena mau wiyagu yauti makafo eti loto limo, Api lilibanimo we, kamo loumageto yanefokafo neta iya ku ledami neta iya meletto filiga ya namo numunaiye, loto loumaiye. ¹⁴ Loumaito, Yesukafo itibito loumami, Aiyo, kemakafo ka olu efe-efe lo gedenamo wefe, ido muliti we bulu nedaiye? loto loga o edaiye. ¹⁵ Ido ka ma eti loto logimami, Koti moinalo. Neta-mata maki maki olunumolae, loti kolamo mona muki yauti ma meletenune, loti koti kiyaba oti moinalo. Wenena mikalo ama minoti neta-mata naba ko namo netanina yamo kofawa minamo mona gimámenagoliye, loto logimaiye.

¹⁶ Ena kepa ka ma eti loto logimami, Ena ko nami we ma mikala lalo nenako, kulawa nabanaba liyaiye. ¹⁷ Kulawa liyami ya eyeto eti loto kala kiyami, Nedi enae? Eba minámmainako, egau kulawa olu mau winae? loto kala ki minaiye. ¹⁸ Kala kitoto eti limo, Eti enae. Numune ya lukoto kofawa olu naba ito kuto kulawane muki ido koukamene muki meloneto minenaiye. ¹⁹ Ido nanimone ya kane eti loto kolinae. Namu netane-matane naba ya melege so loto unaifa, faifa minenagolinako, namo ya sodoto use loto minoto, nonanone noto, wene-netati noto, alikani o-o enagolowe, loto kolowe, loto liye. ²⁰ Eti lifa, ido Gotikafo eti loto loumami, Ka manegau minámami we, onema luwaila folageto kamenaka ya fuli lenagoliye. Ena netaka-mataka moda olu mau wito melemo idanimu ya kema netala bulunaiye? loto loumaiye. ²¹ Ayaidana oto we makafo aimolamu kolito netala-matala moda olu mau wito melemo dinami we Goti omunalo ya u

neta ko ánamí we ona bulunamí ne.

*Katí mumudí kiyámalo, loto limo ka
(Mt 6:25-34)*

²² Ena Yesukafo ege-ege moinamo we eti loto logimami, Kolalo. Linate ya fulutenune, loti ya konuma-kobina nenawamo netamu koliti ido ukadi yamu koliti ukadelo owo ya nena neta winumo ne? loti kati mumudi ya kiyámalo.

²³ Omude kofawa minonimo mona yakafo wete-neta ya olu fulo edami ne. Ido ukade yakafo ukadelo owo ya olu fulo edami ne. ²⁴ Nema yamu kati kife lalo. Amo ya ufa neta ya kifámamo ne. Ido kulawa liyami ya doilámamo ne. Ido numugu ya weni-neta mau witi melámamo ne. Eti ámafa, ido Gotikafo weni-neta moda gimi-gimi imo ne. Kolafe? Linate ya moda nema ya olu fulo gedeti minae. ²⁵ Ido linate minagu yauti ya kemakafo aimola kala mumudi kiyaidoti ya omuna kofawa mino oluto unami kamenala ya kefolá maki enu wito minomo unami ne? ²⁶ Ido netawa kefolá neta efe yaidana olu efe lenawamo ogoufámoti, ya neta liliga yamu nediti kati mumudi ki minae?

²⁷ Ido kofuku neta ugawa imo yamu kati kife lalo. Ugawa yakafo lono olámoto ukanalo owo olufe ádami ne. Etito olufe ádaifa, ido ugawa yakafo Yuda wenena kiyabani we wekudi Solomoni ukanalo owo lalo-talo wiyami ya olu fulo edami ne, loto logimowe. ²⁸ Ido Goti yakafo yuwa-nela ya onema neto ido leda ya fukoti yoku kinawamo neta ya etito olu egelamima nenako, yamu ya moda ayaidana oto kiyaba lalo o ledenagoliye, loti ya kolámafe? Aiyo, linate koli

kikitina ya kefoko nemo wenena minae. ²⁹ Linate konuma-kobina yaki, ido no yaki egaidana oto oluto nenumo ne, loti moni wiliti seti-muludigu nosámami koliti kati mumudi ya kiyámalo. ³⁰ E'e, aya netawa-matawa muki yamu ya ailo feka wenena yate moni wili-wili minafa, ido Metibo yakafo neta-mata muki ya linate olunawamo ogofunami neta ya moda koli minaiye. ³¹ Yamu linate ya Goti ya kiyabate we wekudi minenaiye, loti auma witi koliti seti-muludigu ya olu komu mele minaneyo. Eti enawamo ya netawa-matawa liliga muki yaki moda enu wito oloto pi gimina-goliye.

*Koukamete olu mau wi-wi enumo ka
(Mt 6:19-21)*

³² Ido linate mau kefolo minamo ya koli kolámalo. Metibo yakafo namo wenenane kiyaba o gedomo yaidana oti wenena kiyaba o gedonawae, loto lalo kolito lonowa gimami ne. ³³ Koukametina ya kifanalo fuloti meina oluti neta ko ánamo wenena gimalo. Ido kifana kolinawamo owo fitala kiyámenami ya olalo. Ido kosinauka neta olu mau winawamo ya ugele we yate adu ámenagilae. Ido kanu sigefa yakafo ánenagoliye. ³⁴ Moda kolafe? Koukametina melenawamo ebau ya seti-muludi kati-manidi aumafofo loti aya ebau yako koli umunawamo ne.

*Lonodo we ya wenabanina kiyabala mine-
nawamo ka
(Mt 24:42-44)*

³⁵ Ena linate lonola olunune, loti ukanido owo ya olu kiki loti lamematina kiti minalo. ³⁶ Ido lono we yate kiyabani we ya we wena anido olu gimiti konuma-kobina nadoka yati itibito oto kanudo kesoba wiyageto ayalo kanu wi edenune, loti kiyabala o minamo wenena yaidana oti minalo. ³⁷ Ido kiyabani we enami yakafo lonodo we ya auma witi kiyabala o-o minamo monanina geyeto lalo geyowe, loto lito alikani naba-naba enagilae. Ona logimowe. Kiyaba we yakafo ukanalo owo ya olu kiki loto neta no-no amo eballo oti amedoti minato weni-neta giminae, loto logimito kouba-naba o gedenami ne. ³⁸ Ido luwailafe, ido leda luwaila ya kiyabani we oto lonodo we auma witi kiyabala o-o minamo monanina geyeto lalo geyowe, lagetlo alikani naba-naba enagilae.

³⁹ Etito nefa, kolife loti kolalo. Numuna aboga yakafo onema luwaila numuneu ugele we fukoti dinagilae, loto kolami neko, siniku ya kiyaba ageto fukoti idámagi ne. ⁴⁰ Ido linateki ya namo We Kula enamo kamenane ya kolámanako, yamu kiyaba otiko minalo, loto logimaiye.

*Lonodo we mona nosámami melamiki ido we mona lalo melamiki kepa ka
(Mt 24:45-51)*

⁴¹ Eti loto logimaito, Pitakafo limo, Wekolao, kamo kepa kawa lanimo ya lalimomuko labemo, ido mukimu lane? loto loga o edaiye. ⁴² Loga o edaito, Wekola itibito loumami, Ena lonodo we yauti kema yamo lono efe loto oluto ka manenau nemo we ne? Lono aboga yakafo wewa ya lonone olamo wenena muki ya kiyaba o gedeto

weni-neta nenawamo kamenalo ya weni-neta iya meletu gimi-gimi enaiye, loto iyaina o edami ne. ⁴³ Aiga lono aboga itibito oto lonodo we kawa loumaido meyalo meletu lono olu minami we eyageto ya lalo mino kolinagoliye. ⁴⁴ Namu ka ona logimowe. Lono aboga ya oto netane-matane muki kiyaba o nedennaiye, loto koukamela muki ya lonodo we analo melenagoliye. ⁴⁵ Etito melenagolifa, ido lonodo we ya mona nosámenami meletu lono aboga we alako itibito ámenagoliye, loto siya-mulunau kolito auwafo-mota koubanaba weki wenaki kefakafu ginito ido wela-neta noto no noto lula-kala olu kopa o-oto minenami, ⁴⁶ ya lono aboga itibito enami kamenala yamu kolámoto, ido onema oiya ámunagoliye, loto kolaido, aya kamenalo yalo o fedennaiye. Fedetu lono aboga yakafu fuko-nako o edetu, koli kikitámamo wenena ebanigu ya ilifi melenaiye.

⁴⁷ Ido lonodo we ya lono aboga kala kolaifa, neta olufe loto kala golo ádenami ya auma witi ofenagilae. ⁴⁸ Eti enagilafa, lonodo we ya lono aboga kala koli efe ádotu mona nosámami melemami ya kamena lina ofenagilae. Ido netamata muki gimami wenena ya amodokati netamata ma mulalo-mulalo ya itibiti numunawamo ne, loto kolito, ido neta-mata muki kiyaba o nedenawamo wenena ya neta-mata kiyaba o nedenawamo lono ma mulalo-mulalo ya giminae, loto kolami ne.

*Yesukafo ami mona yamu limo ka
(Mt 10:34-36)*

⁴⁹ Namu omo ya wenena mikalo minado yo fulenae, loto omo ne. Fuloneto alako lenaiye,

loto auma wito kolowe. ⁵⁰ Etito kolofa, ido noku wi gedamo yaidana oti ya keina naba-naba yamo noku wi nedenangilanako, keina kolinagolowe. Netawa fuli ádenaido ya keina kolinagolowe. Netawa fuli ádenaido ya keina kolinagolowe. ⁵¹ Linate kolamo mikalo omo ya we wena ya olu you lo ledenae, loto aiye, loti kolafe? Etito minámaiye. Ona logimowe. Namo wenena ya olu kuwonibo-kuwonibo o gedena, loto omo ne. ⁵² Ido oiya ama kamenalekati wenena faifu (5) ya numuna lawokoku minamo yama ya fokiti u ailo-ailo wato, wenena filiga tili (3) ya minamo yate wenena liliga lele (2) minamo ya kuwonibo-kuwonibo u bulu gedena. Ido lele (2) yamate wenena liliga tili (3) yama kuwonibo-kuwonibo u bulunagilae. ⁵³ Etiti u ailo-ailo uti ya melafo yamo nalafu kuwolafo bulageto, ido nalafu yamo melafo kuwolafo bulu edenami ne. Ido olafu yamo olulafu kuwolafo bulu edenami ne. Ido olulafu yamo olafu kuwolafo bulu edenami ne. Ido aula-ilofo yamo onofula kuwolafo bulu edenami ne. Ido onofula yamo aula-ilofo ya kuwolafo bulu edenami ne, loto logimaiye.

*Mebe-maba ya neta fedenami logimami ka
(Mt 16:2-3)*

⁵⁴ Yesukafo wenena naba mau minamo eti loto logimami, Linate ya kosinalo limu kuwami ya eyetima, ko winagoliye, loti lo-lo ato ya moda eti iye. ⁵⁵ Ido epe ya maukati oto epe fu-fu litoma, fo lenagoliye, loti lo-lo ato ya moda o-o ima ne. ⁵⁶ Linate monabi lele wiyamo wenena, aya mikalo kosinalo mebe-maba oloto piyami ya etiti kolife loti kolama nefa, ido oiya ama kamenalo

mebe-maba ma oloto piyaito ya eye minamo ya egaidana oti kolife loti kolámae?

Olu kalo mele kedenami ka olufe lo, loto limo ka (Mt 5:25-26)

⁵⁷ Linanimotina ya mona efe limo ya nediti iya meleti kofe ádae? ⁵⁸ Ido kamote kuwokafote ka olu efe lo-lo amo numugu unawaido kanudo yalo ka lalo loumageto, seti-muludi lawoko meleti, ka olu efe lo-lo ami we analo melageto kimiwe yate nela wi kedeti nela numugu yau fulo nedetena-wae, loto seti-muludi lawoko melailo. ⁵⁹ Ka ona logimowe. Lifimaka kifana muki ya itibito giminanimomo yako ya nelauti fuli loto lumunagolane, loto logimaiye.

13

Mona nosámamidokati eleyapa wiyámotima, u kopa unawamo ka

¹ Aya kamenalo ya wenena maleka yalo minamo yate Pailatikafo kimiwela gilifi melaito uti Galili wenena ma yokila kinawamo minadoka uti gini folamo ka ya Yesu loumae. ² Loumato, amokafo itibito logimami, Aya Galili wenena netawa keina imo kolamo yamu lifimani yakafo Galili wenena liliga muki lifimani ya olu fulo edaiye, loti kolafe? ³ E'e, moda etito minámaiye, loto logimowe. Etito minámaifa, ido seti-muludi olu eleyapa wiyámenawamo ya linate yaki ayaidana oti u kopa unagilae. ⁴ Ido we eitini (18) ya Silowamu numudo minamo numuna fana-fana yakafo lumu fou loto gini folami we lifimani yamamo Yelusalemu minamo

wenena muki lifimani ya olu fulo edaiye, loti kofafe? ⁵ E'e, moda etito minámaiye, loto logimowe. Etito minámaifa, ido seti-muludi olu eleyapa witi melámenawamo linate yaki ayaidana oti u kopa unagilae, loto logimaiye.

Ya ade kifaito, kula liyámami ka

⁶ Ena kepa ka eti logimami, Yá ade ma migu neto ya aboga yamo minau uto, ade liyami ya moni wilinae, loto moni wilaifa, olu oloto piyámaiye. ⁷ Olu oloto piyámaito, mina kiyaba imo we eti loto loumami, Melege tili (3) yalo yá adewa nedo oto kula moni wili-wili minofa, olu oloto piyámowe. Yamu fukoto fulito. Mine mika aumala faifa notenaiye, loto loumaiye. ⁸ Loumaito, mina kiyaba imo wekafo itibito loumami, Wenabao, melege lawoko ma yáwa koitageto faifa minageto, mika monau ya kofuto mika winagolowe. ⁹ Ido melege lawoko ma wageto, ilawa linaife, ya kenaliye. Ilawa liyagetoma, ya lalo minenagolifa, ido ilawa liyámagetoma, ofo fukenaliye, loto loumaiye, loto logimaiye.

Yesu Sabati foliku wena ma olu faka limo ka

¹⁰ Ena Sabati foliku Yesukafo mono numuna malo api gilibi minaito, ¹¹ yalo moda wena ma nemo Satani kimiwela melege eitini (18) ya mino edeto olu neta kili edaito, meya nosámami kuba witoko nemo, nedito efe loto moninami ya ogoufámaiye. ¹² Ena Yesukafo wenawa eyeto eti loto loumami, Namodo ano, lito kolito aito eti loumami, Wenao, neta kilanimo yama moda apaso kedowe, loto loumaiye. ¹³ Loumuto

anakafo manenalo olaito, ayalo meya ya efe lito, nedito, efe loto monito, Goti ebola lo minaiye.

¹⁴ Ena mono kiyaba wekafo Yesu Sabati foliku wenawa olu faka lo edami yamu siya kala-kala lito wenena minamo eti loto logimami, Kolalo. Lono kamena ya sikisi (6) ya ne. Etito nemoma nenako, neta kilamo ya olu faka lo ledenaiye, loti lenawamo ya lono kamenalo yako alo. Ido Sabati foliku yalo ámaló, loto logimaiye. ¹⁵ Eti loto logimaito, Wekolakafo itibito loumami, Monabi lele wiyamo ya minae. Linate muki Sabati foliku bulumakautife ido yafotina-dogi nelauti efliti no nenawae, loti gilimiti nolo u-u afe? Olo. ¹⁶ Yamu Abalahamu ufa fiyaigu yauti minami wenawa ya Satanikafo kamena fana melege eitini (18) yalo nela wi edemo wimo ya Sabati foliku ya nela wi edami neta yati olu eflitomo ya ufe ádaife? loto loga o gedaiye. ¹⁷ Kawa logimami ya koliti kuwolafó-mota ukanido koli minato, ido wenena muki ya neta-mata lalo imo yamu alikani naba-naba o minae.

Kolipa ilawaki ido beleti olu fudenami netaki kepa ka

(Mt 13:31-33; Mk 4:30-32)

¹⁸ Ena Yesukafo eti loto loga o gedami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya nena neta yaidana oto ne? Nena netalo olu meleto lenae? ¹⁹ Kolipa ilawa ya we makafo oluto uto minau kifami yaidana oto ne. Kifaito, fou loto dito dito aiga yá kolipa naba oloto piyaito, nema-afa kosinalo u moni-moni amo ya oti akawalo mino-mino amoma ne, loto logimaiye.

²⁰ Ido kofa ya loga o gedami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami mona ya nena netalo olu meletu lenae? ²¹ Netama ya beleti olu fudenami neta kuliya yisi yaidana oto ne. Wena ma beleti ofo kinagolowe, loto yisi oluto palawa naba yaki olu kofu-nafu ito yau ya yisi yamo lono oluto neta muki ya olu fudodo imo ne, loto logimaiye.

Kanu wela kefolau ka
(Mt 7:13-14, 21-23)

²² Ena Yesu Yelusalemu unae, loto monimo wimo ya numuna meya nabaloti ido kefolati yaki uto mono ka api gilibimo wiye. ²³ Etito makafo eti loto limo, Wekolao, wenena mau kefomako olu omuni kenaiye? loto loga o edaiye. ²⁴ Loga o edaito, itibito limo, Linate kanu kefolau dinune, loti kolinawamo koiya naba ya fiyalo, loto logimowe. Yamu wenena mukite dinune, loti lenawafa, ido ogoufámenawae. ²⁵ Ido numuna aboga namo nedito kanu moda kunamo kamena fedenami yalo linate feka minoti kanu kesoba wi minoti, eti loti wako lo nedenawamo, We nabao, kanu wi ledó, loti lonumunawafa, ido namokafo itibito logiminamo, Linate ya geyefe loto geyámowe. Ido numuna ebati yaki ya ágowe, loto lenagolowe. ²⁶ Eti loto loneto linate yate eti loti lonumunawamo, Kamoki lakoina wetenetati ido nonanoti nonima ne. Ido numude kanutelo yalo mono ya api lilibi-lilibi anima ne, loti lonumunawamo ne. ²⁷ Eti loti lonumunawafa, ido itibito logiminamo, Linate ya geyefe ádowe. Egalekati wenena minae? Linate nosámami monako mele-mele amo wenena muki ya fulu nedeti

faiga walo, loto logiminagolowe. ²⁸ Eti logimoneto, ena Abalahamu, Aisaka, Yekopu, ido polofete muki ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ebala yalo minato linate geyenawafa, ido linanimote ya fulito gedanako, yamu feka minoti, kufu au-au loti, weni kofala uguti minenagilae. ²⁹ Ena mika negu-negu filiga-filiga yalekawaka yalekati wenena oti Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ebalau diti weni-neta nenagilae. ³⁰ Ido wenena oiya kulinigi we minamo ya aiga kulini ya lumunami ne. Ido oiya kulini lomami wenena ya aiga kulinigi we minenawamo ne, loto logimaiye.

Yesukafo Yelusalemu minamo wenena yamu kufu imo ka
(Mt 23:37-39)

³¹ Aya kamenalo Falisi we mate Yesu nedo oti loumamo, Helotikafo kofenae, loto kolami yamu mika ama fulito eba malo wo, loti loumae. ³² Loumato, amokafo itibito logimami, Linate itibiti uti wewa kula-fadena ya eti loti loumalo, Koli minabe? Moda onemaki ido ledaki Satani kimiwela mino gedamo gilifi melemo uto, wenena neta kilamo olu faka lo gedomo woneto ido fo kamena tili (3) wageto lonone ya fuli lenagoliye, loti loumalo. ³³ Ido namo ya onema ya monimo uto, leda yaki monimo uto, oko yaki monimo unagolowe. Ya neditole? Yelusalemu kilala feka yalo polofete ma ofo folámenawae. E'e, Yelusalemu numudoka yako nofo fulunawae.

³⁴ Aiyo, Yelusalemu wenenao, Yelusalemu wenenao, linate polofete gini fulu-fulu o minae. Ido

linanidoka gilifi melami we ya kifanakafo gini fulu-fulu amo ne. Ido okolofokafo momola olu mau wi gedeto okanakafo olu fito gede-gede imo yaidana oto kamena mumudi namokafo linate kemaneu olu mau gedenaē, loto kolofa, ido eleka fimo wae. ³⁵ Eyalo. Numudi meya ya fulito edenaiye. Ido linate kofa neyámoti monimo uti uti, Wekola kuliyaló ami we ya lalo kolimo wimo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 118:26*) nemo ka lenawamo kamena yalo ya kofa neyenagilae, loto logimaiye.

14

Yesukafo we ma neta kilami olu faka lo edami ka

¹ Ena Sabati foliku malo Yesu wene-neta ne-nae, loto Falisi kuliya nemo we ma numunau idaito, auma witi eye minae. ² Eye minato, moda omunalo we ma ana-kiyana fudimo ya neto ³ Yesukafo eyeto ya Falisi weki ido ka lo melami ka kolamo weki eti logimami, Sabati foliku olu faka lo edenuwe, loti lenawamo ya lo melami ka fukenawafemo, ido fukámenawae? loto loga o gedaiye. ⁴ Loga o gedaito, ka ádoti minamo yamu anakafo neta kilami we oluto olu faka lo edeto ilifaito wiye.

⁵ Wito, ena eti logimami, Kani kiyalo. Linate yauti we ma nalafófe ido bulumakaulafe ya Sabati foliku ya kale fana no negu yau lumu fou lenami ya wewa yamo alako olu faka lo edámenaife? loto loga o gedaito, ⁶ itibiti loumunawamo ka ya minámaiye.

⁷ Ido Yesukafo wenena weni-neta nenune, loti amo wenena yate folomo konido oloto nemo folomolo yaloko minenune, loti kolamo ya geyeto kepa ka ma logimami, ⁸ We makafo nalafo wena olageto wete-neta ya nenagologe. Kamo ano, loto kamodoka ka fulo kedeto, ido we ma kuliya nemo kulika olu fulo edenami we yaki ka fulo edetoma, ⁹ kamodoka oto, Folomoka ya we ama ya umo, loto lokomageto ukagalo kolito uto faifa wenena ebanido yalo minotena, loto folomolo konido oloto nemo yalo amedámo. ¹⁰ E'e, ano, lokomagetoma, kamo uto faifa wenena ebanido yalo minenanimi ya weni-neta aboga kamodoka oto lokumunami, Wenenane, oto folomo laloto yalo minenane, loto lokumunami ne. Eti lokumunami aya kamenalo ya wenena muki omunido ya kulika dinami ne. ¹¹ Etito makafo aimola kuliya oluto dinami ya Gotikafo ya kuliya oluto lumunami ne. Ido makafo aimola kuliya oluto lumuto moni minenami ya Gotikafo kuliya olu akaiya o edenami ne, loto logimaiye.

Wete-neta nenuge alo, loti lamo ka

¹² Ido Yesukafo wela-neta aboga eti loumami, Ena folilofe, ido lunagafe, weni-neta naba ofo kitoma, yowoka-motafe, ido atekafo-motafe, ido wenenakafe, ido wenena adu minoti neta ko namo wenenafe, wete-neta nenuge alo, loto ka fulo gedámo. Alo, logiminanimi, ya itibiti lokumunawamo, Kamo ya lamoki lakoina nenane, lato, lifimane fuli lotenaiye, loto alo, logimámo. ¹³ E'e, weni-neta naba ofo kinanimi ya neta ko ánamo wenenati, kebili siyamoti, ido kiyani-ani

nosámami wenenati, ido omuni likami wenenati, Alo, loto ka fulo gedo. ¹⁴ Etito ka fulo gedenanimo ya lalo koli minomo unagolane. Ido aya wenenawa itibiti lifima kumunawamo ya ogoufámanako, yamu efe limo mona melamo wenena folaguti olu nedi gedenami kamenalo ya lifima itibito kumunaiye, loto loumaiye.

*We makafo weni-neta nenawae. Alo, loto ka fulo gedami ka
(Mt 22:1-10)*

¹⁵ Ido Yesuki lakoina amedoti weni-neta no minamo wenena minagu yauti we makafo kawa kolito eti loumami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ebalau diti ya weni-neta nenawamo wenena ya kolomo lalo koli minomo unagilae, loto liye. ¹⁶ Eti loumaito, Yesukafo itibito limo, We makafo wenena muki weni-neta ofo ki gedoneto nenawae, loto enawamo kamena ya mele gedaiye. ¹⁷ Ena neta-mata muki ya olufe lo fuli loitami kamena yalo ya wenenadoka ya kouba-nabala we ilifaito uto eti loto logimami, Neta-mata muki ofo kitae. Alo, logimaiye. ¹⁸ Eti logimaifa, wenenawa muki ka ailo-ailo loti ámunawamo ka lae. Eti lato, we makafo eti limo, Namu oiyako mika ma meina fiyomo nenako, yakafo ika o nedaito kenae, loto wowe. Yamu kamo wenaba nedoka uto loumageto kawa ya kolinami nosámenaife? loto ya liye. ¹⁹ Ido makafo limo, Namu oiyako bulumakau teni (10) ya meina fiyomo nenako, uto lono olunawamo kepa meleto enagolowe. Yamu kamo wenaba nedoka uto loumageto kawa kolinami nosámenaife? loto ya

liye. ²⁰ Ido mamakafo limo, Namu oiyako wena olomo yamu ámunæ, loto liye.

²¹ Etito kouba-naba we yakafo itibito uto, we nabala kawa lamo ka ya loumaito, kolito numuna aboga siya kala-kala lito, kouba-nabala we eti loto loumami, Kamo alako numuna meya nabau uto kanu kofalalo ido kanu kefolalo ya monito neta ko ánamoti, kebili siyamoti, omuni likamiti, kiyani nosámamiti gilimito ano, loto loumaiye.

²² Eti loumaito, kawa kouba-nabala we kolito, ayalo meyalo meletto itibito oto wenabala ya eti loto loumami, Wenabane, kamo ka lanido ya meyalo meletto gilimito ofa, ido eba maleka ya faifa ne, loto loumaiye. ²³ Eti loumaito, we nabala ya eti limo, Yamu numuna meya fulito uto kanu kofalalo ido migu kanudo ya monito wenena minenawamo ya auma wito gilimito ageto oti numuneu faitenawæ. ²⁴ Ena logiminagolowe. Wenena komu ka fulu gedeto weni-neta ofo ki gedomo ya ma ánenawamo ne, loto liye, loto loumaiye.

*Yesu ege melenumo ka
(Mt 10:37-38)*

²⁵ Ena wenena mau naba minamo ya Yesu ege wato, eleyapa wito eti logimami, ²⁶ We makafo namodoka oto olafo, melafu, olonafo, nomilipala, yalafu, kunalafu, ido aimola omuna kofawa minenami mona yaki meya gimámenami ya nege melenami ogoufámenagoliye. ²⁷ Ido yá yofola mofuto nege melámenami we ya nege melenami ya ogoufámaiye.

²⁸ Kati kife lalo. Linate minagu yauti we makafo numuna naba ma kuna, loto lenami ya komu amedoto meinala kolito kifanane ogofunaife? loto kifanala katenagoliye. ²⁹ Eti ámenami, numuna folomo wilinaido kifanala fuli lagetó numuna ku fuli lenami ogoufámaito, wenena muki netawa eyeti ya kamana kinawae. ³⁰ Kamana kiti ya eti lenawamo, Wewa ya numuna apito ku fuli lenami ya ogoufámaiye, loti lo edenawamo ne.

³¹ Ido mikalo kiyaba we wekudi makafo mikalo kiyaba we wekudi maki lowa finune, loto lenami ya komu amedoto mau wiyamo kimiwela teni tauseni (10,000) yate kuwolafo kimiwela tuwedi tauseni (20,000) enagilamo ya olu fulo gedenubemo, ido olu fulo gedámenune? loto kala kinaiye. ³² Ido olu fulo gedámenune, loto kolitoma, kuwolafo faiga minenami kamenalo inateki egaidana oto olu kutifinune? loto ka fulo edenae, loto wenenala kuwolafo nedoka gilifi melaito unawae.

³³ Ido ayaidana oto linate yauti makafo netalamatala muki ya meya umámenami ya nege melemami ya ogoufámenaiye.

Kuwo ka
(Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴ Kolalo. Kuwo ya neta leya imo nefa, leyala fuli lagaiyama ya egaidana oto kofa leya enami ne? ³⁵ Lonola fuli limo ne. Etito kuwowaki ido bulumakau sefeki mikau ya olu eleyapa wito neta kifámenagolone. Faifa fulitone.

Linate katina nemo wenena ya kawa kolife loti kolalo, loto logimaiye.

15

Sipisipi fuisami kepa ka (Mt 18:12-14)

¹ Ena kifana takisi olu-olu amo weki ido mona nosámami mele-mele amo weki muki Yesu kala kolinune, loti amodoka oti ogona o ede minae.

² Eti o minafa, Falisi weki ido lo melamo ka api gilíbamo weki yate Yesu koli nosámami umuti eti lamo, We ama ya mona nosámami mele-mele amo wenena yaki koina wi gedeto lakoina no-no o minae, loti lae.

³ Eti lato, ena Yesu ya kepa ka logimami, ⁴ Kolalo. Linate minagu yauti we makafo sipisipila wani hadeti (100) minaguti lawoko ma ya fuisageto liliga nainti-naini (99) ya faifa nemo ya yuwa namo ebalo fulo gedetoto uto fuisamima ya moni wilimo uto uto olu oloto pinami nefe?

⁵ Olu oloto pito alikani naba-naba oto eyauto

⁶ numudoka itibito enami ne. O fedeto auwafo-motaki ido wenena adu minoti ekelamo wenenalaki olu mau wi gedeto eti loto logiminami, Sipisipine fuisamima ya olu oloto pitowe. Yamu namoki lakoina alikani naba-naba enune, loto lenagoliye. ⁷ Ido ka logimowe. Kosinauka

minamo yate ayaidana oti lifima mino edami we lawoko makafo siya-muluna olu eleyapa winami, alikani naba-naba o minae. Ido alikani naba-naba enawamo monaniwa yakafo wenena nainti-naini (99) mona efe limoko mele-mele onimo nenako, sete-mulude eleyapa wiyámenune, loti lenawamo yamu alikani amo mona ya olu fulo edaiye.

Kifana siluwa lawoko fuisami ka

⁸ Ido wena makafo kifanala siluwa teni (10) nemo yauti lawoko ma fuisaito feiya kito numugu ya moita kilito esama-masama oto moni wilimo uto uto oloto pinagolife? ⁹ Oloto pitoto wenawa ya auwafo-motaki ido wenenala adu minamo yaki olu mau wi gedeto logiminami, Kifanane siluwa lawoko ma fuisami yama olu oloto pitowe. Yamu namoki lakoina alikani naba-naba enune, loto lenagoliye. ¹⁰ Ido ka ma logimowe. Ayaidana oto Goti enisolela omunido lifimala nemo we makafo siya-muluna olu eleyapa winami, alikani naba-naba o minae, loto logimaiye.

We ma nalafo fuisami ka

¹¹ Yesukafo ka ma enu wito logimami, We ma nalafo lele minami ya ¹² aiga kedami kipa yakafo melafo loumami, Netaka iya ku nedanimu yama nomo, loto loumaito netala iya meleto nalafo lele gimaiye.

¹³ Netala nalafo gimaito kamena lina efe lako minoito aiga kedami kipamakafo netala-matala muki olu mau wito oluto eba ma faiga mauka uto yalo iya ku edami netala muki kifanalo fuloto mona nosámami meleto monito kifanala fulu fuli liye. ¹⁴ Kifanala koukamela muki ya fuli loito minaito mika yalo kadunamu naba oloto piyaito, Wene-neta ma minámainako, kadunamu fulute-nae, loto ¹⁵ aya ebalu wenena ma nedo uto lonoka olunae, lito, Yafone weni-neta umuto kiyaba o, loto yalo fulu edaito yafola kiyaba iye. ¹⁶ Yafola kiyaba oto kadunamu folaifa, we ma wela-neta umámainako, yafu weni-neta ya noneto mune enaiye, loto kolaiye.

¹⁷ Eti loto kolito oku onaiguti ega-maga oito nedito eti loto kala kiyami, Menefo koubanabala we muki ya konuma-kobina noti minamo leiga neta so loto nemo nefa, namo ya kadunamu fulu minowe. ¹⁸ Etito nemoma nenako, menefo nedoka itibito uto eti loumuna: Menefo, namo ya kosinau minami wete kamote mona nosámami mele gedomo yamu lifimane ne. ¹⁹ Yamu nanefo ne, loto lenanimo ya efe ádenami ne. E'e, kamo lonokalo kouba-naba wele, loto fulu nedanane, loto kala kito ²⁰ nedito melafodoka wiye.

Wimo ya melafokafo faigati eyeto mulunau milumala naba kolito nalafodoka oluloto uto abusa wito mudo edaiye. ²¹ Mudo edaito, nalafokafo loumami, Menefo, namo kosinau minami we ya mona nosámami mele edeto ido kamo omugalo mona nosámami mele kedomo yamu lifimane ne. Yamu nanefo ne, loto lenanimo ya efe ádenami ne, loto loumaifa, ²² melafokafo kouba-nabala we eti logimami, Kenemane oti ukanalo owo lalo-talo ukanido owo maleka olu afima o edami yama oluti oti ukanalo wi edeti, analo ekeina neta lalo wi edeti, kiyanaló neta yaki wi edalo. ²³ Etiti ya uti bulumakau dunuma fiyami ya oluti oti ofo kuwato alikani oto nenune. ²⁴ Nanefowa ama yamu moda folaiye, loto loma nefa, kofa neidaiye. Ido fuisaito kofa olu oloto piyowe, logimaito ena apiti alikani oti noti minae.

²⁵ Eti o minato, nalafó komu kipa ya lonogu minaiguti oto numuna lega adu ya o fedeto nema loti melege olamo ya kolito ²⁶ kouba-naba we ma lula fito eti loumami, Nedi-nedi ae? loto loga o edaiye. ²⁷ Loga o edaito, eti

loumami, Kunakafo folámoto itibito aito meti-bomakafo bulumakau dunuma fiyami ma ofoto ku edaito noto minone, loumaiye. ²⁸ Eti loto loumami ka ya kolito siya kala-kala lito lukafa oto numugu idámenagolowe, lito melafokafo kolito numunauti lumuto loumami, Numugu ido, loto kala fi minaiye. ²⁹ Kala fi minaifa, amokafo eti loto melafo loumami, Kolabe? Melege so loto kouba-naba o kedeto ido kakalo kamena lawoko ma olu fulámomoma ne. Nefa, ido kamo ya meme momolati ya yaidana oto nomageto wenenaneki minámo-minámo onima ne. Ona moda eti ámanima ne. ³⁰ Eti ámanima nefa, ido nakafo ama ya netaka-mataka oluto monito wenaipa nomilipa kopa olu ono-ono oto gimi fuli loto kofa itibito aito ya kamo kala kolito yafoka-bulumakau momola dunuma fiyami ya ofo ki edane, loto eti loumaiye.

³¹ Eti loumaito, melafokafo limo, Nanefone, kamena-kamena namote minomima nenako, namo netane muki ya kaimo netaka ne. ³² Etito nefa, onema ya sete-muludeu lalo kolokele. Aya kunakafowa ya fulutaima nefa, onema kofa neidaiye. Ido u kopa utaima nefa, onema kofa olu oloto piyone, loto loumaiye.

16

Koukame kiyaba imo we ka manenau nemo ka

¹ Yesukafo ege-ege moinamo we ya ka eti logi-mami, Neta ko nami we ma nedo oti koukamela kiyaba we yamu koukameka moda fulaiye, loti lodobe fiyae. ² Yamu namodoka ano, loumaito aito loumami, Kamomu lo kede minamo kawa

ya kolowe. Koukamene kiyaba we minanimo lonone ma kofa olámenane. Yamu kifana oluto ido kifana fulitanimo mona ya olu oloto pi nomo, loumaiye.

³ Eti loumaito, kiyaba wekafo kala mumudi kito ya nedi-nedi enae? We nabanekafo lononelo yaloti olu fulo nedainako, migu lono olunafe? E'e, aumane minámainako. Wenena wako logim-inafe? E'e, eti enamo ya ukanelo kolinagolowe.

⁴ Aiyo, wenabane nilifageto wenenate wene-neta nomato, numunigu onoto nedito enamo yamu neta enae, loto kolaiye.

⁵ Eti loto kolito, wenabala netala lifima olu umamo wenena muki alo, lito ya kala koliti ato, komu ami we ya kiyaba wewakafo loumami, Kamo wenabanedokati netala olanimo ya kamodoka lifima nenaki ne? loto loga o edaito,

⁶ namodoka ya yá olifi nowala dalamu wani hadeti (100) yaidana nemo moda notowe, lito ya eti loumami, Amodokati neta olanimo lufuwa ya oluto, kenemaneto amedoto dalamu fifiti (50) yako olu oloto meletu lufuwa wiyo, loumaiye.

⁷ Ena aiga ami we ya loumami, Wenabane netala olanimo ya neta nenaki uma fiyámanimo ne? lotu loga o edaito, itibito loumami, Yuwa witi beki naba wani hadeti (100) ya moda notomo ne, lito eti lotu loumami, Uma fiyámanimo neta lufuwa wiyami ya oluto, amedoto yuwa witi beki naba eitiko (80) ya ne, lotu olu oloto meletu lufuwa wiyo, lotu loumaiye.

⁸ Ido koukame kiyaba we kaila imo mona melami we ya ka manenau nemo yaidana oto kala kiyainako, wenabala yakafo ebola limo ne. Yamu ama mikaleka monamu kolife loti kolamo

wenena ya inanimu ani olu faka lenawamo monaninakafo wenena lamedo minamo ya inanimu ani olu faka lenawamo monani ya olu fulu edaiye.

⁹ Kolalo. Linate ama nosámami mikalo kifana-koukame ko namo neta yakafo wenena koina wi gedalo. Eti ato kifana-koukameti fuli lenaido ya minowa-minowa oti minenawamo ebau ya koina wi gedenawae, loto logimowe.

¹⁰ Makafo kefo-afola neta kiyaba lalo oto olu minenami ya ayaidana oto neta-mata naba yaki kiyaba lalo enagoliye. Ido makafo kefolafola neta ya koto kiyaba ámenami yakafo ayaidana oto neta naba ya kiyaba ámenami ne. ¹¹ Etito nemo nenako, kamo ya kifana-koukame ama mikalo ya kiyaba lalo o edámenanimu, kemakafo neta ko nami netala ona kula ya kiyaba o nedene, loto agalo melenami ne? ¹² Ido kamo ailo wenena koukamenina ya kiyaba lalo ámenanimu, kemakafo kaimoka netaka ne, loto koukame komageto olu minenanimu ne?

¹³ We makafo wenaba lele ya kouba-naba o gedenami ya ogoufámaiye. Eti enae, loto kolinami ya wenabala ma ya eleka fi umuto, ido ma ya siya-muluna umunami nefemo, ido malo ya u ekeleto, ido ma ya fulu edenami ne. Ayaidana oti linate Goti ido kifana-koukame mikalo neta-mata ya olu lawokoiti kouba-naba o gedenune, loti kolinawamo ya ogoufámae, loto logimaiye.

Lo melami ka ido Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami mona ka

¹⁴ Ido Falisi we kifana ya seni-muluni umamo we yate Yesu kawa limo ya koliti kamana ki minae. ¹⁵ Eti ato, amokafo eti loto logimami, Linate

ya wenena omunido efe limo mona melonimo wenena minone, loti monabi lele wi minafa, Gotikafo seti-muludigu kani kiyamo monawa ya koli minaiye. Ido wenena yate neta ma kuliya oluti di minamo neta ya Goti omunalo ya fitala kiyami neta yaidana oto ne.

¹⁶ Kolafe? Lo melami ka, ido polofete kanina ya lo oloto melemo uti Yoni minami kamenalo ya wae. Yaloti Goti wekudi kiyaba o ledami kala kuwa lalo lo oloto melemo wato, Gotidoka unune, loti auma witi kolamo wenena muki ya koiya fiti lono olu minae.

¹⁷ Ido aiga ya mika kosina fuli lenami ya faifa fuli lenagolifa, ido lo melami ka yauti ka kefo efemako ya u kopa ámunami ne.

We wena mofu melamo ya fuko fulitenawamo ka

(Mt 5:31-32, 19:9; Mk 10:11-12)

¹⁸ Ena we makafo olonafo fuko fulito, uto wena ailo olami ya kume-ugele naiye. Ido we makafo wena wanafo fuko fulitami ya wena olami ya kume-ugele naiye.

Neta ko nami weki Lasalusiki kanina

¹⁹ Ido neta ko nami we ma nemokafo ukanalo owo kisiki kiyobaki meinala naba nemo wito, kamena-kamena wela-neta laloko no-no o minaiye. ²⁰ No minaito, ido we ma neta ko ánami wako o-o imo we kuliya Lasalusi ukana muki numuna limo we ²¹ neta ko nami we wela-neta leiga ya fulenawamo oluto nenaiye, loti kila kanu welalo wenenalate olumo fulo edato, ono minaiye. Ono minaito, kula yate oti numuna lido kenabu-kenabu o edae.

²² Ena aiga wako o-o imo wema folaito, eniso-lete ilimiti diti Abalahamu kemanau fulo edae. Ido neta ko nami wemaki folaito, kale li edae. ²³ Kale li edato, yo eifámenami yoku minoto ogofu naba-naba kolito ko faka loto yaleka faiga au-faito kami ya Abalahamute Lasalusite lakoina minami ya geyaiye. ²⁴ Geyeto Abalahamu eti loto loumami, Menefone, namo milumane kolito ya yoku ogofu naba-naba kolonako, oto ana gala noku fito wene kulumalo fili nedeniye, loto Lasalusi namodoka ilifo, loto loumaiye. ²⁵ Loumaifa, ido Abalahamukafo itibito loumami, Nanefone, koli minane. Mikalo minanimo kame-nalo ya netaka-mataka lalo ya moda olageto, ido Lasalusi ya netala-matala nosámami olaima nefa, oiya siya-muluna olu aila wi ede minoneto, ido kamo ogofu koli minane. ²⁶ Ido yako minámaiye. Filiga-filiga lamo minonido linate minado muliti yau kowo naba-naba failainako, wenena amalo minamo ya filigaleka ogofuti kamo minanidoka ya ámunagilae. Ido kamo minanidoka yati ogofuti lamo minonido ya ámenagilae, loto loumaiye.

²⁷⁻²⁸ Ena itibito loumami, Menefone, ka ma lenae, koli nomo. Menefo numunau kunane-fomota faifu (5) ya minamo ne. Amoki yo eifámenami eba amau ya lumuti ogofu naba-naba kolitenawae, loto Lasalusi ilifageto uto fuka ka logiminaiye, loto loumaiye. ²⁹ Etito loumaito, Abalahamu yakafafo itibito loumami, Kunakafo-mota ya Moseseki polofeteki lufuwa wiyamo yama mino gedaima nenako, kolinagilae, loto loumaiye. ³⁰ Eti lito, loumami, E'e, Abalahamu, menefone, etito minámaiye. We ma folaigniti

nedito logiminami ya seni-muluni olu eleyapa winagilae, liye.

³¹ Eti lito, ya loumami, Mosesete polofetete kanina koli fuliti minatoma, ido we ma folaiguti nedito uto logiminami ya ayaidana oti kala ya koli fulitenawamo ne, loto logimaiye.

17

Mona nosámami yakafo wenena koli kikinina olu kopa o-o imo ka

(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)

¹ Yesukafo ege-ege moinamo we eti logimami, Neta-mata mona-mona yakafo oto wenena ya olu nosámami mona melenawae, loto enagoliye. Eti enagolifa, we makafo etito olu lifima fede giminami we ya aiyo, lifima ka naba-naba itibito olunami ne. ² Yaidana we yakafo wenenane yauti lawoko aumala minámami ma olu lifima fede umunae, loto lenami we ya ana-kiyanalo oluti, kenebalalo kifana naba-naba nela witi kuwo noku fulo edamo neko, moda lalo agi ne.

³ Yamu linanimo monatina ya koti kiyaba otiko moinalo. Ido koinakafo makafo nosámami mona melami ya oudageto, siya-muluna olu eleyapa winami, lifimala kilili o edo. ⁴ Ido fo kamena lawokolo ya kamena seweni (7) ya olu nosámami o kedenami ya kamena seweni (7) ya kamodoka itibito oto sene-mulune olu eleyapa wiyowe, lenami, lifimala kilili o edo, loto logimaiye.

Koli kikito umunumo ka

⁵ Ido aposolo yate Wekola loumamo, Kamo koli kikite ya olu naba-naba o ledó, loti lato,

⁶ amokafo itibito logimami, Linate koli kikitina

ya kolipa ilawa yaidana oto kefolá minenami ya yá yola afuto lumuto kuwo noku minoto dinane, loti loununawamo ya wenido meyaló meletó eti enagoliye.

Kouba-naba we lononi ka

⁷ Kati ki efe loti kiyalo. Linate yauti we ma kouba-nabala we ya migu mika fi minenaife, ido sipisipi kiyaba o minenaife, lunaga melageto migu yati itibito oto numugu dinami ya wena-bala yakafo loununami, Alako ano. Weka-neta no, loto loununaife? ⁸ E'e, etito minámaiye. Amomakafo eti loununami, Aiyó, kamo wene-neta ofo kito, ukagalo owo wito, wene-neta no-mageto notoneto aiga kaimoka ofo ki nenane, loto loununagoliye. ⁹ Ido kouba-nabala we ya ka lounaido meyaló melami ya ebola lenaife? E'e, eti o edámenaiye. ¹⁰ Yamu linateki ayaidana oti neta logimodo ya o fuli lageto, Lamo faifa kouba-naba we minoto lonote yako ologe. Lebote ya ádalo, loti lalo, loto ya logimaiye.

Yesukafo okola kilamo we teni (10) ya olu faka lo gedami ka

¹¹ Ena Yesu ya Yelusalemu unae, loto kanudo Galili mika onowalo, ido Samalia mika onowalo ya monimo uto, ¹² numuna meya malo u fedeto idaito, okola kilamo we teni (10) yate katula oti, ¹³ faiga minoti au loti lula fiti eti lamo, Yesuwo, wenabao, lamo milumate ya kolo, loti lae. ¹⁴ Eti lounamo we ya geyeto logimami, Linate uti ukani ya yokila ki umamo we ya gilibalo, lito koliti kanudo monimo wado yalo ukani olu mo lo gedaiye. ¹⁵ Ido wemomo wagu yauti we lawoko

makafo ukana mo limo ya eyetoto itibito Yesu nedo oto, Goti ebola au-au loto lomo aiye. ¹⁶ Oto ya Yesu kiyanaló kiyana umola fito, Siyane, lalole, loto loumaiye. Eti loto loumami wewa ya Samalia we ne.

¹⁷ Yesu ya loga imo, We teni (10) okola kilamo ya muki olu mo lo gedofe? Olo. Ido liliga naini (9) egau ya minae? ¹⁸ Ailo feka we ama yako oto Goti ebola lenae, loto itibito ainako, liliga ya Goti ebola lenune, loti itibiti ámafe? loto loga o gedeto, ¹⁹ ido wewama eti loto loumami, Kamo nedito wo. Koli kikitanimó yakafo ukagalo ya olu faka lo kedaiye, loto loumaiye.

*Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kame-
nala ka*

(Mt 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kamena ma Falisi we yate Yesu loga o edamo, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya nenafeko o fedenami ne? loti loga o edato, Yesu ya itibito logimami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya mebe-mabaki wena omunikáfo eyenawamo ya ámenami ne.

²¹ E'e, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ya moda lináte minagu mino gedami nenako, Uma ya ne. Eyalo, ido, Yola ya ne. Eyalo, loti ádenawamo ne, loto logimaiye.

²² Ena ege-ege moinamo we eti loto logimami, Aiga lináte ya namo We Kula ya kofa oloto pi gedenamo kamena lawoko ya eyenune, loti auma witi kolinagilafa, eyámenawamo ne. ²³ Ido mate eti logiminawamo, Yolaleka ne. Eyalo, ido, Umaleka ne. Eyalo, loti logiminawamo ya eyenune, loti oluloti gege melámalo. ²⁴ E'e, kopana

ito kosinalo ya filiga falake loto filiga lamena o fulitami yaidana oto namo We Kula kamenanelo ya itibito o fedenamo ne. ²⁵ Etito oloto pinafa, ido kamena oiya ama minamo wenena komu keina naba-naba mona-mona numuti, meni numuti neyefe loti neyámenawae.

²⁶ Ido namo We Kula itibito enamo kamenalo ya Nowa minami kamenalo wenena monani melamo yamaidana oti mona melenawamo ne.

²⁷ Aya kamenalo ya wenena weni-neta nonano noti, we wena mofu meleti, we wena anido olu gimiti, yaidana-amaidana mona melemo uti, u Nowa sipiku idaido yalo wafa, ido no lafa naba ya o fedeto muki olu kopa o gedami ne.

²⁸ Ido Loti kamenalalo yaki ayaidana oti weni-neta nonano noti, neta-mata meina fiti, neta-mata kifanaló fuloti, ufa neta kifiti, numunina kuti etiti mino-mino omo idae. ²⁹ Etiti minafa, Loti Sodomu fulito wimo kamena yalo yo yaki kifana salifa yo limo yaki ko wiyami yaidana oto kosinalo yati lumuto wenena muki olu kopa o gedami ne. ³⁰ Ido namo We Kula olu oloto pi gedenamo kamenalo ya adeina wenena monawa melamo yamaidana oti eti enawamo ne.

³¹ Aya kamenalo ya we ma numunala obito minenaidoti ya lumuto uto kókame-akamene lulau olunae, loto numunalau idámenaiye. Ido ayaidana oto we ma minau minenami ya itibito netane ma olunae, loto numudo ámunagoliye.

³² Loti olonafó kala yamu kati ki efe lalo.

³³ Makafo aimola oto meleto imo monala ya olu kiki lo minenae, loto kolami ya u kopa unagoliye. Ido makafo aimola oto meleto imo monala yamu

kolámenami ya omuna kofawa minowa-minowa enami ne.

³⁴ Ka ma logimowe. Aya luwaila yalo lele folomolo lawokolo ono minenawami ya lawoko ma oluti ido lawoko ma fulo edenawamo ne. ³⁵ Ido wena lele lakoina lono olu minenawaidoti ma oluti ido ma fulo edenawamo ne. [³⁶ Ido we lele migu minenawami ma ya oluti ido ma ya fulo edenawamo ne,] loto logimaiye. ³⁷ Eti logimaito, amo ya loumamo, Wekolao, kawa lanimo ya egaleka oloto pinaiye? loti loga o edato, itibito logimami, Kono ukana nedo yalo nema ikime ya oti mau wi-wi ae, loto logimaiye.

18

Wena-kena ka

¹ Ena Yesu ya ege-ege moinamo we ya kamena-kamena Goti loumutiko minoti, aisa loti fulitámenawae, loto kepa ka logimaiye. ² Etito logimami, Numuna meya malo ka olu efe lo-lo imo we ma nemo ya Goti koliya kolámoto, ido wenenati yaki koli gimito geye lalo melámaiye. ³ Ido numuna meya ayau ya wena-kena ma nemo yakafo kamena-kamena ya ka olu efe lo-lo imo we nedo ya uto ilulu kuto eti loto loumu-umu imo, Kuwonefokafo kane ya olu fulo nedainako, yamu kamo ya ane olu faka lo nedo, loto liye. ⁴ Eti lito, wewa ya wena-kena kala kamena fana koli fulito minami nefa, aiga siya-mulunau eti loto kolami, Namu ya Goti koliya kolámoto, ido wenenati yaki koli gimito geye lalo melámowe. ⁵ Etito nefa, wena-kenawa ya ilulu kuto kamena-kamena loga lonumutoko minageto, aisa lotenanako, yamu

ana olu faka lenae, loto kolaiye, loto Yesu ya logimaiye.

⁶ Ena Wekolakafo eti limo, Linate ya ka olu efe lo-lo imo we monala efe ádami we kalawa ya kolalo. ⁷ Ido Goti iyaina o gedami wenenala ya fo lido sinidigu kamena-kamena au loti loumu-umu o minamo ya ani olu faka ádenaife? Ido kiyaba omo wato aiga ya ani olu faka lenae, loto ádenaife? ⁸ E'e, ka ona logimowe. Kenemane oto ani olu faka lenagoliye. Etito nefa, namo We Kula enamo kamenalo ya mikalo koli kikitina nomamo wenena ya olu oloto pinafe? loto logimaiye.

Falisi weki kifana takisi olu-olu amo weki kepa ka

⁹ Ido Yesukafo wenena maleka inanimomu kolumo, Mona efe lotoko mele minone, loti wenena liliga muki ya koli fulo gedamo wenena ya kepa ka maki eti loto logimami, ¹⁰ We lele ma Goti loumunaliye, loti felegaga kuliyai numuna nabau idami, ma ya Falisi we, ido ma ya kifana takisi olu-olu imo we ne. ¹¹ Ido Falisi wema ya nedi minoto, aimolamu ya kolito eti loumami, Aiyo, Gotiyo, wenena liliga ya ugele noti, mona nosámami-asámami meleti, kume-ugele namo mona melamo we, ido kifana takisi olu-olu imo we ama nemo yaidana oto minámonako, yamu siyane, lalole, loto lokomowe. ¹² Namu salele lawoko lulau fo kamena lele wene-neta moi wito ánoto minoto, koukame kofawa oluto ko nomo neta yauti mau naini (9) ya nanimone olumo uto ido mau lawoko (1) ya kumu-kumu omo ne, loto etito loumaiye. ¹³ Eti loumaifa, ido kifana takisi olu-olu imo we faiga afumaleka nedi minoto,

kosinawu kogo ko faka ádoto, ikiyalo kesoba wito, eti loumami, Aiyo, Gotiyo, namo lifimane nemo we ya minowe. Yamu milumane kolo, loto limo ne. ¹⁴ Etito loumami we ya Gotikafo monaka efe limo we minane, lo edaito numunaleka wimo ne. Ido ailo wema yamu etito ádaiye, loto logimowe. Yamu we ma aimola kuliya olu faka lo minenami we ya Gotikafo kuliya oluto lumunami ne. Ido we ma aimola kuliya oluto lumuto moni minenami we ya Gotikafo kuliya olu akaiya edenami ne, loto logimaiye.

*Yesu nedo nomilipa kefolá gilimiti amo ka
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)*

¹⁵ Ido nomilipa kefolá Yesu nedo gilimiti ato, anakafo atenido melenaiye, loti afa, ege-ege moinamo we yate goudae. ¹⁶ Goudafa, Yesu ya nomilipa kefolá luni fito, amo nedo olu mau wi gedeto, eti limo, Nomilipawa yaidana oti minamo wenena ya Goti wekudi wenenala kiyaba o gedainako, yamu namodo enawamo ya kanu ku gedámalo. ¹⁷ Ka ona logimowe. We makafo nomilipa neta faifa umunawamo neta olunami yaidana oto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya olámenami ya Goti kilala yau idámenaiye.

*Kiyaba we neta ko nami we kala
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)*

¹⁸ Ido kiyaba we makafo eti loumami, Api lilibanimo we lalo, namo kofawa minomo dinamo mona ya olunae, loto kolinamo ya nena mona melenamo ne? loto loga o edaiye. ¹⁹ Loga o edaito, Yesukafo itibito loumami, Nedito ya we

lalole, loto lo nedane? We lalo ma ya minámaiye. Goti yako lalo ne. ²⁰Ena kamo lo melami ka moda kolife loto kolitanima ne. Etito limo,

Kume-ugele áno. Wenena gini folámo. Neta ugele olámo. Ka suki logimámo. Okafo mekafo kulini olu faka lo,

loto ka mono lufuwau (*Kis 20:12-16, Lo 5:16-20*) nemo ka ya koli minane, loto loumaiye.

²¹ Loumaito, itibito limo, Kipa kefolá minomo kamenaleka yati kawa muki ya meyalo melemo wowe, loto loumaiye. ²² Loumaito, Yesukafo kawa kolitoto eti loumami, Kamo ya neta lawoko mako eti enanimo neta ya faifa ne. Neta-mata muki ko nanimo ya kifanalo fuloto, kifana oluto neta ko ánamo wenena iya mele gimageto ya kosinau koukame ko nenagolane. Ido oto nege melo, loto loumaiye. ²³ Kawa loumami ya kolitoto koukame naba-naba ko nami nenako siya-muluna keina iye.

²⁴ Eti imo Yesu eyeto loumami, Koukame naba-naba ko namo wenena ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinawamo ya koiya naba finawamo ne. ²⁵ Yafo-kameli yakafo naka kifiyau dinami ya koiya naba finami nefa, ido koukame ko namo wenena yate Goti kilalau dinawamo ya oto diti koiya naba-naba finawamo ne, loto logimaiye. ²⁶ Wenena ya kawa limo ya kolititi eti lamo, Etito nenako, yamu kema wenena olu omuni kenaiye? loti loga o edato, ²⁷ Yesu ya limo, Wenena yate ya ogoufámafa, ido Goti yakafo neta-mata muki eti enami ya moda ogofuto minaiye, loto logimaiye.

²⁸ Pitakafo eti loto loumami, Lamo ko nonimo netate-matate muki ya moda fulitoto kege melone, loumaito, ²⁹ Yesu ya logimami, Ka ona logimowe. We makafo Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami yamu numunala ebalafe, ido olonafefe, ido yalafo-kunalafofe, ido olafo melafefe, ido nomilipalafe fulitenami ³⁰ ya oiya minami kamenalo neta fulitami mulalo-mulalo dito itibito umunami ya oluto, ido aiga kamena o fedenami yalo ya minowa-minowa oto minomo dinami ne, loto logimaiye.

Yesu fulunami ka

(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

³¹ Yesu ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) yako gilimito anawaleka uto, eti loto logimami, Lamo ya Yelusalemu idogeto polofetete namo We Kula yamu lufuwa wi melamo ka yama muki u ayalo winaiye. ³² Namu We Kula ya anekiyanelo oluti ailo feka wenena anido gimato, amote kiya o nedeti, kamane kiti, ketufu o nedeti, ³³ ipi nofoti, nofo fulunagilae. Ido fo kamena lelei-lawokoi (3) wageto fulunaguti ya kofa nedinagolowe, loto logimaiye. ³⁴ Eti logimami kawa muki ya kolife loti kolámae. Ka limo monawa ya olu faluku gedami yamu nena netamu liye? loti ya kolife ádae.

Yesukafo omuna likami we ma olu faka lo edami ka

(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

³⁵ Yesu monimo uto Yeliko olu alili melaito, omuna likami we ma ya kanu anawalo amedoto minoto, neta wako lo-lo imo wema ne. ³⁶ Ido

wenena mau naba kanu ayalo uti ka lamo ya kolutoto eti loto loga imo, Yae, nedi-nedi ae? loto loga ito, ³⁷ eti loti loumamo, Yesu Nasalete numudoti ami we ya monimo wiye, loumato, ³⁸ wewa ya au loto lula fito eti limo, Yesuwo, Defiti nakulafo, namo milumane kolo, loto loumaiye. ³⁹ Eti lito, wenena komu meleti wamo yate wewa oduti eti loumamo, Ka kedámoto mino, loti lafa, kofa au naba-naba loto eti limo, Defiti nakulafo, milumane kolo, loto loumaiye. ⁴⁰ Yesu ka limo kolito, nedi minoto, wewa ya ilimiti minodo alo, lito ilimiti ato adu minaito wewa ya Yesukafo loga o edami, ⁴¹ Namu ya kamo nedi-nedi o nedenaiye, loto kolane? loumaito, itibito eti loto loumami, Wekolao, omune kenae, loto kolowe, loto lomaito, ⁴² Yesu itibito loumami, Omuga ko. Koli kikitanimu yakafo olu faka lo kedaiye, loto loumaiye. ⁴³ Loumaito, moda ayalo omuna likami ya falatito, Yesu ege meletoto Goti ebola lomo wiye. Ido wenena muki ya eyeti amo yaki Goti ebola lomo wae.

19

Sakiusi kala

¹ Yesu ya Yeliko numudo uto, monimo wiye.
² Ido yalo we ma kuliya Sakiusi ya kifana takisi olu-olu amo we kiyabani we naba minoto, neta ko nami we minaiye. ³ Ido wewa yakafo Yesu ya egaidana we ne? loto eyenae, loto kolaifa, we lina nenako, wenena mau naba minagu minoto eyefe ádaiye. ⁴ Yamu Yesu unaidoka kanu afumaleka ya oluloto komu uto, eyenae, loto ya yá adeku dito ya minaiye. ⁵ Minaito, Yesu aya ebalu o

fedeto ko faka loto eyeto, eti limo, Sakiusiyo, alako itibito mikalo lomo. Namu onema ya kamo numugau minenae, loto kolowe, loto loumaito ⁶ ayalo kenemaneto itibito lumuto, siya-muluna alikani ito, aiyo-koiyo lo edeto, ilimito numunauka wiye. ⁷ Wito wenena muki ya eyeti, koli nosámami umuti eti lamo, Aiyo, lifimala nemo we numunau dito yalo onenagoliye, loti lae.

⁸ Eti lafa, Sakiusi nedito, Wekola ya eti loumami, Wekolao, moda kolo. Oiya ama namu koukamene muki iya meleto filiga ya neta ko ánamu wenena giminae. Ido we ma ka suki loumuto netala lawoko ma ugele olomo ya mulalo-mulalo meleto itibito neta fo (4) yaidana umunagolowe, loto loumaiye. ⁹ Ido Yesukafo eti limo, Wewa yaki Abalahamu ufa fiyaigu yauti nenako, onema Gotikafo numunawau minamo wenena olu omuni kaiye. ¹⁰ Etito namu We Kula wenena moni fuisamo wenena ya moni wilito olu omuni kenae, loto omo ne, loto loumaiye.

*Kifana lono olamo we teni (10) ya lononi meina olamo ka
(Mt 25:14-30)*

¹¹ Kawa ya koli minato, Yesu Yelusalemu olu alitami yamu wenena Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami mona ya oiya eti-mati oloto pinaiye, loti kolato Yesukafo kepa ka ma enu wito eti logimami, ¹² Kuliya nemo we ma eba faigalo uto minoto, mikalo kiyabani we wekudi bulu nedato, itibito enagolowe, loto ¹³ kouba-nabala we minaguti ya teni (10) luni fiyaito, ato Giliki kifana kuliya mina lawoko ya muki gimito eti

logimami, Kifanawa gimomo ya oluti kifanakafu lono olumo wato itibito enae, lototo wiye.

¹⁴ Wifa, ido kiyaba o gedami wenena amomu koli nosámami umuti, wewa wido ya kiyabate we wekudi minenaiye, loto kolámone, loto kawa fulenune, loti wenena ma egeka gilifi melato wae.

¹⁵ Wafa, ido kiyabani we wekudi buluto, aiga ya itibito aiye. Itibito oto kifanane gimomo ounawa nenaki olu mene amo ya kolinae, loto kouba-nabala we luni fiyaito ae.

¹⁶ Komu ami we eti loto loumami, Wenabao, kamo kifana mina nomanimo yakafo lono oluto kifanaka ounawa teni (10) maki olu mele kedomo ya ne, loto loumaiye. ¹⁷ Eti lito, kiyaba we ya eti loumami, Kouba-nabane weyo, lonoka lalo eyowe. Kamo neta kefo efema ya kiyaba lalo aninako, numuna meya teni (10) ya kiyaba enane, loto loumaiye.

¹⁸ Loumaito, ido kouba-nabala we naba tu ya oto eti limo, We nabao, kamo kifana mina nomanimo yakafo lono oluto kifanaka ounawa faifu (5) maki olu mele kedomo ya ne, loto loumaiye.

¹⁹ Loumaito, kiyaba we ya eti loumami, Numuna meya faifu (5) ya kiyaba enane, loto loumaiye.

²⁰ Eti loumaito, kouba-nabala we ma oto eti loumami, We nabao, kamo kifana mina nomanima lafo-lafoku yau asa wito falukuto melomo uma ya ne. ²¹ Kamo seka-muluga itanimo nenako, kolika kolowe. Ido neta ma netaka minámami ya faifa olu-olu animo ne. Ido neta migu kifamo neta kifámanimo ya faifa kofu-kofu anima ne, loto loumaiye.

22 Eti loto loumaito, kiyabala we yakafo itibito loumami, Kouba-naba we kefali nosámanimo, kaimoka ka lanimo yakafo olu kalo kedenagolowe. Namo sene-mulune itoto, neta ma netane minámami ya faifa olu-olu oto, ido neta migu kifamo neta kifámomo ya faifa kofu-kofu omo ya moda kolitabe? Olo. 23 Eti loto kolanimo ya itibito enami kamenalo ya kifanalaki ounaki olunaiye, loto kifanane komomo ya kifana mele-mele amo numugu ya nedito mele nedámane? loto loga o edaiye. 24 Loga o edeto wenena adu nedi minamo ya eti loto logimami, Kifana anau olu nemo ya ipoti oluti kifana mina teni (10) ko nami we ya umalo, loto logimaito 25 amo yate itibiti loumamo, We nabao, amo ya kifana mina teni (10) ya moda olu minaima ne, loti loumato, 26 itibito eti loto logimami, Neta ma ko namo wenena muki ya maki enu wito giminami ne. Ido neta ma ko ánamo wenena neta kefo ko namoma ya amodokati ipenami ne, loto logimowe. 27 Ena kuwonefo-mota namomu ya mikalo wekudite minenaiye, loti kolámamo ya gilimiti oti namo omunelo ya gini folalo, loto limo ne, loto logimaiye. 28 Ena Yesu ya kawa ya logimi fuli lototo Yelusalemu unae, loto komu melete idaiye.

Yesu Yelusalemu yalo mikalo wekudi yaidana oto idami ka

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Yo 12:12-19)

29 Monimo dito mowa kuliya Olifi mowa yalo Betefage ido Betani numuna olu adu melete ege-ege moinamo we lele komu gilifi melete

eti logimami, ³⁰ Linate numuna meya youmalo uti dinawaido ya yafo-dogi momola meyalo moinámamo nela witamo minenami ya eyeti nelalo efiliti oluti amalo itibiti ailo. ³¹ Ido we makafo, Linate ya nediti nela ya eflaiye? loto loga o gedaitoma, eti loumailo, Wekola lonola ma neto yamu lito oiye, loti loumailo, loto logimito gilifi melaiye.

³² Gilifi melaito, wewa lele ya monimo uti netawa muki Yesu logimamidana oto oloto pi gimaito eyeti ³³ uti yafo-dogi momola ya nela efili minaito aboga yate oti logimamo, Linate ya nediti yafote-dogi momola ya nela efili minaiye? loti loga o gedato, ³⁴ itibiti logimami, Wekola lonola ma neto yamu lito oiye, loti laiye.

³⁵ Eti loti yafo-dogi momola ya ilimiti Yesu nedo ya oti ukanido owo mulalo wiyamo ya kololototi yafo-dogi momola meyalo ya meleti Yesu ana olu faka lato meyalo idaiye. ³⁶ Dito minoto monimo wito wenena yate ukanido owo feka wiyamo ya kololototi kanudo unaido kolaleka wilimo wae. ³⁷ Eti ato, Yelusalemu adu Olifi mowa fulito waka afumaleka wimo kanudo ya aito, ege melamo wenena muki mau naba yate alikani naba oti, Goti aumala gilibami neta muki oloto pi gedami ya eyamo yamu au naba-naba loti Goti ebola loti, kuliya olu faka loti eti lamo,

³⁸ Aiyo, kiyabate we wekudi Wekola kuliyalo ami we ya lalo kolimo wimo ne.

Ido kosinau you amene mona ya oloto piyaito, yoiyau kosinau minamo yaki ayaidana oti kuliya olu faka lo-lo ae, loti ya lomo wae.

³⁹ Wenena mau naba minagu yauti Falisi we mate Yesu eti loti loumamo, Api lilibanimo we, kege melamo we ya lo fuko gedageto weni itoti minenawae, loti loumato, ⁴⁰ itibito logimami, Namu ka logimowe. Ka ádatoma, kifana yate kai melenagilae, loto logimaiye.

Yesukafo Yelusalemu yamu kufu imo ka

⁴¹ Ena Yesu monimo uto, Yelusalemu olu alili meleto, numuna meya naba ya eyeto wenena yau minamo kufuni o gedeto ⁴² eti limo, Aiyo, onema oiya amalo namokafo olu you amene mona mele gedenamo mona ya linanimotina kolife loti koli minamo neko, lalo agi ne. Nefa, oiya netawa olu faluku gedami yamu omudikafo ogofuti ágæ. ⁴³ Ogofuti ágato, kamena ma enami yalo ya linate kuwotibo-mota numuna meya naba kilalo kifana okoli melemo diti yalo diti ogona o gedeti kanu muki unawagu-unawagu ito gedenawamo ne. ⁴⁴ Ido numuni meya muki ya luko-mako oti olu kopa o edeti we wena nomilipani muki minamo ya gini fulunawamo ne. Gotikafo olu omuni kenae, loto ami kamenala ya kolife loti eyámamo nenako, yamu kifana ya kifana ma mulalo nemo ma minámenami ne, loto limo ne.

*Felegaga kuliyai numuna nabau Yesukafo wena neta kifanalo fulamo ya giyadami ka
(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Yo 2:13-22)*

⁴⁵ Ena Yesu felegaga kuliyai numuna naba kikalau dito wenena neta kifanalo fuloti minamo ya apito giyado feka ito eti logimami,
⁴⁶ Numune ya ka lonumu-numu amo numunale, loti lenawamo ne,

loto ka mono lufuwau (Ais 56:7) ya nemo nefa, linate yate olu ugele we numuni yaidana o minae, loto logimaiye.

⁴⁷ Ido kamena-kamena ya felegaga kuliyai numuna nabau api gilibimo wifa, yokila ki umamo we kiyabani we, ido lo melami ka api gilibamo we, ido wenena kiyabani we yate Yesu ofo fulunawamo kanu ya moni wilafa, ⁴⁸ wenena mau minamo ya auma witi ka limo ya kolanako, yamu ofo fulunawamo kanu ya olu oloto piyámamo ne.

20

Yesu kema welalo api lilibane? loti loga o edamo ka

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

¹ Kamena ma Yesu ya felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya wenena api gilibito kawa kuwa lalo lo oloto melaito, yokila ki umamo kiyabani we, ido lo melami ka api gilibamo we, ido wenena kiyabani we yaki amodoka oti ² eti loumamo, Kamo netawa o-o minanimo ya kema welaloti kolito o-o ane? Kemakafo lokomaito o-o ane? loti loga o edato, ³ itibito logimami, Namu yaki ka ma loga o gedenagolowe. Lonomalo. ⁴ Yoni ya kema welaloti wenena noku wi gedaiye? Kosinau nemo we welaloti nefemo, ido wenena wenidoti nefe? loto loga o gedaiye. ⁵ Loga o gedaito, inanimoni lokoli-fakoli oti eti lamo, Lamo ya kosinau nemo welokati ne, loto lenumo ya amokafo ya, Aiyo, linate ya nediti koli kikito umámae? loto lolumu-nagoliye. ⁶ Ido wenenadokati ne, loto lenumo ya wenena muki yate kolamo Yoni ya polofete ne, loti kolama nenako, kifanakafo lofo fulunagilae,

loti kolamo yamu ⁷ itibiti loumamo, Egalekati ne? Lamo kolife ádone, loti loumato, ⁸ Yesukafo limo, Namu yaki kema welaloti amaleka neta o-omo ya logimámenagolowe, loto logimaiye.

Kiyaba we nosámamo nela waini migu lono olamo ka

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹ Ido Yesu ya wenena muki kepa ka apito eti logimami, We makafo nela waini kifomo mine ya kiyaba o minenune, lenawamo meina numunawae, loto lonowa anido meleito mika faiga uto yalo kamena fana minaiye. ¹⁰ Minaito, ilawa linami kamenalo ya kouba-nabala we ma mineuti ilawa liliga umato oluto enaiye, loto mina kiyaba o minamo we minado ilifi melaito, u fedaiifa, ofoti, neta ma umámoti, iyadato, faifa itibito aiye. ¹¹ Itibito aito, kouba-naba we ma ilifi melaito, minadoka wifa, amoki ofoti olu nosámami o edeti neta ma umámoti iyadato faifa itibito aiye. ¹² Itibito aito, kouba-nabala we mama ilifi melaito, minadoka wifa, ayaidana oti ofoti ukana olu nosámami o edeti itufae. ¹³ Itufato, nela waini mi aboga yakafo eti loto limo, Nedi nedi enae? Nanefo sene-mulune umomo we ya minado ilifi melenae. Ilifi meloneto unami ya kala kolinagilae, loto kolito ilifi melaiye. ¹⁴ Ilifi melaito, minadoka wifa, eyeti lokoli-fakoli oti eti lamo, Wewa ami yakafo melafo fulunami kamenalo netala-matala iya ku edami ya olu-nagolinako, yamu ofo folokele. Lalimote melafo fulunami kamenalo ya iya ku edami netala muki ya olunagolone, loti ¹⁵ ya anakiyanaló oluti nela

waini migu yauti olu fulo feka iti ofo folae. Yamu linate kati kiyalo. Nela waini mi aboga yakafa nedi-nedi o gedenami ne? ¹⁶ Amokafo minado uto ya nela waini mi kiyaba o edamo wewa muki ya gini fuluto, migu lonowa ya ailo wenena anido melenagoliye, loto logimaiye. Logimaito, kawa kolado eti lamo, Ei, eti ámenami ya lalo ne, loti lae.

¹⁷ Eti lato, Yesukafo kogo geyeto, eti loto logimami,

Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22*) nemo kawa monala ya linate egaidana oti lenawamo ne?

¹⁸ Kolalo. We makafo kifanawama yalo lumu fou lenami ya aumala leke-make oto olu kopa enami ne. Ido kifanawa yakafa we ma meyalo olumo winami ya wewa ukana ya upa-napatenami ne, loto logimaiye.

¹⁹ Eti logimaito, lo melami ka api gilibamo weki, ido yokila ki umamo we kiyabani weki ya Yesukafo kepa kawa limo ya inanimoni lo gedami ka kolititi, ayalo ana-kiyanalo olunune, loti kanu ya moni wilafa, wenena kolini kolae.

Kifana takisi Sisa umunube? loti Yesu loga o edamo ka

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

²⁰ Ena kiyaba amo ya wenena maleka ya momona oti neta ma enaido eyenawae, loti gilifi melae. Gilifi melamo wenenawa ya monate efe limo wenena minone, loti suki neta ae. Amo ya Yesu ka lenami ya kolito ligiya lo edenumo mona

ma moni wilito, olu oloto pito ilimito uto gamani kiyaba we wenaba analo melenune, loti kolamo yamu ²¹ eti loti loga o edamo, Api lilibanimo we, kolonimo ya kamo ka onako loto mona efe limoko api gilibi-gilibi animo ne. Ido wenena mele dilumu o gimámáne. Ido Goti kanulalo moninumo mona ya ona efe loto api lilibi-lilibi o minane, loto koli minone. ²² Yamu lagetó kolinune. Kiyaba we wenaba Sisa kifana takisi umu-umu onimo mona ya efe loto nefe? loti loga o edae. ²³ Eti loti loga o edato, kepa mele edamo kolito eti logimami, ²⁴ Kifana denaliyasi ya nilibalo. Ounaki lufuwalaki kifanawalo nemo ya kema netala ne? loto loga o gedaito, itibiti eti loti lamo, Ya Sisa onunaki lufuwalaki ne, loti loumato, ²⁵ eti logimami, Etito Sisa netala oluti ya Sisa itibiti umalo. Ido Goti netala oluti ya Goti itibiti umalo, loto logimaiye. ²⁶ Ido amo yate Yesu ya wenena omunido ka lenami ma oluti ligiya lo edenawamo ka ma ogofuti oloto piyámáe. Ido itibito ka logimami koliti elegiti, ka ádoti minae.

Folaguti kofa neidamo yamu Yesu loga o edamo ka

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Ena Sadusi we maleka wenena folaguti kofa neidámenawamo ne, loti kolamo wenena ya Yesu nedo oti eti loti loga o edamo, ²⁸ Api lilibanimo we, Mosesekafo mono ka lufuwau eti loto limo, We ma nomilipala kedámoto folagetoma, olonafo kofawa minaito kunalafo wena-kenawa ya oluto yalafodo nomilipa olu oloto pi edenaiye, loto limo ne. ²⁹ Yamu we ma nalafó seweni (7) minagu

yauti komu we yakafo wena olaifa, nomilipala kedámoto ya folaiye. ³⁰ Ido folami we kunalafo makafo wenawa olaifa, ayaidana oto folaiye. ³¹ Folaito, aiga kunalafo naba tili (3) yakafo olaifa, folaiye. Etiti kipawa seweni (7) yama ayaidana oti oluti nomilipala ma kedámoti folae. ³² Folato, ido aiga wenawa yamaki folaiye.

³³ Ena folaguti kofa nedinawamo kamenalo we seweni (7) ya wenawa olamoma nenako, yamu aya kamenalo ya kema olonafo minenami ne? loti loga o edato, ³⁴ Yesukafo itibito eti loto logi-mami, Onema kamena amalo minamo wenena ya we wena mofu meleti, we wena anido olu gimí minae.

³⁵ Eti afa, ido aiga kamena naba fedenaido yalo Gotikafo wenena maleka yamu eti limo, Monani efe limo wenena folaguti kofa olu nedi gedoneto namoki minenawae, loto lo gedami wenena ya we wena mofu melámoti, we wena anido olu gimámenagilae. ³⁶ Aya wenenawa ya enisole yaidana oti kofawa minomo diti ya kofa ogofuti folámenagilae. E'e, ido folaguti olu kofa nedi gedami nenako, Goti nomilipala minae. ³⁷ Ido Mosese yaki yá kefolalo yo limo kala ya lufuwa wiyau yau Wekola kala yamu eti limo, Namo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minaiye, loto ka mono lufuwau (*Kis 3:6*) nemo ka yakafo wenena folamo ya folaguti kofa nedinawae, loto api lilibaiye. ³⁸ Yamu amo omunalo wenenala muki ya kofawa minomo idamo nenako, Goti ya folamo wenena Gotinina minámaifa, kofawa minamo wenena Gotinina ne, loto logimaiye.

³⁹ Eti loto logimaito, lo melami ka api gilibamo we malekate itibiti eti loumamo, Wekolao, kamo ka lagetō lalo iye, loti, ⁴⁰ koli gimaito kofa logamiga o edāmae.

*Yesukafo Kilisto yamu loga o gedami ka
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)*

⁴¹ Ena Yesukafo ya eti loto logimami, Goti ilifi melami we Kilisto ya Defiti nakulafōle, loti lo minamo ya nediti lae? ⁴² Defiti aimola yakafo Mono Nema lufuwa wiyagu yau eti loto limo, Wekola yakafo Wekolane ya loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ⁴³ ya kuwokafo-mota fulo kiyaga feumau gedenagolowe, loto limo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) ya limo ne. ⁴⁴ Etito Defitikafo ya Wekolanele, loto linako, egaidana oto amo ufa fiyaiguti minami ne? loto loga o gedaiye.

*Api gilibamo we monanina yamu logimami ka
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40; Lu 11:37-54)*

⁴⁵ Wenena muki ka limo koli minado Yesu ya ege-ege moinamo we eti loto logimami, ⁴⁶ Linate ya lo melami ka api gilibamo we yamu koti kiyaba oti moinalo. Amo yate ukanido owo fanafana witi moniti, ido maketilo ya wenena leyeti aiyo-koiyo lolumunawae, loti koliti, ido mono numugu idamo ya wenena omunido folomo welalo yako minenune, loti koliti, ido weni-neta nenune, loti amo kamena ya folomo welalo komu yaloko minenune, loti koli minae. ⁴⁷ Ido wena-kena numuni netani-matani fa oluti, ido wenena leyenawae, loti ka fana-fana Goti loumu-umu o

minae. Aya wenenawa ya lifima ka naba-naba itibito giminagoliye, loto logimaiye.

21

*Wena-kena makafo Goti neta ma umami ka
(Mk 12:41-44)*

¹ Yesu ya ko faka loto neta-mata ko namo wenena yate kifana ya felegaga kuliyai numuna nabau kifana-koukame yau fulo minamo ya geyaiye. ² Geyeto ido wena-kena ma netala minámami ya oto kifana lafa kefolá leleko ya wani (1) toya yaidana oto fulami yaki eyaiye. ³ Eyeto eti loto limo, Ka ona logimowe. Wena-kenawa netala minámami kifanala fulami yakafo wenena liliga kifanani fulamoma ya olu fulo gedaiye. ⁴ Aya wenena ya neta-mata ko namo yauti fulato, nentanina muki faifa nefa, ido amo netala minámaigu yauti ya neta kefo efema mino edaido muki moda fulo fuli lito ya ma minámaiye, loto logimaiye.

*Yesukafo felegaga kuliyai numuna naba u kopa unami ka limo
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)*

⁵ Ena ege-ege moinamo we malekate wenenate kifana lalo-talo melamoki, ido Goti seni-muluni umuti umamo netaki yakafo felegaga kuliyai numuna naba ekeina olu edamo ya koti lomo wafa, ido Yesukafo logimami, ⁶ Netawa ama eyamo ya kamena aiga fedenami kamenalo kifana makafo kifana ma mulalo nemo ya koitámoti, muki ya luko-mako enagilae, loto logimaiye.

*Keina naba fedenami ka
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)*

⁷ Ido amo yate eti loti loumamo, Api lilibanimo we, netawa ya nenafeko fedenaiye? Ido nena mebe-maba oloto piyageto netawa ya moda alili melaiye? loto kolinune, loti loga o edato, ⁸ itibito eti logimami, Linate kote witenawae, loti koti kiyaba oti moinalo. Wenena so loti ya oti kuline oluti eti lenawamo, Namo ya wewa ya minowe, loti ido, Kamena naba ya moda alitiye, loti lenagilae. Linate ya wenenawa ya gege melámalo. ⁹ Ido fina ka ido lowa ka kolitima, koli gimámaneyo. Netawa ya komu oloto pinagolifa, mika kosina fuli lenami kamena ya ayalo fedámenami ne, loto logimaiye.

¹⁰ Ido ka ma enu wito logimami, Ido wenena mikau-mikau fina lowa fimo wato, ido mikalo kiyaba we ma wenenalaki ido kiyaba we ma wenenalaki lowa fina fimo unawamo ne. ¹¹ Ido mika mima naba-naba enaiye. Ido kadunamu naba fedenaiye. Ido eba maleka neta kilinawamo neta nosámami-asámami oloto pinaiye. Ido neta mona-mona koli naba-naba giminamiki, ido kosinaloti mebe-maba naba-naba yaki ya oloto pinagoliye.

¹² Netawa muki ya oloto piyámageto linate anikiyanido oluti olu nosámami o gedeti, gilimiti mono numuna kiyaba weki ido nela numuna kiyaba weki anido melenawamo ne. Ido mikalo wekudiki wenena kiyabani we wenabaki omunido ya nedi gedenagilae. Linate namo kuline olu minamo yamu eti o gedenagilae. ¹³ Eti o gedenawamo kamenalo ya linate kala kuwa lalo ya lo oloto melenagilae. ¹⁴ Linate lo oloto melato, ligiya lo gedenawado nena ka itibito logiminumo ne, loto kate ligi-ligi kiyámenune, loti auma witi

kolalo. ¹⁵ Nanimone yakafo wetido ka meletu ido manidigu melenamo ka ya kuwotibo-mota yate katina oluti lumuti olu fulu gedenune, loti lenawamo ya ogoufámenagilae.

¹⁶ Linate ya otige, metige, yatige kunatigemota ido minamo ufa wenenati, ido yowotibomota yate kuwotibo-mota anido melato, minagu yauti maleka ya gini fulunagilae. ¹⁷ Ido linate ya wenenane minanako, wenena muki senimulunigu koli nosámami-asámami giminagilae. ¹⁸ Eti enagilafa, manidi yowala lawoko ma ya u kopa ámenagoliye. ¹⁹ E'e, linate mino auma witi minenawamo ya kofawa minomo dinawamo mona oloto pi gedemagoliye, loto logimaiye.

*Yelusalemu u kopa unami ka
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)*

²⁰ Ido ka ma enu wito logimami, Ena kimiwe mau naba yate oti Yelusalemu olu ogona enawamo geyenawado ya moda u kopa unami kamenala alitiye, loti ya kolinagilae. ²¹ Aya kamenalo Yudia mikalo minenawamo wenena ya mowaleka koli walo. Ido numuna meya nabau minenawamo wenena ya ebawa fuloti walo. Ido migu minenawamo wenena ya numuna meya nabau idámalo. ²² Aya kamenawalo ya lifima ka itibito giminami kala lufuwa wiyamo muki yama u ayalo winaiye. ²³ Ido aya kamenalo aiyo, wenaipa nomilipa mulunigu nemoki, ido wenaipa nomilipanina amina no minenawamoki ya keina naba-naba kolinagilae. Ido wenena muki mikawa amalo minenawamo ya keina naba kolato, Gotikafo wenenawa lifima ka itibito

giminaiye. ²⁴ Ido kuwonibo-mota yate gini-gini amo emi yakafo giniti, ido nela wi gedeti, gilimiti mikau-mikau unagilae. Ido ailo feka wenena yate Yelusalemu mikalo kiyani leya wimo moinato, kamenani fuli lagetoto kofa leya wiyámenagilae, loto logimaiye.

*We Kula itibito enami ka
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)*

²⁵ Ido ka ma enu wito logimami, Ena fo, ikana, ukulu yalo mebe-maba oloto pinagoliye. Ido mikalo wenena mikau-mikau minamo yate kuwo nokafo satoto naba-naba imo nola naba lenami ya koliti kani ligi-ligi kiti koli naba giminagoliye.

²⁶ Ido kosinalo neta nemo ya momoga enami nenako, wemomo mikalo neta ma fedenami kenune, loti kiyaba o minenawamo ya koli naba-naba gimageto, folamo yaidana oti minenagilae.

²⁷ Aya kamenalo We Kula namo ya kosinalo limuku o fedeto aumane nabaki, ido lamena nabaki oneto neyenagilae. ²⁸ Aya netawa apito oloto pinami, meina fito efili gedomo kamena moda adu mele minainako, yamu nediti ko faka lalo, loto logimaiye.

*Yá ade kepa ka
(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)*

²⁹ Yesukafo kepa ka eti loto logimami, Linate ya yá adeki ido yá liliga muki koti monanina kolalo. ³⁰ Yá aila kofawa winami, linanimote ya koti, ayalo fo lenami kamena adu melaiye, loti ya koli-koli ae. ³¹ Etito netawa logimomo yaki oloto piyaito, linate eye minenawamo, Goti

wekudite wenenala kiyaba o ledami kamenala adu melaiye, loti kolinagilae.

³² Ka ona logimowe. Kamena oiya ama minamo wenena maleka folámato ya netawa muki logimomo ya oloto pinami ne. ³³ Kolalo. Mika kosina ya fuli lenagolifa, namo kane ya minowa-minowa omo dito fuli ádenami ne, loto logimaiye.

Yesukafo ege melamo wenenala koti kiyaba oti moinalo, loto limo ka

³⁴ Linate ya koti kiyaba oti moinalo. Nonano weti-neta naba nato, omudi monito kati-manidi u kopa unami mona, ido ukadi atuwa neta yamu kati mumudi kiti, seti-muludigu keina naba-naba kolitenawae, loti kamena naba yakafo kilifu ku olamomaidana oto kaita oloto pi ledetenaiye, loti koti kiyaba oti moinalo. ³⁵ Etito aya kamenawa ya wenena muki mikau-mikau minenawado yalo ya oloto pinagoliye. ³⁶ Yamu netawa oloto pinami olu afima o ledetenaiye, loto ido We Kula omunalo ogofuto nedi minenagolone, loto ade olu faka lo, loti kamena-kamena koti kiyaba oti moniti Goti loumumo idalo, loto logimaiye.

³⁷ Ido kamena-kamena Yesu ya felegaga kuliyai numuna nabau ya api gilibi-gilibi o minaito, lunaga melaito, numuna meya fulito Olifi mowalo dito yalo ya luwaila mino-mino iye. ³⁸ Eti o minaito ko lito wenena muki ka lenami ya kolinune, loti felegaga kuliyai numuna nabau oti mau wiyae.

22

Yudasikafo Yesu kuwolafo-mota anido giminae, loto logimami ka

(Mt 26:1-5, 14-16; Mk 14:1-2, 10-11; Yo 11:45-53)

¹ Ena folima ya beleti olufe loti fudodo imo neta yisi melámoti faifa kiti no-no amo foliwa kuliya Elita o Gedami kamena ya alili melaito, ² Goti yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilibamo we yaki ya wenena kolinina kolanako, yamu Yesu ya egaidana oto ofo fulunuwe? loti kanu ma moni wilimo wae.

³ Etiti minato, Yesu ege-ege moinamo we tuwelu (12) minagu yauti we ma kuliya Yudasikafo kuliya ma Isikaliyoti nemo ya Satanikafo lulau idaiye. ⁴ Lulau idaito, Yudasikafo Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido felegaga kuliyai numuna naba kimiwe kiyabani we minado uto Yesu ya anido melenami ka ya logimaito, lakoina lokoli-fakoli o minae. ⁵ Lokoli-fakoli o minoti, seni-muluni alikani naba-naba oti ya kifana kumunune, loti loumato, ⁶ O, loto wenena naba minámamo kamenalo Yesu kuwolafo-mota anido giminae, loto kiyaba o minaiye.

Yesuki ege-ege moinamo weki weni-neta namo ka

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Yo 13:21-30)

⁷ Ena folima ya beleti olufe loti fudimo neta yisi melámoti faifa kiti no-no amo kamena ya oloto piyaiye. Aya kamenalo ya Elita O Gedami kate meletenaiye, loti sipisipi momola ya ofoti no-no ae. ⁸ Yamu Yesukafo Pitate Yonite eti loto gilifi melami, Linate ya uti Elita O Gedami kobina nenumo ofo kinawaiye, loto logimaito, ⁹ itibiti eti

loulami, Numuna egau ofo kinaliye? loti loga o edaito, ¹⁰ eti loto logimami, Kolailo. Linate numuna meya nabau dinawaido ya we ma no fi-fi amo masa mofu enami we ya katula oti, ege meleti wailo. Ido numunau dinami ya ayau idailo. ¹¹ Diti numuna aboga eti loumailo, Api lilibami wekafo nege-nege moinamo weki Elita O Gedami kobina nenumo eba ega ya ne? loto loga o kedaiye, loti loumailo. ¹² Eti loumunawami ya eba naba ma folomo kunu-anu wilamo eba ya gilibageto yau wete-neta ofo kiyailo, loto logimaiye. ¹³ Logimaito, fulu edeiti uti, Yesu limo netawa yaidana olu oloto piti, Goti Elita O Gedami weni-neta ofo kiyaiye.

*Yesukafo mono kobina gimami ka
(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1 Ko 11:23-25)*

¹⁴ Ena kamenawama o fedaito, Yesuki ido aposolola yaki neta nenawamo folomolo amedoti minae. ¹⁵ Amedoti minato, eti loto logimami, Miluma kolinamo kamenane alitimo yamu komu ya Elita O Gedami wete-neta ama linateki nenune, loto auma wito kolowe. ¹⁶ Ido aya yamu ka ma logimowe. Namo ya Elita O Gedami wete-neta kofa ánoto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ebalo Elita O Gedami mona ona ya enaido yalo kofa nena, loto logimaiye.

¹⁷ Logimito ya nomu olutoto, siyane, lalole, loto loumuto ya eti logimami, Linate oluti minagu ya iya melalo. ¹⁸ Ka ma logimowe. Namo ya no waini kofa ánoto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledenami kamena oloto pinami yalo kofa nena, loto logimaiye. ¹⁹ Eti logimito beleti oluto, siyane,

lalole, loumuto ya leketo gimito eti loto logimami, Ama ya namo ukane nemo ya linatemu umu minowe. Monawa etiti melenawamo kamenalo ya kati ki numuti etiti melemo idalo, loto logimaiye. ²⁰ Ido aiga no fuli lotiti ya nomuma yaki ayaidana oto oluto eti logimami, Nomu amau ya namo wanune ya Gotiki olu kutifi gedami ka kofawa olu auma wi edami wanune ya linatemu lekinamo ne. ²¹ Etito nefa, namo kuwonefo-mota anido melenami we ya namote folomolo amalo ya lakoina wete-neta no minoiye. ²² We Kula namo ya Gotikafo, Eti enane, loto limo welalo ya melenagolofa, ido kuwonefo anido melenami we ya aiyo, lifima ka naba-naba itibito olunami ne, loto logimaiye. ²³ Eti loto logimaito, inanimoni minagu yau, Kemakafo ya eti enaiye? loti logaloga ae.

Kemakafo u komu uto naba minaiye, loti moila fiyamo ka

²⁴ Ena ege-ege moinamo we yate moila fi filiga-filiga oti ya lamo, Lalimo yauti kema kuliya u komu uto ne? lato, ²⁵ Yesukafo ya eti loto logimami, Ailo feka wenena mikalo kiyabani we wekudi yate wenena auma witi kiyaba o gedato, ido kiyabani we ma kulini ya wenena koinanibomotale, loti melae. ²⁶ Etiti melamo mona yaidana oti linate melámalo. E'e, linate minagu yauti kuliya nemo we ya linate kunanibo aiga we yaidana oto minenaiye. Ido kiyabatina we ya kouba-naba we yaidana oto minenaiye. ²⁷ Kolalo. We lele yauti kema ya kuliya nemo we ne? We ma amedoto minoto wela-neta no minami wefemo,

ido kouba-nabala we wela-neta ofo ki umunami we ne? Wela-neta no minami we ya kuliya nemo we ne, loti koli minae. Etito nefa, ido namo ya linate minagu minomo ya kouba-nabatina we yaidana oto minowe.

²⁸ Ido neta-mata muki kepa mele numunae, loto fedami kamenalo ya linate yate fulo nedeiti ámuti namoki lakoina mino-mino amoma wenena ya minae. ²⁹ Ido Menefokafo kiyaba we wekudi lono nomami yaidana oto namo ya kiyaba we wekudi lono ya linate gimowe. ³⁰ Namu kiyaba we wekudi lono olunado yalo linate namoki lakoina neta noti, ekeina folomolo amedoti minoti, Isilaeli wenena afo monalo-monalo tuwelu (12) ya iya mele gedeti wenenawa kiyaba o gedenawae, loto lonowa gimowe, loto logimowe, loto liye.

Yesukafo Pita ya kuline olu falukunane, loto limo ka

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Yo 13:36-38)

³¹ Yesukafo limo, Saimoniyo, Saimoniyo, Satanikafo yuwa witi ilawa lilika wiyamo yaidana oto linate ya lilika winafao, loto Goti loumaifa, ³² ido namo yakafo koli kikitanimu ya fuli lote-naiye, loto kamomu kolito Goti loumowe. Ido kamo eleyapa wito itibito enanido ya aukafomota olu aumafoto lo gedo, loto loumaiye.

³³ Eti loto loumaito, itibito loumami, Wekolao, kamo nela fi kedenawafe, ido kofo fulunawafe, unanido ya lakoina unagolowe, lito ³⁴ Yesukafo limo, Pitao, lokomowe. Okolofokafo onema luwaila nola ádageto kamo kamena lelei-lawokoi ya wewa eyámowe, loto kuline olu faluku nedeanagolane, loto loumaiye.

³⁵ Ena Yesu ya loga o gedami, Komu gilifi meloneto kifana owotina, ido owo, ido kiyanido wiyamo neta ya olámoti moinamo yama neta ma mino gedámami nefe? loto loga o edaito, itibiti loumamo, Lamo ya neta ma moni wilámone, loti loumae. ³⁶ Loumato, amo eti logimami, Etito ya nefa, oiya ya kifana owo ko nenawamo ya oluti, ido owo yaki oluti, ido fina finawamo emi ko ánotima, ukanido owo ya kifanalo fuloti meina olunawamo yakafo fina finawamo emi ya meina fiyalo. ³⁷ Lufuwa wiyaigu eti limo, Amo ya koliti kolámoti amo wenena yaidana oto minaiye, loti eyamo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 53:12*) nemo ka yama namodoka kulawa enagoliye. Ona, namomu lufuwa wiyamo muki ya moda kulawa o fuli lenagoliye, loto logimaiye. ³⁸ Eti logimaito, ege-ege moinamo we eti loti loumamo, Wekolao, lamo ya fina finumo emi lele ya olu minone. Eyo, loumato, itibito logimami, Moda ya ogoufaiye, loto logimaiye.

Yesukafo Getesemani kinibau uto Goti loumami ka
(*Mt 26:36-46; Mk 14:32-42*)

³⁹ Ena Yesu ya kamena-kamena o-o imo ya oto Olifi mowalo ya idaito, ege-ege moinamo we ege wae. ⁴⁰ Ege wato, ido ebawalo yama o fedeto ege-ege moinamo we eti logimami, Linate ya mona nosámami yakafo kepa mele ledageto ya lumu fou lotenune, loti Goti ya loumutiko minalo, loto logimaiye. ⁴¹ Logimito fulo gedeito amodokati monimo kefo ma uto, kiyana umola fito ya Goti

eti loto loumami, ⁴² Menefo, miluma kolomo kapu ama ya olu fulo nedo, loto kolomo nefa, kaimoka kolinanido ya mele nedo, loto loumaiye.

[⁴³ Eti lito, kosinau yati enisole makafo oloto pi edeto auma umaiye. ⁴⁴ Ido Yesu ya siya-mulunau keina naba-naba kolito, Goti ya auma wito loumumo idami kola-welalo ya koiya fiyamila ya wanu yaidana oto mikalo ya lomaiye.]

⁴⁵ Etito loumuito ya nedito, itibito ege-ege moinamo we minado uto geyami ya senimulunigu keina naba imo yamu aisa loti oku ono minae. ⁴⁶ Oku ono minamo ya eti loto logimami, Linate nediti oku ono minae? Mona nosámami kepa mele ledenaido ya lumu fou lotenune, loti Goti loumu-umu o minalo, loto logimaiye.

Yudasikafo Yesu kuwolafo-mota anido melami ka

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Yo 18:3-11)

⁴⁷ Yesu kawa ya eti lo minaito, wenena naba mau minamo amodoka o fedato, ege-ege moinamo we tuwelu (12) yauti wema kuliya Yudasikafo olu komu meleto gilimito Yesu nedo oto, mudo edenae, loto adu aifa, ⁴⁸ Yesu ya loga o edami, Yudasikafo, We Kula namo ya mudo nede-nanimokafo olu kuwonefo-mota anido melabe? loto loumaiye.

⁴⁹ Ido Yesu ege melamo we ya neta fedenagolimo ya koliti eti loti loumamo, Wekolao, lamo ya fina fi-fi onimo emite yakafa gininube? loti loga o edeti, ⁵⁰ amodokati makafo yokila ki umu-umu amo we wenabani kouba-nabala we emikafo kala onaleka ya fuko fulitaifa, ⁵¹ Yesu

ya netawa eyeto eti limo, Mona ya fulitalo, loto wewa kala ya oluto olu faka lo edaiye.

⁵² Ena Yesukafo Goti yokila ki umamo we kiyabani we, ido felegaga kuliyai numuna naba kiyaba amo kimiwe kiyabani we, ido we kilofu kulinigi we ya, ana-kiyanalo olunune, loti o fedamo ya eti loto logimami, Linate kolamo namo ya ugele wenaba ne, loti koliti emiki, ido ke-faki oluti minodo afe? ⁵³ Kamena-kamena ya felegaga kuliyai numuna naba ebalo linateki minomo yama ane-kiyanelo olámamoma ne. Ane-kiyanelo olámamo nefa, oiya ama kamenatina neto ido sinidimo kiyaba we kamenala ya ne, loto logimaiye.

Pitakafo Yesu kuliya olu falukami ka

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Yo 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Ena amote Yesu ana-kiyanalo oluti, ilimiti uti yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba numunau idae. Idato, Pita ya faigato meletu gege monimo wiye. ⁵⁵ Gege utu numunawa kilalau ya diti, yo kiti labiti minado ya Pita ya u ayau ekeletu minagu ne. ⁵⁶ Minaito, kouba-naba nomili makafo oto yo lamena ido yalo amedoto minami ya eyeto, kogo eyefe loto eti limo, Wewa ama amoki lakoina minanima ne, loto lifa, ⁵⁷ ido Pita limo, Nomiliyo, namo amo eyámomoma ne, loto olu falukuto loumaiye. ⁵⁸ Loumaito, ido aiga kefoma ya we makafo eyeto eti loto loumami, Kamo yaki auwafo-mota minagu yauti ya minane, loto lito, itibito loumami, We amala, namo ya etito minámowe, loto loumaiye. ⁵⁹ Eti

loumaito, ido aiga wani (1) awa yaidana oto minoto, we ma oto lo gedoto limo, Ya ona lowe. Wewa ama ya Galili we nenako, Yesuki minami ya ne, loto lifa, ⁶⁰ Pita itibito loumami, We amala, ka lanimo ya kolife loto kolámowe, loto lo minaido ayalo okolofo kokololo liye. ⁶¹ Kokololo lito, Wekolakafo oluwe oto Pita kogo eyefe loto eyaito, ka komu eti loto loumami, Okolofokafo onema luwaila nola ádageto kamo kamena lelei-lawokoi kuline olu faluku nedenangolane, loto loumami ka ya kolito, ⁶² feka uto kufu naba-naba iye.

*Yesu kiya o edeti ofamo ka
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)*

⁶³ Ena Yesu kiyaba o edeti minamo we yate kama kiti ya ofo minoti, ⁶⁴ lafo-lafokafo omunalo itoti loumamo, Polofete ka lolomo. Kofami we ya kema ne? loti loga o edeti, ⁶⁵ ido ka nosámami-asámami ka muki ya loumae.

*Kanisole omunido Yesu olu kalo nedi edamo ka
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Yo 18:19-24)*

⁶⁶ Ena ko lito leda Yuda wenena we kilofu kulinigi weki, ido Goti yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilíbamo weki ya kanisole mau witi minado Yesu ya ilimiti uti omunido olu nedi edae. ⁶⁷ Olu nedi edato, eti loti loga o edamo, Kamo ya ilifi melami we Kilisto minagetoma, lolomo, loti loumato, itibito eti logimami, Namu ya linate logimonetoma, koli kikito nomámenagilae. ⁶⁸ Ido loga o gedenamo ya itibiti lonomámenagilae. ⁶⁹ Etito nefa, oiya kamena amalekati We Kula namo ya Goti aumafoko

limo we ana onaleka amedoto minenagolowe, loto logimaiye.

⁷⁰ Eti loto logimaito, amote loga o edamo, Yamu ya kamo Goti Nalafo minabe? loti lato, itibito logimami, Linanimote, Etito minane, loti lamo ya ka ona lae, loto logimaiye. ⁷¹ Eti logimami kawa ya koliti eti lamo, Lalimote ya nedito ka maki ya kolinumo ne? Aimola welaloti ya moda kolone, loti ya lae.

23

*Pailati omunalo Yesu olu kalo nedi edamo ka
(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Yo 18:28-38)*

¹ Ena mau minamo wenena muki ya nediti, Pailati nedo ilimiti ² uti, ligiya eti loti lamo, Aya we yamo lamo Yuda wenena muki olu kopa o lede minami we ya olu oloto piyone. Amokafo eti limo, Linate kifana takisi Lomu kiyaba we wenaba Sisa umámenawae, loto logimaiye. Ido, Namoni nilifi melami we Kilisto ya kiyaba we wekudi ya minowe, loto eti lo minaiye, loti loumae. ³ Eti lato, Pailatikafo kolito eti loumami, Kamo ya Yuda wenena kiyabani we wekudi minabe? loto loga o edaito, Yesukafo itibito limo, Ona lane, lito, ⁴ Pailatikafo Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido wenena muki mau minamo ya logimami, Namoni ya wewa lifimala moni wilito olu oloto piyámowe, loto logimaiye. ⁵ Logimaifa, ilulu kuti lo gedoti loumamo, Wewa yakafo api gilibami kala yamo Yudia mikalo minamo wenena muki seni-muluni olu kopa o gedemo wiye. Olu kopa o

gedami ya Galili mikalo yaloti apito gilibimo ami oto oiya amalalo ya fedaiye, loti loumae.

⁶ Pailati ya kawa kolito eti limo, Wewa ya Galili we nefemo? loto loga o gedeto, ⁷ ido Heloti kiyaba imo ebalaleka yati aiye, loti lamo ya kolito, Heloti ya oiya Yelusalemu minaima nenako, amo nedo ilimiti unawae, loto gilifi melaiye.

Yesu Heloti nedoka ilimiti uti ligiya lo edamo ka

⁸ Gilifi melaito, Heloti nedoka ilimiti o fedato, Heloti ya kamena fana Yesu kala koli-koli o minami nenako, eyenae, loto kolito eyeito alikani naba-naba ito, Goti aumala nilibinami neta ya olu oloto pi nedageto eyenae, loto koli minaiye. ⁹ Etito koli minoto Yesu loga-miga o edemo wifa, itibito ka ádoto minaiye. ¹⁰ Ka ádoto minaito, Goti yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilibamo we yateki yalo nedi minoti auma witi ligiya lo ede minae. ¹¹ Eti ato, Helotiki ido kimiwelaki yate noka kede umuti, kamana kiti, kiyaba we ukanalo owo ma wi edeti, Pailati minaidoka kofa ilimiti unawae, loti gilifi melae. ¹² Ido Pailatite Helotite komu ya kuwolafo-kuwolafo minami nefa, ido fo kamena yalo ya yowo melaiye.

*Pailatikafo Yesu yá yofolo ofalo, loto limo ka
(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Yo 18:39-19:16)*

¹³ Ena Pailatikafo yokila ki umamo we kiyabani weti, ido wenena kiyabani we nabati, ido faifa wenena muki yaki olu mau wi gedeto, ¹⁴ eti loto logimami, Linate wewa Lomu gamaniki fina lowa finune, loto wenena ile fali seni-mulunigu

wiyami wele, loti lo edamo ya namodoka ilim-iti ato, namokafo omunido ya ligiya lo edamo katina kolito, lifimala ya moni wilofa, ma olu oloto piyámowe. ¹⁵ Ido Heloti yaki ayaidana oto lifimala ma olu oloto piyámainako, yamu ya lamodoka ilifi melami ya moda koli minae. Wewa ya neta ma ofo fulunumo neta ma o melámaiye. ¹⁶ Yamu ya ipi ofoto, nelauti efili edeto fulo edenagolowe, loto logimaiye. [¹⁷ Eti logimami ya aya foliwa ya nelalo we ma nelauti efili edeto fulo edo, loti loumamo wewa ya nelauti efili edenaiye.]

¹⁸ Eti logimami kawa ya kolititi ka noni olu lako meleti au loti loumamo, Wewa ya ofo folo. Balabasi nelauti efilito adelo melo, loti loumae. ¹⁹ Eti loti lamo Balabasiwa ya numuna meya naba fina-lowa kito, gamani wenena fi ginito, we ma ofo folaito, yamu nela numugu fulo edamo ne. ²⁰ Ido Pailatikafo Yesu efili edenae, loto kolami ya kofa logimaifa, ²¹ ido ilulu kuti au loti eti lamo, Yá yofolo ofo folo. Yá yofolo ofo folo, loti lo minae. ²² Eti lato, amokafo kofa eti loto logimami, Nediye? Nena mona nosámami ya melamimule? Namu ya wewa ofo fulunawamo lifimala ya moni wilofa, olu oloto piyámonako, yamu ipi ofoto ilifi fuloneto unaiye, loto logimaiye. ²³ Eti logimaifa, lo gedoti ilulu kuti lamo, Yá yofolo ofo folo, loti au loti lo minato, kanina yakafo amo kala olu fulo edainako, ²⁴ Pailati ya kolami, Kanina meyalo melenae, loto ²⁵ kaila fi-fi imo we fina-lowa kito we ofo folaito, nela numugu minami we ya adelo melo, loti lamo wewa ya nelauti efili edeto, ido

Yesu ya ofo fulunawae, loti koli minamo yamu kimiwela anido melaiye.

Yesu yá yofolo ofato folami ka

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Yo 19:17-27)

²⁶ Ena Yesu ilimiti wado we ma kuliya Saimoni ya Sailinikati we kanudo Yelusalemu u fedenae, loto aido ya eyeti, analo oluti yá yofo akiyalo mofu edeti, Yesu meyalo ege melenaiye, loti auma witi loumae.

²⁷ Ena we wena muki gege monimo wagu yauti wenaipa ma kufu nema o edemo uti milumaluma kolae. ²⁸ Eti ato, Yesu oluwe oto eti logimami, Aiyo, Yelusalemu wenaipao, namomu kufu ámaló. Linanimoti ido nomilipati yamu kufu alo. ²⁹ Kolafe? Kamena ma fedenami kamena yalo eti loti lenawamo, Wenaipa keni minamo, ido wenaipa nomilipa kedámamo wenaipa, ido wenaipa aminido nomilipa ánamo wenaipa ya alikani enagilae, loti etiti lenagilae. ³⁰ Ido Aya kamenalo eti loti lenawamo, Linate mowa naba ya lamodoka lumuti miwi ledalo. Linate mowa kefolá ya lamo minonido lumuti ukade ya ogofu olu lulau o ledalo, loti ka mono lufuwau (*Hos 10:8*) nemo ka ya lenagilae. ³¹ Ido yá kofawa nemo ya nosámami netawa eti amo ya yá gedimo kamenalo ya nena neta nosámami mulalo-mulalo enawamo ne? Kolafe? loto logimaiye.

³² Ena we lele ma kaila fiyami we ya amoki gini fulunune, loti gilimiti wae. ³³ Gilimiti uti eba ma kuliya Ateni Aumale, loti nedo ya o fedeti, yalo amoki ido kaila fiyami weki ginamo ma filiga onaleka, ido ma ya filiga adowaleka ya yá

yofolo ginae. ³⁴ Ginato, Yesukafo eti limo, Menefo, neta amo ya monawa kolámoti amo yamu ka lifimanina ya kilili o gedo, loto loumaiye. Ido kimiwe yate ukanalo owo yamu noka kedeti iya meleti olae.

³⁵ Ido wenena nediti ko minato, kiyabani we yaki ka nosámami-asámami eti loti lo edamo, Wenena ailo ya olu omuni ko-ko imoma we ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto, iyaina o edami we yama minagetoma, aimola olu omuna kenaiye, loti lae.

³⁶ Ido kimiwe ya ayaidana oti amodoka oti kamana ki minoti, nenaiye, loti ekefa imo no waini umuti, ³⁷ eti loumamo, Kamo Yuda wenena kiyabani we wekudi minotoma, kaimoka ya olu omuga ko, loti loumae. ³⁸ Ido atelalo neta lufuwa wiyaito melamo ya eti loto wiyami, Wewa ama ya Yuda wenena kiyabani we wekudi minaiye, loto wiyami ne.

³⁹ Ido kaila fiyami we ma yá yofolo minami yakafo ka nosámami eti loto loumami, Kamo Goti ilifi melami we Kilisto minabe? Olo. Kaimokaki ido lamo yaki olu omude ko, loto loumaifa, ⁴⁰ ido kaila fiyami we mamakafo oduto eti loumami, Kamo ya keina olami yaidana oto olanimo yamu Goti koliya kolámabe? ⁴¹ Lamo mona nosámami melonimo yamu lifimate efe loto nemo ya itibito oloba, ido wewa ama mona nosámami ma melámami ne, loto ⁴² eti loto loumami, Yesuwo, kiyaba we wekudi enanimo kamenalo ya namomu kolinabe? loto lito, ⁴³ Yesu ya itibito loumami, Namu ka ona lokomowe.

Onema ya namote Paladaisika minenaliye, loto loumaiye.

Yesu folami ka

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Yo 19:28-30)

⁴⁴ Ena folilo, tuwelu (12) kiloku yalomati u lunaga tili (3) kiloku ya fo ádaito, mikau-mikau muki ya sinidomo wiye. ⁴⁵ Sinidomo wito, ido felegaga kuliyai numuna naba lulau ya eyete-nawae, loti lafo-lafo naba kailamo ya filiga-filiga fekailami ne.

⁴⁶ Ido Yesukafo au naba loto eti limo, Menefo, agalo oune ya melowe, loto wela-mula fuli lito folaiye.

⁴⁷ Folaito, kimiwe kiyabani wekafo neta ya eyeto, Goti ebola loto eti limo, Wewa ya moda monala efe loto melami we ya minaiye, loto liye.

⁴⁸ Ido wenena muki neta kenune, loti o fedeti mau minamo yate netawa koti koliti, seni-mulunigu keina koliti, ikinido ofoti itibiti monimo wae.

⁴⁹ Eti afa, aulafu-motati ido Galili mikaloti ege melamo wenaipati ya faiga nedi minoti netawa koti koliti minae.

Yesu mele edamo ka

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Yo 19:38-42)

⁵⁰ Ena we ma nemo kuliya Yosefe ya Yuda kanisole we minami, we lalo monala efe limo ne. ⁵¹ Ido auwafo-mota Yesu ofo fulunune, loti lamo kamenalo ya amo eti enune, loto ádaiye. E'e, aya wewa ya oloto piyami numuna meya ya Yuda wenena numuni kuliya Alimatea wewa ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya kiyaba omo idaiye. ⁵² Aya wewa yakafo Pailati

nedo uto, Yesu kono ukana ya numunabe? loto loga o edaito, ⁵³ O, lito uto kono ukana ya yá yofoloti oluto, lafo-lafokafo asa wito, oluto uto kifana lulau kono melenune, loti olufe loti kono yau melámagu yau Yesu kono ukana ya mele edaiye. ⁵⁴ Mele edaito, aya kamena kuliya Olufe Lenawamo Kamenale, loto neto Sabati foliwa alitimo oloto pinagoliye.

⁵⁵ Ido wenaipa Yesuki Galili mikaloti lakoina amo ya Yosefe ege uti, kifana lula eyeti, ido kono ukana kifana lulau melami monala ya ko fuli loti, ⁵⁶ numudoka itibiti uti, yá nowala ladanuwa imo fili edenawamo neta olu mau wiyafa, lo melami ka meyalo meleti Sabati foliwalo lono olámae.

24

Yesu folaiguti neidami ka

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Yo 20:1-10)

¹ Ena Sabati foliwa fuli lito salele komu kamentalo ko lenagolido wenaipawa neta ladanuwa imo neta olu mau wiyamo neta yama kifana lula limo ebalo oluti wae. ² U fedeti eyamo kifana naba kale wela itamo yama ya kululu wito kale wela godo minaiye. ³ Godo minaito, lulau diti Wekola Yesu kono ukana moni wilafa, olu oloto piyámae. ⁴ Olu oloto piyámoti yamu kani ligi-ligi ki minato, kaita we lele ma ukanido owo ko sili gae-gae fulamidana lamena imo wiyami ya oloto piti nedi minaiye. ⁵ Nedi minami ya geyeti koli gimaito, kuba wi umuti mikalo ko minato, wewa yate eti loti logimami, Linate nediti omuna kofawa nemo we ya folamo wenena minagu yau moni wilaiye? ⁶ Amo ya folaiguti kofa neditami

ne. Amau ya minámaiye. E'e, amo yakafo linateki Galili mikalo minami kamenalo logimami ka kolalo. ⁷ Eti loto logimami, We Kula namo ya lifimanina nemo we anido melato, yá yofolo nofo folato, fo kamena lelei-lawokoi (3) wageto ya kofa nedinagolowe, loto logimaima ne, loti laiye.

⁸ Eti laito, wenaipa Yesu logimami kala ya kani ki minae. ⁹ Ena kifana lula yaloti itibiti numudoka uti, ege-ege moinamo we leweni (11) yaki, ido liliga wenenaki netawa muki yamu logimae. ¹⁰ Etiti aposolo logimamo wenaipa ya kulini etito nemo, Malia Madala numudoti ami, ido ma Yowana, ido ma Yemusi olafo Malia, ido liliga maleka yaki lakoina minae. ¹¹ Eti loti kawa logimafa, ido kanina kolamo ya fa ka lae, loti koliti koli kiki ádae. ¹² Koli kiki ádato, Pita ya nedito, kifana lula limo eballo oluloto o fedeto, kuba wito eyami lafo-lafo yako neto koto, nedi-nedi iye? loto numudoka itibito kala kimo wiye.

*Ege melami we Emeusi numudo wami ka
(Mk 16:12-13)*

¹³ Ena aya fo kamenalo ege melamo we minagu yati lele ma Emeusi numudo unaliye, loti waiye. Numunawa yaloti Yelusalemu ya leweni (11) kilomita yaidana oto ne. ¹⁴ Ena wewa lelema ya kanudo monimo uti, neta muki oloto piyami yamu lokoli-fakoli omo waiye. ¹⁵ Etiti lokoli-fakoli omo waito, Yesu aimola ya oto amodo eke-laito, lakoina wafa, ¹⁶ makafo olu omuni likami yaidana oti edaito eyefe loti eyámaiye.

¹⁷ Eyefe loti eyámaito, amokafo eti logimami, Linate kanudo monimo aido ya nena netamu

lokoli-fakoli omo aiye? loto loga o gedaito, lelewama momoga oti ámuti, faifa nedi minoti, koniweni keina iye. ¹⁸ Ena ma ya kuliya Kiliyopasi yakafa loga o edami, Wenena muki Yelusalemu oti minamo ya koli fuli linako, kamoko netawa oloto piyami neta ya kolámabe? lito ¹⁹ loga o gedami, Nena neta yae? lito itibiti loumami, Yesu Nasaletekati ami we kala yae. Amo ya polofete minoto ido Goti omunaloti ido wenena muki omunidoti ya neta o-o imoki ido ka lo-lo imoki ya auma wiyami ne. ²⁰ Etito auma wiyami nefa, yokila ki umamo we wenabaninaki ido lamo kiyabate weki yate ana-kiyanalo oluti ofo fulunawae, loti kuwolafo-mota anido melato yá yofolo ofo folae. ²¹ Eti afa, lalimote aimola ya lamo Isilaeli wenena ya meina fito efililidenaiye, loto komu kolone.

Ido netawa oloto piyami fo kamena lelelawokoi (3) yaidana moda utami ne. ²² Ido minonigu yauti wenaipa mate olu elegi ledae. Amo ya leda luwaila kifana lulau uti ²³ kamo ya kono ukana ya moda olu oloto piyámoti, itibiti lamodoka oti eti lamo, Lamo yate famo yaidana oto eyonimo enisole lele oloto pi lumuti, Yesu ya kofawa minaiye, loti laiye, loti lolomae. ²⁴ Ena kawa kolito, lamodokati autefo-mota liligaleka ya kifana lula yau uti, wenaipate lolomamo yamaidana oti ya ayalo eyafa, ido aimola ya eyámae, loti loumaiye.

²⁵ Loumaito, amokafo eti loto logimami, Linate ya ka manidigu minámami wenena, seti-muludi gedimo yamu polofete ka lamo muki ya koli kiki ádo minae. ²⁶ Kolife loti kolámaife? Goti

ilifi melami we Kilisto ya komu netawa keina naba-naba kolutoto lamenalau ya dinami ne, loti kolámaife? Olo, loto logimaiye. ²⁷ Eti logimami ya Mosesekafo ka lufuwa wiyami ka yaki, ido polofete muki lufuwa wiyamo ka yaki yaloti apito mono lufuwau yau muki neta aimola yamu lamo ya olu oloto pi gedemo wiye.

²⁸ Ena uti Emeusi numuna meya olu alitato, Yesu ya eba malo monimo unae, loto ifa, ²⁹ E'e, loti auma witi eti lami, Fo lomami ya sinidenami nenako, kamo lamoki minenune, loti laito, amoki minenae, loto koli gimaito, numugu lakoina idae. ³⁰ Numugu diti, weni-neta nenawamo folomolo amedoti minato ya beleti oluto leketo, siyane, lalole, loumuto apito gimaiye. ³¹ Apito gimaito, omuni olu falato gedaito eyefe lami kamenalo ayalo eyámaiye. ³² Eyámoti inanimoto eti loti lami, Kanudo lolomami ya ka mono lufuwauti monawa ya olu oloto pito lolomaito, sete-mulude idami ne, loti laiye.

³³ Eti loti ayalo nediti Yelusalemuka itibiti waiye. U fedeti geyami ya ege-ege moinamo we leweni (11) yaki, ido aunige-motaki mau witi minamo eti loti lamo, ³⁴ Ya onae. Wekola ya folaiguti moda nedito, Saimoni oloto pi umaiye, loti lato, ³⁵ lelewa ya ayaidana oti kanudo neta oloto pi gimami monaki, ido Yesu ya beleti lekaito eyefe loti eyami monawa yaki logimaiye.

*Yesukafo ege melamo we oloto pi gimami ka
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Yo 20:19-23)*

³⁶ Kawa logimi minado ya Yesu aimolakako mi-nagu yau oloto pito nedi minoto eti loto logimami,

You amene mona ya linatedoka mino gedaiye, loti logimaiye. ³⁷ Logimaito, kolofa oloto piyaiye, loti kani ki minoti ya ukani ololo oto koli nabababa gimaiye. ³⁸ Koli gimaito, amokafo eti loti logimami, Nediti seti-muludigu keina koliti kati ligi-ligi ki minae? ³⁹ Ama ya nanimo yama minowe. Linate ane-kiyane eyalo. Ena oti ukane oluti neyefe lalo. Kolofa ya aumalaki ukana emilalaki minámaifa, namo aumaneki ukane emilaneke minomo ya neyalo, loti logimaiye. ⁴⁰ Eti logimito ana kiyana gilibaito, ⁴¹ kawa koliti elegiti alikani amo yamu auma witi koli kikito umámato, eti loti loga o gedami, Konuma ma nefe? Nenagolowe, lito, ⁴² laefa kiyamo ma ya olu umato, ⁴³ oluto omunido naiye.

⁴⁴ Ido nototo eti loti logimami, Kolalo. Mosesekafo lo melami ka ya lufuwa wiyaiye, ido polofete yate lufuwa wiyagu, ido Mono Nema lufuwa wiyagu yau namomu lufuwa wiyamo ka muki yama u ayalo winaiye, loti namo linateke minodoma eti loti logimomo ne, loti logimaiye. ⁴⁵ Eti logimito ka mono lufuwa wiyamo kolife loti kolinagilae, loti api gilibi minoto ⁴⁶ eti limo, Kolalo. Etiti lufuwa wiyamoma ne: Goti ilifi melami we Kilisto ya keina naba kolito, folageto fo kamena tili (3) wagetu fulunaiguti kofa nedinaie. ⁴⁷ Neidageto, kuliyalo ya wenena seni-muluni olu eleyapa winawamo ya lifimanina kilili o gedenaie, loti lo oloto gimimo unawae. Ido kala kuwa lo oloto gimimo unawamo yate Yelusalemu yaloti lonowa apiti wenena mikau-mikau minagu ya uti kala

kuwa lo oloto piti logimimo unawae. ⁴⁸ Ido linate netawa kamo ya wenena logimimo walo. ⁴⁹ Ido namo ya neta ma Menefokafo giminae, loto lo mele gedami netawa ya linatedoka ya ilifi melenae, loto logimowe. Ido numuna meya naba yau kiyaba oti minomo wato, akaiyati auma ya lumuto mino gedageto yaloti ya apiti logimimo unagilae, loto logimaiye.

*Metefokafo Yesu kosinau ilimito wimo ka
(Mk 16:19-20; Ap 1:9-12)*

⁵⁰ Ena numudoti gilimito uto Betani numudo adu fedeto ana faka loto Gotikafo olu lalo o gedo, loto ⁵¹ lo minaido ya fulu gedeito kosinalo idaiye. ⁵² Idaito, kuliya olu faka loti, ouni-lunikani umuti, alikani naba-naba oti, Yelusalemuka ya itibiti wae. ⁵³ Itibiti uti kamena-kamena felegaga kuliyai numuna nabau minoti, Goti ebola lo-lo o minamo ne. Modae.

Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa
The New Testament in the Komongu dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane

Dialect: Komongu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

16002536-bc8f-5779-8e88-c1fed5ba4079